20. ROČNÍK
23. ČERVNA 2014

3
2014

AD NOTAM

NOTÁRSKÁ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY

ČASOPIS ČESKÉHO NOTÁŘSTVÍ

Z OBSAHU:

Články

Martin Šešina: Vypořádání společného jmění manželů v řízení o pozůstalosti

Lenka Malá: Darování pro případ smrti v Německu a Rakousku

Jan Kotous: Vina a trest notáře Jana z Pomuku

Rozhovor

Mgr. Anna Šabatová, Ph.D., veřejná ochránkyně práv

Aktuálně

Kolegialita právnických profesí

Ze zahraničí

Zasedání Rady předsednictví a Generální rady UINL v Bernu

Jistota a profesionalita *ověřená* časem

Kooperativa – stabilní pojišťovna založená před více jak 20 lety jako první komerční pojišťovna v tehdejším Československu. Až čas ověřil, že naše sázka na pojištění byla dobrou volbou. Během uplynulých let jsme se stali jednou z nejvýznamnějších pojišťoven v České republice, která poskytuje kompletní portfolio pojistných produktů. Vedle speciálních produktů pro notáře:

- **pojištění profesní odpovědnosti notářů – odpovědnost za škodu způsobenou poskytováním odborných služeb**

Vám tak můžeme nabídnout také pojištění Vašeho automobilu, života nebo majetku. Pojištění jsme schopni připravit přesně na míru Vašim potřebám, přičemž pojištění majetku – soukromého i pracovního – nabízíme členům notářské komory za zvýhodněné ceny.

Zjistěte si víc o speciální nabídce produktů pro členy notářské komory na ☎ 841 105 105.

Kooperativa
VIENNA INSURANCE GROUP

Pro život jaký je

☎ 841 105 105
www.koop.cz

Obsah

ČLÁNKY
Martin Šešina: Vypořádání společného jmění manželů v řízení o pozůstalosti ... 3
Lenka Malá: Darování pro případ smrti v Německu a Rakousku ... 5
Jan Kotous: Vina a trest notáře Jana z Pomuku ... 7

GLOSA
Tomáš Oulík: Notář 2024 ... 11

IT
Nahlížení veřejnosti do rejstříku Seznamu listin o manželském majetkovém režimu ... 12

JUDIKATURA
Likvidace dědictví ... 14

ROZHOVOR
Mgr. Anna Šabatová, Ph.D., veřejná ochránkyně práv ... 19

RECENZE & ANOTACE
Bibliografie vybraných právnických časopisů a sborníků 1918-1989 ... 21

AKTUÁLNĚ
20. výročí založení státního zastupitelství České republiky a projev JUDr. Martina Foukala „Kolegialita právnických profesí" ... 22
Návštěva nizozemských studentů notářského práva v Praze ... 24

ZE ZAHRANIČÍ
Informace ze zasedání Správní rady CNUE ... 26
26. Evropské notářské dny, Salcburk 24. – 25. dubna 2014 ... 27
Zasedání Rady předsednictví a Generální rady UINL v Bernu ve dnech 1. – 4. května 2014 ... 28
Konference „Mobilita a ochrana zranitelných osob v Evropě" a zasedání Evropské notářské sítě, Paříž, 15. – 16. května 2014 ... 29
Zasedání prezidentů notářských komor států Hexagonály (Sárvár, Maďarsko, 22. – 23. května 2014) ... 31
Notářství v Estonsku ... 32

MONITORING MEZINÁRODNÍHO TISKU ... 36

STOJÍ ZA POZORNOST ... 38

ZPRÁVY Z NK ČR
Zahájení a ukončení činnosti notářů ... 41
Konkurzy na obsazení uvolněných notářských úřadů ... 42

STŘÍPKY Z HISTORIE
Stanislav Balík: Střípky z historie 28 ... 49

FEJETON
Martin Šešina: Domov ... 50

Úvodník

Milé kolegyně, milí kolegové,

Mgr. Radim Neubauer, prezident Notářské komory pro hlavní město Prahu

tento úvodník píši v čase eskalující poptávky po notářských službách v oblasti změn zakladatelských dokumentů obchodních společností a družstev, kterou ani při nejlepší vůli nejsme s to zcela pokrýt. Významně se na tom podepsala jednak neočekávaně krátká lhůta, kterou zákonodárce pro splnění tohoto požadavku stanovil, jakož i fakt, že většina dotčených subjektů tuto změnu (již očekávaně) nechala na poslední chvíli. Statistici mezi notáři spočítali, že by to pro každého obnášelo na dvě stovky notářských zápisů denně. Kolega JUDr. Bílek ve svém úvodníku k číslu Ad Notam 3/2012 přirovnal očekávanou aplikaci nové právní úpravy ke stokilometrovému pěšímu přesunu zkušeného turisty neprobádanou panenskou krajinou Bajkalu (navíc podle slepé mapy). S odstupem času a po prvních praktických zkušenostech lze upřesnit, že minimálně ve výše uvedeném segmentu korporátních změn se tato aplikace blíží spíše pochodu (a někdy až úprku) nekonečným minovým polem, během kterého nebohý turista všemožně kličkuje a přitom ještě musí co nejopatrněji našlapovat. Než se terén rekognoskuje, nelze jiný postup než doporučit.

Dalším tématem, kterému se chci věnovat, je problematika školení a dalšího vzdělávání notářů, notářských kandidátů a koncipientů. Velmi si vážím končících kolegů, kteří zůstávají nadále činní v notářských kancelářích, vzdělávají se v nové právní úpravě a při její následné aplikaci předávají svým nástupcům po dlouhá léta nabývané zkušenosti spojené s nezbytným nadhledem. Stejně tak jsem rád, že tzv. emeritní notáři přijímají pozvání regionálních notářských komor na jejich školení a vzdělávají jejich členy. Ukazuje se totiž, že nejpřínosnější bývá vždy konfrontace nové právní úpravy s vlastní notářskou praxí, což pochopitelně nelze od přednášek vedených výlučně akademiky očekávat. V tomto duchu pořádají např. pražská a středočeská notářská komora dobrovolná školení notářských

AD NOTAM ČASOPIS ČESKÉHO NOTÁŘSTVÍ

Vydává Notářská komora ČR se sídlem Apolinářská 12, 120 00 Praha 2, tel. 224 921 126, 224 921 258, tel./fax 224 919 192, 224 919 266, e-mail: adnotam@epravo.cz, www.nkcr.cz, ISSN 1211-0558, MK ČR E 7049. Vedoucí redaktor JUDr. et Ing. Ondřej Klička, vedoucí editor Mgr. Miroslav Chochola, MBA. Adresa redakce Apolinářská 12, 120 00 Praha 2. Výroba zajištěna prostřednictvím nakladatelství EPRAVO Media (CZ) s. r. o., grafická úprava IMPAX, spol. s r. o.

Redakční rada JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, JUDr. Kateřina Brejlová, prof. JUDr. Jan Dvořák, CSc., JUDr. Roman Fiala, Mgr. Luboš Holík, JUDr. et Ing. Ondřej Klička, vedoucí redaktor, JUDr. Martina Kasíková, doc. JUDr. Alena Macková, Ph.D., Mgr. Erik Mrzena, JUDr. Věra Sáblíková;

cena časopisu je 720 Kč včetně DPH za ročník (cena jednoho čísla je 120 Kč vč. DPH), předplatné je možno objednat na adnotam@epravo.cz, k dostání též v síti knihkupectví práv. literatury Aleš Čeněk. Tisk: TISKAP, s. r. o.

koncipientů, v rámci kterých mají možnost svá písemně vypracovaná zadání následně konzultovat s lektory z řad notářů.

S probíhající generační obměnou a příchodem nových kolegů notářů souvisí téma předávání notářských úřadů. Jsem rád, že se tak děje bez zásadnějších potíží a dopadů na účastníky. Významně k tomu přispívá skutečnost, že notář zvolí k ukončení své činnosti takové datum, které umožní včasné vypsání konkurzu na uvolněný úřad a zahájení činnosti novým notářem bez nutnosti ustanovovat notáři náhradníka. Neméně důležitá přitom je i komunikace a aktivní přístup mezi oběma notáři zajišťující hladké předání úřadu. Pokud již bylo ustanovení náhradníka nevyhnutelné, tak bych chtěl poděkovat těm z vás, kteří jste se této funkce v minulosti, byť na úkor svých vlastních kanceláří, ujali.

Jak je přínosná výměna informací ukazují i první měsíce fungování zabezpečeného internetového diskusního fóra pro notáře. Umožňuje sdílení poznatků, zkušeností i dokumentů napříč celou notářskou obcí, které si notáři navzájem předávají a komentují. Zároveň pomáhá sjednotit názory na konkrétní otázky mezi notáři z různých koutů republiky.

V brzké době nás čekají další, neméně významné úkoly. Mezi ty nejzásadnější patří bezpochyby očekávané zprovoznění přímých zápisů do obchodního rejstříku notáři. Přestože již nyní notáři pro své klienty kompletní návrhy na zápis připravují, bude pro ně přímý zápis znamenat ještě daleko větší odpovědnost. Věřím, že i v této zkoušce obstojí a jejich činnost napomůže jak podnikatelům k rychlejšímu zakládání společností či provádění jejich změn, tak na druhé straně ulehčí rejstříkovým soudům.

Ukazuje se, že i tak tradiční instituce jako je notářství může být profesí dynamickou, jejíž přínos ke stabilitě společenských vztahů jí dává i v moderní době své opodstatnění.

Závěrem bych vám chtěl popřát klidný zbytek léta a hodně energie do další činnosti.

Mgr. Radim Neubauer,
prezident Notářské komory pro hlavní město Prahu

UPOZORNĚNÍ

„CELOSTÁTNÍ ŠKOLENÍ NOTÁŘSKÝCH KONCIPIENTŮ SE USKUTEČNÍ VE DNECH 29. 9. AŽ 3. 10. 2014 V OREA HOTELU DEVĚT SKAL V MILOVECH VE DVOU CYKLECH, STEJNĚ JAKO V PŘEDCHOZÍCH LETECH. BLIŽŠÍ INFORMACE BUDOU SDĚLENY V PRŮBĚHU LÉTA."

Nová posila pro Redakční radu Ad Notam

Do českých luhů a hájů zavítalo léto a s ním i záplava slunce, jahod (a brzy i sena). Kromě mlsání sladkých červených plodů si budeme moci užívat i většího klidu a čerpat novou energii na koupalištích či na zahradě, u moře či na horách. Redakční rada je nicméně jako vždy o krok napřed a novou energii se rozhodla načerpat již před létem. Do svých řad totiž v květnu přijala tři zástupce budoucí notářské generace, a to na nově vytvořené pozici spolupracujících redaktorů. Těmi šťastnými jsou Ing. Mgr. Lenka Malá, notářská koncipientka JUDr. Jaroslavy Malé, notářky v Mostě, dále Mgr. David Kittel, notářský koncipient JUDr. Marie Kuželkové, notářky v Plzni, a konečně Mgr. Šimon Klein, notářský koncipient JUDr. Jany Kleinové, notářky v Praze.

Tak jako se s přicházejícím létem těšíte na mlsání jahod, třešní, malin a borůvek, tak se po létě můžete těšit, že si smlsnete na příspěvcích naší redakční omladiny. Věříme, že tato nová krev rozproudí naše redakční vody a jako ty červené jahody osladí vaše chvíle strávené čtením našeho časopisu.

Příjemné léto všem našim čtenářům přeje

Redakční rada Ad Notam

Vypořádání společného jmění manželů v řízení o pozůstalosti

JUDr. Martin Šešina

JEDNÍM Z POCHYBENÍ NOVÉHO OBČANSKÉHO ZÁKONÍKU JE NEDOSTATEČNÁ PROVÁZANOST S ÚPRAVOU SPOLEČNÉHO JMĚNÍ MANŽELŮ (DÁLE JEN „SJM“).

Této otázce se věnuje pouze § 764 odst. 1, kde se uvádí, že v případě zániku manželství smrtí manžela **posoudí se** majetkové povinnosti a práva bývalých manželů **v rámci řízení o dědictví** (správně by mělo být v rámci řízení o pozůstalosti) **podle majetkového režimu, který existoval mezi manžely**, popřípadě i **podle pokynů**, které zemřelý manžel ještě za svého života ohledně svého majetku pro případ smrti učinil; **jinak se použijí** pravidla uvedená v § 742, s výjimkou § 742 odst. 1 písm. c), ledaže se pozůstalý manžel **dohodne** s dědici o vypořádání jinak.

Tuto otázku upravuje dále § 162 z.ř.s., který ve svém odst. 1 ukládá soudnímu komisaři

- usnesením **stanovit obvyklou cenu** majetku patřícího do společného jmění zůstavitele a pozůstalého manžela ke dni smrti zůstavitele a
- **v případě, že bude uzavřena dohoda** pozůstalého manžela s dědici o vypořádání majetku, patřícího do společného jmění manželů, **má ji schválit, není-li v rozporu s pokyny**, které zůstavitel ještě za svého života udělil ohledně svého majetku pro případ smrti, popřípadě **se zákonem**.

Ustanovení § 162 odst. 2 z.ř.s. řeší situaci, kdy **nedojde k dohodě** pozůstalého manžela s dědici o vypořádání majetku patřícího do společného jmění manželů. Soudní komisař má usnesením podle zásad uvedených v občanském zákoníku, určit

- jaký majetek ze společného jmění patří do pozůstalostního **jmění** a
- jaký majetek patří pozůstalému manželovi.

Jde o autoritativní rozhodnutí a zákon soudnímu komisaři umožňuje, aby též stanovil pohledávku, potřebnou k vypořádání majetku ze společného jmění. Zákon mluví o zásadách pro vypořádání SJM, uvedených v občanském zákoníku, čímž má nepochybně na mysli pravidla, uvedená v § 742, na něž odkazuje § 764 odst. 1.

Ustanovení § 163 doplňuje občanský zákoník v partii o vypořádání společného jmění manželů, když řeší případ zrušení, zániku či zúžení SJM ještě za života zůstavitele, aniž bylo provedeno jeho vypořádání. Do pozůstalostního jmění v tomto případě patří **právo na vypořádání** SJM, nutno ještě dodat za předpokladu, že nedošlo k tomuto vypořádání ze zákona podle § 741 obč. zák.

V tomto článku bych se chtěl zaměřit pouze na situaci, kdy pozůstalý manžel a dědici uzavřou takovou dohodu o vypořádání SJM zaniklého smrtí zůstavitele, dle níž **vše přenechají pozůstalému manželovi, do pozůstalosti nepřipadne ze SJM vůbec nic** a v pozůstalosti se nebude nacházet výlučný majetek zůstavitele, který by mohl být zařazen do aktiv pozůstalosti. Této situace se dotýká § 11 notářského tarifu, když v odst. 2 uvádí, že **předcházelo-li zastavení řízení** vypořádání společného jmění zůstavitele a pozůstalého manžela, činí odměna notáře jako soudního komisaře 2 500 Kč.

Úvodem je třeba říci, že takové dohody by měly být schvalovány poměrně výjimečně. Při jejich schvalování je třeba, **aby taková dohoda nebyla v rozporu**

- **s vůlí zůstavitele**, vyjádřenou v jeho pořízení pro případ smrti – zůstavitel může ve svém pořízení pro případ smrti disponovat i majetkem v SJM a byť pozůstalý manžel uplatní své vlastnické právo, které mu k celku věci v SJM také náleží, musí do pozůstalosti připadnout alespoň polovina takového majetku nebo určité věci, jež má připadnout dědicům či odkazovníkům, aby bylo alespoň částečně vyhověno vůli zůstavitele,
- **se zájmy nepominutelných dědiců** (§ 1643 odst. 1) – není možné, aby byli zkráceni na povinném dílu tím, že z majetku v SJM do aktiv pozůstalosti nic nepřipadne,
- **se zájmy osob, které nejsou plně svéprávné** (nezletilých a osob s omezenou způsobilostí) – takové dohody, uzavřené jejich zákonnými zástupci či opatrovníky by byly také v rozporu se zákonem,
- **se zájmy věřitelů** – je třeba chránit věřitele, kteří mají pohledávky, které jsou v SJM, ale i ty věřitele, kteří mají pohledávky pouze vůči zůstaviteli.

JUDr. Martin Šešina
■ emeritní notář

Teprve poté, co soudní komisař přezkoumá takovou dohodu o vypořádání SJM pod zorným úhlem výše uvedených podmínek a dojde k závěru, že je možné ji schválit, nastupuje otázka zastavení řízení o pozůstalosti, není-li jiný, výlučný, majetek zůstavitele, ohledně něhož by mělo být v řízení o pozůstalosti jednáno. Zde dochází v praxi k různým názorům a řešením. Někteří notáři se přiklání k tomu, že řízení má být zastaveno. Jiní od dědiců získávají podrobnější informace o věcech tvořících obvyklé vybavení společné domácnosti, snaží se určit, které věci tvoří její základní vybavení, jež připadá pozůstalém manželovi podle § 1667 a které věci již tento rozsah přesahují. Polovina takových věcí je zahrnuta do aktiv pozůstalosti, lze k nim potvrdit nabytí dědictví a nemusí být řízení zastavováno. Řadě notářů se příčí potvrzovat nabytí dědictví v těchto případech k „ničemu“, když není žádný majetek v pozůstalosti.

V daném případě je třeba se zamyslet nad postavením dědiců ve fázi řízení o pozůstalosti, kdy jsou již vyrozuměni o dědickém právu podle § 1487 a § 164 a § 165 odst. 1 z.ř.s. a dědictví neodmítli, případně jej odmítnout již nemohou (§ 1487 odst. 2, § 1489 odst. 2, věta první). Lze mít za to, že v takovém případě **se dědici již stali právními nástupci zůstavitele**, jinak by ani nemohli uzavírat dohodu o vypořádání SJM.

Pokud se týče postavení stran v případě vypořádání zaniklého SJM, lze se inspirovat řešením situace, která nastává v případě zániku manželství rozvodem. Bývalí manželé mají tři roky na to, aby se dohodli na vypořádání zaniklého SJM, a to jak na vypořádání majetku, tak také dluhů. V § 737 jsou uvedeny zásady, jimiž se musí vypořádání řídit – vypořádáním nesmí být dotčeno právo třetí osoby (stane-li se tak, může se třetí osoba domáhat, aby soud určil, že je vypořádání vůči ní neúčinné) a vypořádání dluhů má účinky jen mezi manžely. Není žádný důvod pro to, aby totéž neplatilo v případě, kdy jednoho z bývalých manželů nahradí jeho dědici. Tak jako dohoda o vypořádání SJM mezi rozvedenými manželi platí jen mezi nimi, platí i dohoda o vypořádání SJM uzavřená mezi pozůstalým manželem a dědici mezi nimi. Případní věřitelé mohou své právo na uspokojení svých pohledávek uplatnit i vůči dědicům, kteří dle mého názoru v této fázi odpovídají za dluhy v SJM ve stejném rozsahu, jak odpovídal zůstavitel.

V řízení o pozůstalosti by měly být známy dědické podíly jednotlivých dědiců mimo jiné z toho důvodu, aby bylo mezi nimi jasno o tom, jak se mají mezi sebou vypořádat v případě, kdy z dluhu uhradí některý z nich více, než by odpovídalo velikosti jeho dědického podílu (§ 1876 odst. 2). Jak ale určit jejich případné podíly na dluhu, když nedojde k určení a potvrzení jejich dědických podílů na pozůstalosti? Také řízení, kde se vypořádá SJM a řízení se poté zastaví, vypadá jako nedokončené – dědici dědictví přijali, uplatnili (nebo neuplatnili) výhradu soupisu, vše je tedy v půli cesty. Jak bude postupováno, když se objeví další, třeba výlučný majetek zůstavitele? Bude se postupovat podle § 192 z.ř.s., který ukládá projednat dědictví, tedy opět od počátku včetně vyhledávání dědiců, jejich vyrozumívání o dědickém právu a o výhradě soupisu, když to už jednou s dědici proběhlo? A co když se objeví pouze výlučný dluh zůstavitele? Za takový dluh budou tito dědici odpovídat, pokud neuplatní výhradu soupisu, k čemuž by měli být vedeni, pokud hodlají uzavřít takovou dohodu, dle níž vše přenechají pozůstalému manželovi.

Všechny tyto úvahy a otázky vedou k názoru, že

a) dědici odpovídají za dluhy v SJM, i když veškerý majetek přenechají dohodou pozůstalému manželovi a
b) pro účely případného regresu mezi spoludědici (§ 1876 odst. 2) a pro případ dodatečně se objevivšího majetku je třeba dědicům i v takovémto případě potvrdit nabytí podílů z pozůstalosti (§ 1475 odst. 1).

Je otázkou, co se má v takovémto případě dědicům potvrdit. V § 1475 odst. 3 se uvádí, že pozůstalost ve vztahu k dědici je dědictvím, důvodová zpráva toto definuje tak, že „dědictví je to z pozůstalosti, co skutečně připadá jako jmění osobě, která je dědicem.“ V daném případě dědicům z pozůstalosti v důsledku uzavřené dohody o vypořádání SJM nic nepřipadne. Nelze jim proto potvrdit nabytí dědictví, jak má na mysli § 185 odst. 1 z.ř.s., nicméně lze jim **potvrdit nabytí dědického práva k poměrnému podílu z pozůstalosti**, jak má na mysli § 1475 odst. 1. Také § 1692 odst. 2 mluví o tom, že „Několika dědicům soud potvrdí i dědické podíly...“. Velikost podílu dědice se bude odvíjet ze zákona v případě zákonné dědické posloupnosti, z vůle zůstavitele, obsažené v jeho závěti, či z dohody dědiců, pokud bude zůstavitelem výslovně připuštěna (§ 1693 odst. 2). Lze dokonce usuzovat na to, že v usnesení, kterým se řízení o pozůstalosti končí, by tento výrok měl předcházet výroku, kterým bude schválena dohoda o vypořádání SJM, dle které vše připadá pozůstalému manželovi. ■

Darování pro případ smrti v Německu a Rakousku

Ing. Mgr. Lenka Malá

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, (dále též „NOZ"), navrací do našeho právního řádu institut darování pro případ smrti neboli donatio mortis causa (upravený v § 2063 a násl. NOZ). Jednání, kdy je darování závislé na podmínce, že obdarovaný dárce přežije, se nepovažuje za odkaz, pokud 1) obdarovaný dar výslovně přijal, 2) dárce se výslovně vzdal práva dar odvolat (zjevně pro nouzi i nevděk), a 3) dárce o tom obdarovanému vydal listinu. V tomto případě se toto jednání posuzuje podle ustanovení o darování.

Ing. Mgr. Lenka Malá
- notářská koncipientka JUDr. Jaroslavy Malé, notářky v Mostě

Darování pro případ smrti nabízí alternativní způsob určení vlastnického nástupnictví u majetku po smrti původního vlastníka. Lze jím stanovit, že jistá část majetku, která by bez tohoto darování později patřila do pozůstalosti, bude převedena na určitou osobu. Vzhledem ke skutečnosti, že tzv. pořízením pro případ smrti (dle § 1491 NOZ závěť, dědická smlouva nebo dovětek) není v souladu s § 1492 NOZ možné zkrátit povinný díl nepominutelného dědice, který se práva na povinný díl nezřekl a nebyl vyděděn, vyvstává otázka, zda lze darováním mortis causa obejít zčásti nebo zcela práva nepominutelných dědiců na povinný díl. Snaha obejít právo na povinný díl nepominutelného dědice by se mohla jevit rozpornou s § 8 NOZ (zjevné zneužití práva nepožívá právní ochrany). Je totiž otázkou, proč by zákon, který chrání práva nepominutelných dědiců řadou komplexních ustanovení, celou tuto úpravu zpochybnil jediným institutem.

Darování pro případ smrti je možné v různých modifikacích najít i v jiných právních řádech zemí Evropy, např. v Belgii, Irsku, Německu, Nizozemí, Španělsku a Katalánské autonomní oblasti, Švýcarsku, Portugalsku či Rakousku. Cílem tohoto článku je srovnat základní náležitosti darování pro případ smrti (nadále vždy myšleno ve smyslu, že se nejedná o odkaz) dle českého práva s německou a rakouskou právní úpravou.

NĚMECKO

Darování za podmínky, že obdarovaný dárce přežije, se v Německu považuje za darování pro případ smrti (Schenkungsversprechen von Todes wegen). Dle § 2301 občanského zákoníku (Bürgerliches Gesetzbuch, dále jen „BGB") se na tento typ darování použijí **ustanovení o pořízeních pro případ smrti** (oproti ČR, kde se použijí ustanovení o darování). *„Darováním pro případ smrti není tudíž možné obejít předpisy dědického práva upravující formální náležitosti pořízení pro případ smrti."* [1] Pro darování mortis causa je nutné splnit formální náležitosti závěti nebo dědické smlouvy. V Německu existují dva typy závětí. Mezi řádné závěti patří testament sepsaný vlastnoručně zůstavitelem (§ 2247 BGB) nebo tzv. Berlínský testament – vlastnoručně sepsaná společná závěť manželů, popř. s ověřenými podpisy (§ 2267 a § 2232 BGB), obě závěti je možné sepsat formou notářského zápisu. Tzv. mimořádné závěti (Nottestament) se sepisují s úlevami a v přítomnosti dvou až tří svědků (§ 2249-2251 BGB). Dědickou smlouvu je v souladu s § 2274 BGB možné pořídit pouze formou notářského zápisu. Oproti tomu česká alternativa darování pro případ smrti hovoří o vydání listiny dle § 2063 NOZ obsahující nejspíš pouhé konstatování, že dárce se výslovně vzdává práva dar odvolat.[2]

„Též německé hmotné dědické právo nelze darováním pro případ smrti obejít. Darování pro případ smrti je postaveno na roveň pořízením pro případ smrti." [3] Nelze jím tedy krátit nárok nepominutelného dědice (jímž může být potomek zůstavitele, pozůstalý manžel, příp. rodiče zůstavitele, pokud byl bezdětný) na povinný díl. V souladu s § 2325 BGB lze do výpočtu povinného dílu započítat i určitá darování (dle § 2330 BGB ne obvyklá darování), která poskytl zůstavitel třetí osobě, a to až do doby 10 let před svou smrtí. Hodnota tohoto daru se s každým uplynulým rokem snižuje.

Výplatou povinného dílu jsou, stejně jako u nás, v Německu povinni nejprve dědici. V případě darování je však výjimečně možné, že za vyplacení povinného dílu dle § 2329 BGB budou **ručit i obdarovaní**. *„Pokud byla pozůstalost darováním za života nebo pro případ smrti zmenšena, má dědic s nárokem na povinný díl právo požadovat, aby byla stanovena hodnota pozůstalosti ve stejné výši, jako by dar byl součástí pozůstalosti."* [4]

Tato situace může nastat, pokud dědic (např. povolaný závětí) není povinen vyplatit povinný díl (např. z důvodu, že

1 Süß, R. Erbrecht in Europa. 2. vydání. Bonn: 2007, str. 521.

2 Dále je v případě darování věci zapsané do veřejného seznamu nutná písemná forma darování pro případ smrti dle § 2057 NOZ.

3 Süß, R. Erbrecht in Europa. 2. vydání. Bonn: 2007, str. 521.

4 Informationen zum Erbrecht. Pflichtteilsergänzungsansprüche. Dostupné [online] dne 5. 5. 2014 z: <http://www.erbrecht-verstaendlich.de/pflichtteilsergaenzungsanspruch>.

do pozůstalosti nenáleží nic nebo je předlužená). Pokud je hodnota pozůstalosti nedostačující, může nepominutelný dědic po obdarovaném požadovat navrácení daru za účelem uspokojení jeho finančního nároku, odpovídající výši jeho povinného dílu, a to podle **ustanovení o vrácení bezdůvodného obohacení**. Obdarovaný má právo vyplatit povinný díl nepominutelného dědice nebo na něj připadající část v penězích. Vzhledem ke skutečnosti, že český právní řád nepožaduje započtení na povinný díl u daru, který získala od zůstavitele třetí osoba závětí nebo zákonem nepovolaná za dědice, není tato praxe v České republice uplatnitelná.

Oproti německé úpravě není jisté, zda česká právní úprava darování pro případ smrti nemůže krátit povinný díl nepominutelných dědiců. Vzhledem ke skutečnosti, že se na ni použijí ustanovení o darování a podle § 1642 NOZ náleží nepominutelnému dědici povinný díl z čisté hodnoty pozůstalosti, nelze usuzovat, že se do tohoto podílu započítá jakýkoliv jiný dar než případně ten, který zůstavitel žádal vrátit na základě platného nároku na vrácení daru zpět ještě za svého života. Dále v souladu s § 1653 NOZ byl-li nepominutelný dědic zkrácen nebo opominut, přispějí dědici i odkazovníci k vyrovnání jeho práva poměrně. Obdarovanému povinnost přispět na povinný díl český zákon zjevně nestanovuje.

Ne vždy ale lze dle německého práva započítat dřívější plnění zůstavitele vůči spoludědici poskytnuté formou daru. V souladu s rozsudkem Vrchního zemského soudu v Koblenci (Oberlandes Gericht Koblenz) ze dne 21. 11. 2005, sp. zn. 12 U 1151/04[5], je možné *„započíst finanční příspěvek zůstavitele* (v předmětném sporu šlo o započtení 50 000,- DM za účelem financování bydlení jednoho z potomků zůstavitele) *na povinný díl pouze v případě, pokud zůstavitel výslovně nebo konkludentně určil, že se daný finanční obnos na povinný díl započíst má. Příkaz k započtení je přitom účinný pouze v případě, kdy byl adresován příjemci dříve nebo současně s peněžním plněním. Příkaz k započtení na povinný díl učiněný po předání peněžní sumy, např. v pozdějším pořízení pro případ smrti, je neúčinný. Dědic, který chce uplatnit započtení finančního obnosu na povinný díl, musí prokázat, že poskytnutí peněžní částky předcházel nebo doprovázel příkaz k započtení. Ani poskytnutí vyšší peněžní částky nelze považovat za konkludentní vyjádření příkazu k započtení.“*

Celkově lze říci, že německá právní úprava na rozdíl od české výslovně stanovuje právní formu sepsání donatio mortis causa. Dále též více a výslovně chrání neopominutelného dědice před krácením jeho dědického podílu.

RAKOUSKO

Darování pro případ smrti (Schenkung auf den Todesfall) je v Rakousku zakotveno v § 956 obecného zákoníku občanského (Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch, dále jen „ABGB“). Stejně jako v našem právní řádě, aby se darováním pro případ smrti nezřídil pouze odkaz, je nutné splnit určité podmínky. *„Smlouva o darování pro případ smrti je platná pouze, je-li sepsána ve formě notářského zápisu a obsahuje-li přijmutí daru obdarovaným, stejně jako (dobrovolné) vzdání se práva dar odvolat ze strany zůstavitele.“*[6] Oproti české právní úpravě je zde nutná forma notářského zápisu. Darování pro případ smrti se, stejně jako v Německu, také i v Rakousku započítává do výše základu pro výpočet povinného dílu dle § 785 ABGB. *„Hlavním cílem tohoto ustanovení je zabránit zmenšování povinného dílu prostřednictvím darování učiněných zůstavitelem za života.“*[7] V souladu s § 944 ABGB může zůstavitel darovat veškerý svůj současný a pouze polovinu budoucího majetku.

Stejně jako v případě německé právní úpravy není jisté, zda by se eventuálně budoucí judikatura českých soudů mohla odvíjet dle rakouského vzoru. Darováním je v České republice již tradičně možno zákonný nárok nepominutelných dědiců omezit.

SHRNUTÍ

Německá a rakouská právní úprava neumožňuje použití darování pro případ smrti ke krácení základu pro výpočet povinného dílu nepominutelných dědiců. Stejně tak např. belgická forma darování pro případ smrti mezi manželi – tzv. „institution contractuell“ nebo „contractuelle erfstelling“ umožňuje potomkům zůstavitele požadovat svůj povinný díl.[8] Ve Francii výslovný institut darování pro případ smrti (donations à cause de mort) upraven v zákoně není. Dle § 893 občanského zákoníku (Code civil) jsou v zásadě nepřípustné jiné formy bezúplatného převodu než darování mezi živými a závěť.[9]

Pokud se nebude dar pro případ smrti počítat jako součást pozůstalosti, mohou být krácena práva nepominutelných dědiců. Je otázkou, zda naše judikatura nebo následné novelizace právních předpisů se nepřikloní k tomu, že při darování pro případ smrti se bude jednat o jednání napadnutelné ze strany nepominutelných dědiců. Pokud by se české donatio mortis causa vyložilo tak, že nemá vůbec vliv na dědické právo, může to znamenat konec ochrany nepominutelných dědiců u nás. ■

5 Dostupné [online] dne 5. 5. 2014 z: <http://www.mjv.rlp.de/Rechtsprechung>.

6 Právní věta Nejvyššího soudu Rakouska (der Obeste Gerichtshof) ze dne 8. 6. 1977 ve věcech 1 Ob 581/77, 8 Ob569/83 aj. Dostupné [online] dne 5. 5. 2014 z: <http://www.ris.bka.gv.at/Jus>.

7 Lenneis, W. Zu einigen Problemen des Pflichtteilsrechtes. Dostupné [online] dne 5. 5. 2014 z: <http://www.lenneis.at/publikationen/ArtikelzueinigenProblemendesPflichtteilsrechtes.pdf>

8 Süß, R. Erbrecht in Europa. 2. vydání. Bonn: 2007, str. 330.

9 Tamtéž, str. 665.

Vina a trest notáře Jana z Pomuku

JUDr. Jan Kotous

SNAD O ŽÁDNÉM ČESKÉM PRÁVNÍKU, KTERÝ MJ. VYKONÁVAL I NOTÁŘSKOU PROFESI, NEBYLO POPSÁNO TAKOVÉ MNOŽSTVÍ PAPÍRU JAKO O „SVATÉM VYŠEHRADSKÉM NOTÁŘI“,[1] JANOVI Z POMUKU BĚHEM 621 LET, KTERÉ UPLYNULY OD JEHO MUČEDNICKÉ SMRTI.

I když je celý případ tohoto českého národního světce poměrně podrobně zpracován jak po stránce teologické, antropologické a historické, neustále poutá pozornost dalších a dalších autorů. Lze konstatovat, že v opravdu značném množství prací z uvedených oborů, se nesetkáváme ani s náznakem právněhistorického rozboru, který by z hlediska tehdy platného práva posoudil otázku viny a oprávněnosti trestu, této první výrazné oběti mocenského zápasu mezi státem a církví u nás. Zdá se, že v dosavadní svatojanské literatuře bylo vždy a dosud je velmi lákavé zúžit celý problém pouze na známý spor mezi králem Václavem IV. a pražským arcibiskupem Janem z Jenštejna ve věci stvrzení volby kladrubského opata, či dokonce na později, v baroku zejména jezuity upřednostňovaný, případ zpovědního tajemství. Tak jednoduché to ovšem není. Legenda o zpovědním tajemství, kdy na jedné straně stojí žárlivý král a na straně druhé zpovědník královny, se rozšířila koncem 15. století, tedy až sto let po Janově smrti.

CO PŘEDCHÁZELO…

Historickou skutečností je, že začátkem 90. let 14. století byla vláda Václava IV. hodnocena v soudobých pramenech jako nevalně úspěšná a její způsob jako mírně řečeno podivný. Václav IV. ztratil dokonce podporu své vlastní dynastie, což se později projevilo královým zatčením, ztrátou římskoněmeckého královského trůnu, kde jej posléze nahradil jeho mladší bratr Zikmund. Při hodnocení způsobu Václavovy vlády nelze pominout, že jeho kralování se vyznačovalo až patologickou nechutí vykonávat vladařské povinnosti, ale přitom žárlivým střežením vlastních panovnických práv. To vše bohužel ve spojení s osobní neukázněností, přenášením odpovědnosti na jiné, často

Socha Jana z Pomuku na Karlově mostě v Praze.

nekompetentní a problematické osoby, o prokazatelném alkoholismu nemluvě. Počátek animozity mezi Václavem IV. a arcibiskupem Janem z Jenštejna byl v době generálního vikariátu Jana z Pomuku[2] poměrně starého data a je ho možné položit do doby kolem roku 1384, kdy došlo k sousedskému sporu mezi arcibiskupem a královým maršálkem

1 Viz Ad Notam 4/2013, str. 28-30.

2 Generálním vikářem byl v letech 1389-1393.

Janem Čůchem ze Zásady. Tento spor, který měl za následek plenění arcibiskupských statků, vyvrcholil odvoláním Jana z Jenštejna z funkce králova kancléře. Spory mezi arcibiskupem, královými milci a nakonec králem samým byly umocněny ještě tím, že Jan z Jenštejna, bez ohledu na krále a jeho zájmy, začal prosazovat vlastní zahraniční politiku, ovlivněnou tehdy existujícím papežským schizmatem.[3] A právě tato skutečnost byla pro římského a českého krále Václava IV. velmi nebezpečná. Nahrávala totiž Václavovým kritikům doma i v říši…

Jan z Pomuku neměl na většině z těchto akcí žádnou účast. Po ukončení studia na právnické fakultě v Praze roku 1381 je prohlášen bakalářem. O rok později se s ním setkáváme v Padově, kde 17. října 1387 dosáhl doktorátu. Stal se doktorem dekretů, jak zněl tehdejší titul. Do Prahy se vrátil ovšem v době, která se vyznačovala vysokým stupněm sociálního napětí. V listopadu 1387 byl ustanoven královským podkomořím Zikmund Huler z Orlíka, který měl společně s dvorským sudím spravovat královská města a rozhodovat na městském soudu. Prvním opatřením nového podkomořího bylo omezení odvolacích práv. Zásadním projevem tohoto stavu bylo, že přestala být uznávána ze strany tehdejší státní moci a správy imunita kleriků, kteří podle církevního práva a tzv. Statut Ernesti z roku 1349 byli dosud vyňati z působnosti civilních soudů a podléhali pouze soudní pravomoci arcibiskupa a jeho justičních úředníků. Arcibiskup uvedené rozhodnutí ovšem neuznal a odvolal se k papeži do Říma.[4]

JUDr. Jan Kotous
- autor působí na Právnické fakultě UK v Praze

Dva roky po návratu z Padovy byl Jan z Pomuku, který dosud působil v duchovní správě a jako arcibiskupův notář, jmenován generálním vikářem a současně v září 1389 dostává i tehdy velmi žádanou vyšehradskou kanovnickou prebendu. Pravomoci generálního vikáře, upravené kanonickým právem, byly značně rozsáhlé. Úřadovat začíná ovšem v době, kdy jsou na pořadu dne stále častější konflikty mezi králem a jeho úředníky na straně jedné a Jenštejnem a jeho aparátem na straně druhé. Spory kulminují během 2. poloviny roku 1392. Lze konstatovat, že neustálé výtky ze strany arcibiskupa, jeho stížnosti na vztah mezi státem a církví, neplnění role krále jako ochránce církve apod. chápe Václav IV. jako skrytý útok na vlastní osobu. Protože stížnosti nebyly králem řešeny a útoky na arcibiskupa a církevní práva pokračovaly v nezměněné intenzitě, byl Jan z Jenštejna nucen uchýlit se k tomu jedinému, co mu ještě zbývalo, k církevním trestům. Na jeho příkaz vydali generální vikář Jan z Pomuku a arcibiskupský oficiál Mikuláš Puchník na podkomořího Hulera půhon před církevní soud. Sebevědomý Huler, který si byl jist královskou podporou, odpověděl, že půhonu vyhoví, ale dostaví se v průvodu 200 kopiníků. Nato Jenštejn uvalil na Hulera církevní klatbu. Král reagoval tím, že nařídil královským městům dne 20. ledna 1393, aby podkomořímu Hulerovi složila přísahu věrnosti a poslušnosti.

Složitou situaci neuklidnila ani smrt císařovny vdovy Alžběty Pomořanské 14. února 1393 nebo zahájení tzv. Milostivého léta 16. března t.r. Milostivé léto bylo pro středověkého člověka opravdu zvláštní, posvátnou událostí a Václav se svými rádci hodlal této mimořádné příležitosti využít. Chtěl požádat v jeho rámci papeže o zřízení dalšího – třetího biskupství v Čechách. Nové biskupské místo chystal zřejmě pro svého rádce a diplomata Václava Králíka z Buřenic. Za zdroj financí pro nové biskupství měly sloužit statky kladrubského kláštera, kde umíral starý opat Racek. Stalo se však něco s čím král, ani jeho nejbližší okolí, nepočítali. Po smrti opata kladrubští benediktini, poslušni své řehole, přikročili k volbě, o které byl informován arcibiskup, král však nikoli. Volba proběhla 7. března 1393 a benediktini zvolili kandidáta ze svého středu. Arcibiskup, který byl neprodleně informován, dal svému generálnímu vikáři pokyn, aby volbu potvrdil. Stalo se tak tři dny po volbě, 10. března 1393. Král byl zatím na svém oblíbeném hradě Žebráku a s největší pravděpodobností tak bleskovou akci arcibiskupa nepředpokládal ani v nejmenším. Jeho reakce byla příznačná. Upadl do nekontrolovatelného výbuchu vzteku, který v té době byl pro něho charakteristický v případě, že se setkal s neúspěchem. V historických souvislostech a za tehdejšího právního vědomí se lze domnívat, že uvedené události, jednání arcibiskupa a jeho úředníků, chápalo okolí Václava IV., jeho rada a konec konců i on sám, jako zločin velezrady, opovážlivé porušení panovnické moci, tedy crimen laese majestatis. Václav se zřejmě obával, aby v Čechách nedošlo k podobnému vývoji jako v Anglii za Richarda II. Na tuto myšlenku jej velmi dobře mohl přivést jeho švagr, anglický princ Jindřich z Derby, pozdější král Jindřich IV., který byl v době Milostivého léta u svého švagra v Praze na návštěvě.

Podle dochovaných pramenů víme, že v pátek 14. března 1393 byl Jan z Pomuku v Praze a normálně úřadoval. Zřejmě v té době se mu donesly zprávy o situaci na královském dvoře a králově pohledu na věc. Jan z Pomuku si zcela jistě uvědomoval závažnost situace a také, že je v bezprostředním ohrožení života. Spolu s oficiálem Mikulášem Puchníkem uprchl v sobotu 15. března 1393 za arcibiskupem na jeho hrad v Roudnici nad Labem. Už ze samotného faktu „útěku" lze dovodit, že si oba vysocí církevní hodnostáři byli vědomi možnosti obvinění ze zločinu, který tehdejší právo trestalo smrtí. Nebyli ovšem jediní, kdo toho dne dorazili za arcibiskupem do Roudnice. Později se tam objevili i někteří členové královské rady, aby jednali s arcibiskupem. O roudnickém jednání nemáme žádné přímé informace. Arcibiskup se pravděpodobně s ohledem na královo hodnocení situace právem obával obvinění z velezrady, a tím i o svůj život a o život svých úředníků.[5]

3 Celou záležitost zatím v literatuře nejlépe popsal a zhodnotil R.Holinka: Církevní politika Jana z Jenštejna za pontifikátu Urbana VI., Bratislava 1933.

4 Viz Zítek, J.: Ke sporu Jana z Jenštejna s Václavem IV., ČKD 50, 1909, str. 216.

Z dalšího sledu událostí vyplývá, že arcibiskup přistoupil na nabídku přímého jednání s králem s cílem urovnat spor, za podmínky, že k jednání dojde na neutrálním území tzv. johanitské jurisdikce poblíž kostela Panny Marie pod řetězem na Malé Straně. Zde platilo tzv. pražské právo postranní a arcibiskup se zde mohl cítit bezpečně. V úterý 18. března 1393 vyjel arcibiskup se svým doprovodem z Roudnice do obce Kyje, kde se s ním setkala královská delegace. Její členové se zaručili svým slovem, že se král s arcibiskupem rád setká a má zájem na nalezení smíru. Delegace současně předala arcibiskupovi králův osobní, německy psaný list. Jeho obsah patrně z delegace nikdo neznal. Vzhledem ke svému obsahu, mohl být pro arcibiskupa posledním vážným varováním. Cituji zde jeho přibližný český překlad: „Ty arcibiskupe, vrať mi můj hrad roudnický a jiné mé hrady a kliď se mi z mé české země! Pakli se oč pokusíš proti mně nebo mým lidem, nechám Tě utopit, aby byl konečně pokoj. Přijeď do Prahy!“ Zůstává otázkou, zda Jan z Jenštejna obsah listu sdělil svým lidem, kteří jej k cestě do Prahy přemlouvali…

Arcibiskup se tedy vrátil 18. března 1393 do svého sídla v Praze, které tehdy bylo na Malé Straně v prostoru ohraničeném dnešní Mosteckou a Josefskou ulicí. Spolu s ním se vrátili i hlavní aktéři pozdějších událostí. Generální vikář Jan z Pomuku, arcibiskupský oficiál Mikuláš Puchník, příbuzný Jana z Jenštejna, míšeňský probošt Václav Knobloch a arcibiskupův hofmistr Něpr z Roupova. Celý následující den, 19. března 1393, byla vedena mezi královými zmocněnci a arcibiskupovými úředníky poměrně složitá jednání, jejichž výsledkem měla být smlouva mezi králem a arcibiskupem. Vzhledem k pozdějšímu vývoji situace probíhala jednání s největší pravděpodobností v prostorách svatovítské kapituly, poblíž katedrály sv. Víta, za aktivní účasti některých kanovníků, zejména kapitulního děkana a vynikajícího právníka Bohuslava z Krňova. Podle závěrů jednání měla být smlouva podepsána následujícího dne, tak, jak bylo dohodnuto ještě v Roudnici, na setkání krále s arcibiskupem v prostorách komendy johanitského řádu u kostela Panny Marie pod řetězem.

UDÁLOSTI POSLEDNÍHO DNE

O jednání v prostorách johanitské komendy u Karlova mostu na Malé Straně jsme poměrně dobře informováni z relací, které později Jan z Jenštejna poslal do Říma. Většina autorů, kteří se snažili události rekonstruovat, se domnívá, že arcibiskup uvítal krále pravděpodobně nevhodnými slovy, namířenými proti špatným rádcům, a to stačilo, aby impulzivní král prohlásil vše, co bylo dohodnuto, za zrušené. Další jednání jednoznačně odmítl, přičemž začal vyhrožovat jednotlivcům z arcibiskupova doprovodu utopením. Před johanitskou komendou král nechal zadržet Jana z Pomuku, Mikuláše Puchníka, Václava Knoblocha a Něpra z Roupova. Měli být odvedeni na Hrad do kapitulní síně, kam byla svolána svatovítská kapitula, a kde si král hodlal objasnit, kdo z arcibiskupových úředníků měl největší podíl na sporných událostech.

V době Jana z Pomuku tvořila kapitula u sv. Víta poradní sbor arcibiskupův a jeho senát. Tehdy platné církevní právo dekretální vázalo těsněji arcibiskupa na poradu s kapitulou a votum kanovníků mělo rozhodující vliv na platnost arcibiskupova právního úkonu. A právě této skutečnosti si byl Václav IV., který patřil mezi nejvzdělanější vládce své doby, velmi dobře vědom. V kapitulní síni byli přítomni nejen zadržení, ale také svatovítští kanovníci. V jejich čele stál děkan kapituly, významný právník, profesor pražské univerzity Bohuslav z Krňova. Králi šlo především o stížnost (žalobu) Jana z Jenštejna, kterou poslal počátkem října 1392, během zasedání zemského soudu, královské radě, a která ve 13 bodech poukazovala na příkoří a protizákonné skutky, kterých se dopouštěla státní moc proti církvi. Současně žaloba vinila krále, že zanedbává své povinnosti, které má jako ochránce víry a církve. Pravděpodobně se mělo také vyjasnit, zda byla kapitula dotazována k volbě kladrubského opata a v případě exkomunikace podkomořího Hulera. Zdá se, že se někdo z králova okolí mylně domníval, že v případě absence stanoviska kapituly budou obě uvedená rozhodnutí, učiněná arcibiskupovými úředníky, neplatná. Jménem kapituly komunikoval s králem její děkan Bohuslav z Krňova. Ten se zřejmě dostal s králem do ostré diskuse, když se mu snažil marně vysvětlit, že oba případy spadají do výlučné pravomoci arcibiskupa. Brilantní právník, kterým bezpochyby Bohuslav z Krňova byl, snad vytkl králi jeho jednání a řekl mu, že podle „privilegia fori“ nemá právo zatknout, vyslýchat nebo soudit představitele kléru. Král, když slyšel, co slyšet nechtěl, dostal patrně jeden ze svých záchvatů vzteku a při diskusi s Bohuslavem z Krňova jej udeřil jilcem svého mečíku do hlavy, až mu vytryskla krev.

Když výslechy v kapitulní síni skončily pro královu stranu naprostým fiaskem, byli zatčení preláti odvedeni na Staroměstskou radnici, zde podřízeni jurisdikci městského práva, podle něho vyslýcháni a souzeni. Snad to byla iniciativa podkomořího Zikmunda Hulera, který věcnou a místní příslušnost dekretálního práva neuznával, a který měl s odsuzováním kleriků v Praze bohaté zkušenosti. Předpokládejme tedy, že Jan z Pomuku, Mikuláš Puchník a Václav Knobloch byli odevzdáni městskému právu na příkaz krále, tlumočeného podkomořím Hulerem. Z čeho byli přesně obviněni, nevíme. Protože začátkem a základem i tehdejšího trestního procesu byla žaloba a platila zásada, nebylo-li žalobce, nebylo soudce, zůstává otázkou, kdo v tomto procesu byl žalobcem. Asi těžko přímo král, spíše v jeho zastoupení podkomoří. V inkriminovaném případu, kde bylo více žalovaných a žalobce si nebyl jist „kdo je hlavní strůjce“, mělo být na ně „puštěno právo“. A protože chyběli svědci, mělo nastoupit právo útrpné. Mučení se v našich právních pramenech objevuje koncem 13. století. Převzali je z Itálie městské soudy a koncem 14. století bylo jeho používání u nás již obecně rozšířené.

5 J. V. Polc uvádí ve své práci Svatý Jan Nepomucký, Praha 1993, na str. 227, že král 14. 3. 1393 otevřeně prohlásil, že arcibiskupa a jeho úředníky zabije a utopí.

Na Staroměstské radnici nebyla v té době mučírna. Nacházela se na Staroměstské rychtě, v místech, kde je dnes budova Hygienické stanice hl. m. Prahy. Není účelem tohoto článku popisovat průběh mučení jednotlivých aktérů. Omezím se pouze na konstatování, že míšeňský probošt Václav Knobloch nebyl mučen vůbec a oficiála Puchníka kat šetřil, takže již čtvrtý den po mučení byl v úřadě. Nakonec si nechali Jana z Pomuku. Bylo to celkem logické. Jan byl „alter ego" arcibiskupa, byl vykonavatelem jeho vůle, byl to nakonec on, kdo podpisem schválil volbu kladrubského opata. Jan z Pomuku byl ovšem také vynikajícím právníkem, který získal vysoce ceněný titul doktora dekretů na velmi prestižní padovské univerzitě. I z tohoto titulu můžeme usuzovat, že koncipoval pro svého arcibiskupa určité závažné materiály, mj. pravděpodobně také žalobu na poměry v Českém království, kterou Jan z Jenštejna předložil počátkem října 1392 královské radě. O průběhu vlastního mučení se dochovalo poměrně hodně zpráv. Je prokázáno, že Janova mučení se král Václav IV. osobně účastnil. Vzpomeňme, jak uhodil jilcem svého mečíku Bohuslava z Krňova. Podobně se zachoval i u Jana z Pomuku, který se „právu útrpnému" podrobil zcela. Jako vzdělaný právník se určitě snažil svým „soudcům" oponovat. Upozornil je zřejmě na skutečnost, že jim nepřísluší soudit kleriky pro jakékoli trestněprávní skutky. Jinak takový soudce přestupuje hranice své moci a bude vyloučen z církve. A polemizoval i s přítomným králem, kterému měl podle svědectví Ondřeje z Řezna a jeho „Kroniky" říct do očí, že je špatný král a jen ten je hoden jména krále, kdo dobře vládne. U dalších otázek se odvolal zřejmě na zachování kněžského tajemství, slib poslušnosti církvi a… mlčel.[6]

Výzkum pozůstatků provedený antropologickým oddělením Národního muzea v Praze potvrdil v případě Jana z Pomuku kruté mučení. Vyslovené závěry vcelku odpovídají dochovaným informacím ze zpráv Jana z Jenštejna, Ludolfa Zaháňského a dalších. Jan z Pomuku po skončení mučení ještě žil. Oba jeho společníci, Václav Knobloch a Mikuláš Puchník, byli údajně donuceni podepsat prohlášení, že neřeknou nic o svém zatčení a mučení.[7]Zmučený, polomrtvý generální vikář byl svázán do kozelce, s roubíkem v ústech vložen do pytle a vláčen nebo vezen ulicemi až na Karlův most. Pravděpodobně zemřel cestou. Do Vltavy bylo vhozeno 20. března 1393 v 9 hodin večer již jen mrtvé tělo.

6 Viz Andreas von Regensburg: Sämtliche Werke, vyd. G. Leidinger, Mnichov 1903, str. 112.

7 Svědectví Jana z Jenštejna. Kromě jeho svědectví tuto skutečnost nikdo neuvádí. Nedochovala se ani zmíněná prohlášení.

8 Např. Maiestas Carolina, zákoník připravovaný Karlem IV. uvádí v rubrice LXVIII. s odvoláním na právní obyčej, co bylo za velezradu považováno. Vymezení přesně odpovídá skutkům kladeným Jenštejnovi za vinu.

9 Sem patří např. dosud opomíjený pramen dochovaný ve vídeňské univerzitní knihovně, na který poukázal ve své studii Zločin urážky panovníka v českém právu doby předhusitské v PHS 15 Karel Malý.

10 K zajetí krále a k omezení jeho pravomocí nakonec opravdu došlo o rok později, v květnu 1394.

11 Vlnas, V.: Svatý Jan Nepomucký, česká legenda, Praha 2013.

ZÁVĚREM

Tragický konec Jana z Pomuku předznamenává složitá sociálněpolitická situace v tehdejších Čechách, umocněná výraznými osobnostmi Václava IV. a Jana z Jenštejna. Ve vztahu k církvi se Václav IV. a jeho okolí řídí jediným cílem přetvořit církev v „instrumentum regni". V této souvislosti jakékoli pokusy o samostatné rozhodování a samostatné přístupy, mimo rámec panovníkovy vůle, jsou chápány jako zločin urážky majestátu, jako velezrada.[8] Dobové materiály naznačují, že Václav IV. si byl zřejmě vědom nedostatků vlastní vlády, které neměl sílu a vůli odstranit.[9] Věděl, že je označován za nespravedlivého krále, který ubližuje zemi a řádu a jako takový by měl být svržen.[10] Jeho největším, zcela otevřeným kritikem a ke všemu ještě vybaveným mimořádnými pravomocemi, byl arcibiskup Jan z Jenštejna. A v něm viděl král a všichni, kdo na něm záviseli, největšího nepřítele. Podle Václava IV. a jeho rádců se Jenštejn dopustil zrady, úkladů proti králi a jednotě země. Tuto hypotézu podporuje text dopisu, který král poslal arcibiskupovi, když jej zval k jednání do Prahy. Na arcibiskupa král přímo nemohl. Jeho násilné odstranění by patrně znamenalo v Čechách občanskou válku. A tak si král „schladil žáhu" na jeho zástupci, který měl odvahu postavit se mu tváří v tvář.

Svatojanská legenda, tak, jak vykrystalizovala v období baroka, je krásná a časem nabyla na objemu. Historická pravda je ovšem někdy mnohem syrovější, ale také vznešenější než jakékoli legendy. Václav IV. nařídil Jana z Pomuku popravit utopením, ne odklidit, jak se dosud většina autorů domnívala. Už to, že byl svázán do kozelce s roubíkem v ústech a vložen do pytle, přesně odpovídá tehdejšímu způsobu popravy utopením. Kdyby jej chtěli odklidit, měli dost jiných možností, než zmučeného kněze házet uprostřed hlavního města, na nejrušnější městské spojnici, do Vltavy.

Historie, oproštěná od nánosu legend, ukazuje Jana z Pomuku, svatého Jana Nepomuckého, ne jako člověka, který se „dne 20. března ocitl v nesprávnou chvíli sice na správné straně, ale na špatném místě",[11] ale jako člověka vědomého si své kněžské přísahy a povinností svěřených mu vysokým úřadem, své profesní odpovědnosti, stojícího na straně práva, spravedlnosti a pravdy, o které byl z hloubi duše přesvědčen. Český notářský stav může být právem hrdý na skutečnost, že osobnost takového významu a morálních kvalit může počítat mezi své členy. ■

Notář 2024

JUDr. Tomáš Oulík

Za okny se šeřilo a v Kájínkově portrétu na stěně se rozpíjely kontury mužných rysů. Ještě před rokem by na kostelní věži odbíjela sedmá, ale nyní to zákon o korektní společnosti nedovoloval. S pocitem dobře udělané práce nesl do trezoru přepravku s čipovými kartami a ostatními nasouvacími, připínacími i volnými předměty, jejichž význam pro chod notářské kanceláře byl nedozírný. Jména účastníků v listinách se automaticky převáděla v dlouhé číselné kódy, vyšperkované tu a tam velkým či malým písmenem. U oblíbené paní K. si pamatoval celou první polovinu šedesátimístného kódu – Vpředu dvě trojky, velké P, vše do sebe zapadalo. Zbývalo rozluštit druhou polovinu kódu.

JUDr. Tomáš Oulík
■ notář v Praze

Překvapí doma manželku, že dnes zastavil vlak. Potom ještě několik tisíc pohledávek, současných, budoucích i minulých, jiné vymazal nebo alespoň umazal. Přestože mezi nimi byla i zástava srdce, vlak byl nejzajímavější. POSNOZ (Poslední nový občanský zákoník) byl vynalézavý. Dokonce aspiroval na některou z cen v literárních kategoriích pro bohatství slovní zásoby. Autorům se podařilo, že na žádné z dvaceti tisíc stran se žádný výraz neopakoval. Zatím se však literární teorie neujednotila v jeho žánrovém zařazení. Návazná díla epigonů situaci ještě komplikovala, jako např. veršovaný Průvodce Posnozem, odvážný ilustrovaný Pornoz či satirický Přesnoz.

Zazvonil telefon. Kdo volá tak pozdě? Á, velebný pán odsloužil. „Ano, fara je součástí pozemku. Co se stalo s pozemky? Ty jsou teď součástí nějakého ďábelského portfólia. Bohužel. Ano, tak v příštích restitucích…“

Z komputerového velína se ozval poplašný signál. Ten den poněkolikáté. Raději se šel podívat. Elektronický vedoucí kanceláře láteřil, že nemůže ukládat za den nastřádaná data, neboť se aktualizují programy na vedení všech pěti set evidencí. A do toho všeho mu naskočila kontrola energetické náročnosti kanceláře. „Denní limit překročen!“ objevilo se na hlavním monitoru. „Za pět minut dojde k vypnutí všech pracovních systémů!“ Rozeběhl se do kuchyňky pro eskymo. Znal spolehlivý fígl, spočívající v přiložení eskyma k teplotním senzorům. Potřebuje, aby pracovní systémy zítra fungovaly. Jinak by mu hrozila až stomiliónová pokuta od ÚPKSSSR (Úřadu pro kontrolu složek státní správy republiky).

Eskymo zafungovalo. „Povolena činnost všech systémů,“ naskočilo na hlavním monitoru. Oddechl si. V pětileté likvidaci dědictví nedojde ke zdržení. Věřitelé se budou moci dálkově registrovat a současně činit v elektronické aukci příhozy, aby získali lepší pořadí. Likviduje se ovčí farma. Z početného stáda už asi nic nezbylo, neboť správce dědictví byl zvyklý každou neděli na skopovou pečeni, ale utěšeně naskakovaly nároky na dotace, které nikdo celé roky nečerpal. A to do ukončení dědického řízení ještě pár roků uběhne. Naštěstí spolehlivý správce dědictví občas donese nějakou tu jehněčí kýtu.

Také ho zítra čeká oblíbené zúžení, zkrácení a projmutí společného jmění. Vylepšený program umožňoval všechno zapsat během hodiny do všech třiceti rejstříků. Věřitelům jsou sice rejstříky ukradené, ale za zápis do každého z rejstříků je poctivých třicet korun. A odpoledne ještě rozštěpení ústavu na tři spolky a dva vdolky, z nichž jeden bude postoupen společenství koncesovaných filištínů.

Obloha za oknem poteměla. Kdyby tak o sobě dala vědět Vpředu dvě trojky s velkým P. To by hned vypustil na své cestě z kanceláře návštěvu následných dědiců a kontrolu jejich domácích úkolů, přezkušování slovíček a historických dat. Kdy proběhla sametová revoluce. Kanonizace profesora Eliáše. Čtvrtá defenestrace. Znárodnění svěřenských fondů. Kanafasová revoluce…

Eskymo zateklo mezi snímací senzory. Na hlavním monitoru naskočilo: „Přijměte naši upřímnou účast při vzniklé povodni. Za notářskou komoru V. Andrle.“ ■

Z knihy Tomáše Oulíka PTÁK V ÚLU,
připravované na konec roku 2014

Nahlížení veřejnosti do rejstříku Seznamu listin o manželském majetkovém režimu

Martin Strejc
Ing. Miroslav Pecháček
Mgr. Miroslav Zapletal

22. DUBNA 2014 SPUSTILA NOTÁŘSKÁ KOMORA ČR VE SPOLUPRÁCI S TECHNOLOGICKOU FIRMOU ETNETERA FINÁLNÍ VERZI VEŘEJNÉ ČÁSTI CIS2, PROJEKT „NAHLÍŽENÍ VEŘEJNOSTI DO REJSTŘÍKU SEZNAMU LISTIN O MANŽELSKÉM MAJETKOVÉM REŽIMU“.

Cílem projektu je zpřístupnit zmíněný rejstřík. Služba je do jisté míry unikátní, neboť jako první zpřístupňuje široké veřejnosti online, prostřednictvím několikastupňového zabezpečení, data z interních systémů Notářské komory ČR.

Martin Strejc
■ Etnetera a. s.
Ing. Miroslav Pecháček
■ IT konzultant NK ČR
Mgr. Miroslav Zapletal
■ NK ČR

Uživatel může v rejstříku Seznamu listin vyhledávat osoby dle data narození. Výsledek nahlédnutí obsahuje označení listiny, kým byla listina sepsána nebo kdo listinu vydal a osoby, kterých se listina týká. V případě nalezení listiny upravující manželský majetkový režim zkoumané osoby je možné se obrátit na kteréhokoli notáře s žádostí o opis listiny, neboť listiny jako takové služba v digitální podobě nevydává. Notář může vydat také potvrzení o tom, že žádná listina není k dané osobě v Seznamu listin evidována.

Náhrada hotových výdajů NKČR za poskytnutí nahlédnutí do rejstříku Seznamu listin činí 30 Kč včetně DPH. Daňový doklad si uživatel může stáhnout v PDF formátu či vytisknout okamžitě po zaplacení, které probíhá taktéž online. K dispozici je několik platebních metod od platby převodem, až po dnes již téměř standardní platbu kartou.

Kromě toho, že uživatel získá informace o listině, služba nabízí řadu dalších zajímavých a užitečných funkcí. Hned první možností je přihlásit se do svého účtu a zpětně si prohlédnout výsledky předchozích nahlížení. Tedy, i pokud uživateli např. vypadne připojení k internetu, nepřijde o výsledek nahlédnutí, kde již zaplatil náhradu výdajů Komoře. Pro uživatele, kteří předpokládají časté nahlížení v rejstříku Seznamu listin, je k dispozici funkce „nabití kreditu“. Jak již název napovídá, uživatel si může přednabít kredit a pak do jeho vyčerpání opakovaně provádět nahlížení, přičemž není po každém hledání vyzýván k platbě.

Z dalších užitečných funkcí je rovněž možnost v systému označit jiného uživatele jako „zaměstnance“, a tímto jinému uživateli umožnit nahlížení do rejstříku na řad zaměstnavatele. Funkce je užitečná zejména pro střední či větší společnosti.

Neméně důležitou možností služby je přístup pomocí webových služeb. Lze tedy propojit interní informační systém uživatele s touto službou a uživatel může dále nahlížet do rejstříku integrovaně v prostředí svého systému.

Pro technicky orientované čtenáře zmiňme použité technologie. Vlastní viditelná část služby je naprogramovaná v moderní technologii Node.js, která se připojuje k REST architektuře napsané v jazyce Java (JEE). Celé pozadí aplikace je postaveno na servisně orientované architektuře (SOA), využívající především SOAP. Databázi zajišťuje populární PostgreSQL a veškeré servery jsou provozovány nad operačním systémem GNU/Linux (Cent OS).

Momentálně běží služba sice krátce, ale i přes tento fakt ji už využívají desítky prvních uživatelů a užívají si komfortu ovládání agendy pohodlně přímo ze svého počítače. Společnost Etnetera i Notářská komora ČR pevně věří, že služba všem uživatelům usnadní život a do budoucna ji bude možné rozšířit o další zajímavou agendu z notářského světa. ■

JAK NAHLÍŽENÍ FUNGUJE?

Nahlížení je pro veřejnost dostupné na www stránce https://rejstrik.nkcr.cz

Pro nahlédnutí do Seznamu listin postačí zadat datum narození hledané osoby, vlastní email a potvrdit souhlas s provozním řádem.

Na další stránce je uživatel požádán o zaplacení náhrady hotových výdajů 30 Kč. Na výběr je z devíti platebních metod. Díky použití platební brány je možné do budoucna snadno přidat metody další.

Poté je uživatel přesměrován na stránky platební brány, případně své banky, kde platbu dokončí (liší se podle zvolené platební metody).

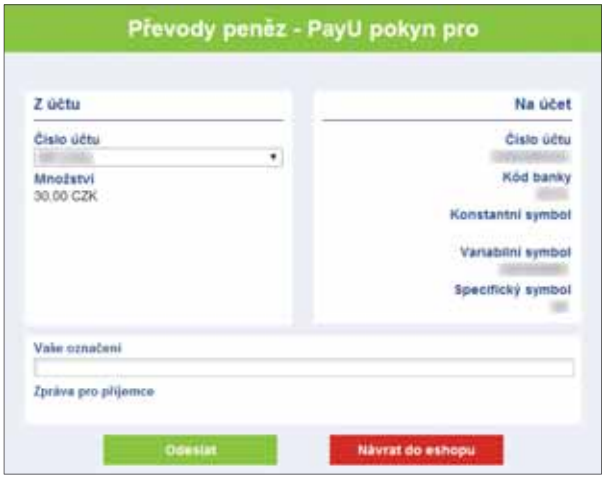

Po provedení platby je uživateli zobrazen výsledek nahlížení.

Po prvním vyhledání je uživateli na zadanou emailovou adresu zaslána zpráva s možností aktivace účtu, díky kterému uživatel získá další možnosti, například opakovaný přístup k již vyhledaným údajům nebo možnost dodatečného tisku daňového dokladu.

Nejvyšší soud České republiky

Z JUDIKATURY NEJVYŠŠÍHO SOUDU ČR

Likvidace dědictví

PRO URČENÍ POŘADÍ POHLEDÁVEK PATŘÍCÍCH PŘI LIKVIDACI DĚDICTVÍ DO III. SKUPINY (§ 175V ODST. 2 PÍSM. C) ZÁKONA Č. 99/1963 SB. VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ, ÚČINNÉM DO 31. 12. 2012) JE – S VÝJIMKOU POHLEDÁVEK ZAJIŠTĚNÝCH ZADRŽOVACÍM PRÁVEM NEBO PŘEDNOSTNÍM ZÁSTAVNÍM PRÁVEM – ROZHODUJÍCÍM HLEDISKEM POUZE DEN, KDY PRÁVO ZAJIŠŤUJÍCÍ POHLEDÁVKU VZNIKLO, PŘIČEMŽ SE NEPŘIHLÍŽÍ K TOMU, Z PRODEJE JAKÉHO PŘEDMĚTU ZAJIŠTĚNÍ BYL VÝTĚŽEK DOSAŽEN (NAPŘÍKLAD NA KTERÉ Z VÍCE NEMOVITOSTÍ ZŮSTAVITELE, ZAJIŠŤUJÍCÍCH POHLEDÁVKY NĚKOLIKA VĚŘITELŮ, VÁZLO ZÁSTAVNÍ PRÁVO VĚŘITELE S DŘÍVĚJŠÍM POŘADÍM VZNIKU PRÁVA ZAJIŠŤUJÍCÍHO JEHO POHLEDÁVKU). POHLEDÁVKA STÁTU PŘEDSTAVUJÍCÍ NÁKLADY ŘÍZENÍ VZNIKLÉ V SOUVISLOSTI SE ZPENĚŽENÍM PŘEDMĚTU ZAJIŠTĚNÍ NEJDE K TÍŽI JEN TOHO VĚŘITELE, KTERÝ BYL Z VÝTĚŽKU ZPENĚŽENÍ PŘEDMĚTU ZAJIŠTĚNÍ USPOKOJEN, ALE HRADÍ SE PŘEDNOSTNĚ PODLE USTANOVENÍ § 175V ODST. 2 PÍSM. A) ZÁKONA Č. 99/1963 SB., VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ, ÚČINNÉM DO 31. 12. 2012.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. ledna 2014, sp. zn. 21 Cdo 3537/2012

Řízení o dědictví po J. M., zemřelém dne 9. 5. 2002, bylo zahájeno usnesením Okresního soudu v Jablonci nad Nisou ze dne 20. 5. 2002 č. j. 35 D 388/2002-2. Provedením úkonů v řízení o dědictví po zůstaviteli byla pověřena (§ 38 občanského soudního řádu) nejprve JUDr. Eva Bíglová, notářka v Jablonci nad Nisou, a posléze JUDr. Jitka Skalská, notářka v Jablonci nad Nisou.

Poté, co zjistil, že zůstavitel nezanechal závěť a že známí dědici ze zákona dědictví odmítli, a co provedl soupis aktiv a pasiv dědictví, Okresní soud v Jablonci nad Nisou dále jednal s Českou republikou (jako státem, jemuž má připadnout dědictví podle ustanovení § 462 občanského zákoníku), usnesením ze dne 3. 11. 2009 č. j. 35 D 388/2002-541 určil obvyklou cenu dědictví částkou 709 633,40 Kč, výši dluhů částkou 10721803 Kč a výši předlužení dědictví částkou 10 012 170,57 Kč [usnesení nabylo (podle potvrzení ve spise) právní moci dnem 25. 11. 2009] a usnesením ze dne 8. 7. 2010 č. j. 35 D 388/2002-569 nařídil likvidaci dědictví a vyzval věřitele, aby Okresnímu soudu v Jablonci nad Nisou oznámili své pohledávky vůči zůstaviteli k datu jeho úmrtí „ve lhůtě do 31. 8. 2010“ s tím, že pohledávky, které nebudou při likvidaci dědictví uspokojeny, zaniknou a že stát nebude odpovídat věřitelům, kteří své pohledávky včas neoznámili, bude-li uspokojením pohledávek ostatních věřitelů cena dědictví vyčerpána; odvolání podané proti tomuto usnesení L. M. Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci usnesením ze dne 23. 12. 2010 č. j. 29 Co 489/2010-785 odmítl a usnesení nabylo (podle potvrzení ve spise) právní moci dnem 3. 2. 2011.

Okresní soud v Jablonci nad Nisou usnesením ze dne 25. 7. 2011 č. j. 35 D 388/2002-866 rozhodl, že z výtěžku zpeněžení majetku zůstavitele dosaženého ve výši 575 907 Kč bude podle ustanovení „§ 175v odst. 2 písm. b)“ občanského soudního řádu „v plné výši uspokojena pohledávka nákladů řízení vzniklých státu v souvislosti se zpeněžením majetku zůstavitele, a to pohledávka společnosti 1. Dražební a.s. za provedení veřejné dražby dobrovolné dle dražební vyhlášky č. 5/03/2011“ ve výši 24 000 Kč, podle ustanovení § 175v odst. 2 písm. b) občanského soudního řádu pohledávka L. M. ve výši 7 373 Kč, podle ustanovení § 175v odst. 2 písm. c) občanského soudního řádu pohledávka společnosti CORSAIR (LUXEMBOURG) N°11 S.A. ve výši 331 057,29 Kč zajištěná zástavním právem „váznoucím na podílu 1/2 na nemovitostech zapsaných u Katastrálního úřadu pro Liberecký kraj, katastrální pracoviště Jablonec nad Nisou, k.ú. R.“, podle ustanovení § 175v odst. 2 písm. e) občanského soudního řádu poměrně pohledávky v usnesení vyjmenované a že pravomocným skončením likvidace dědictví zanikají proti státu neuspokojené pohledávky zůstavitelových věřitelů, včetně jejich zajištění, které jsou v usnesení blíže označené (mimo jiné pohledávka společnosti CDV-2, LTD. ve výši 6 017 094,59 Kč a pohledávka společnosti Matco, s.r.o. ve výši 1 433 156 Kč); současně rozhodl, že Česká republika – Okresní soud v Jablonci nad Nisou je povinna zaplatit JUDr. Jitce Skalské odměnu soudní komisařky ve výši 6 257 Kč a její hotové výdaje (včetně DPH) ve výši 5 411 Kč a JUDr. Evě Bíglové odměnu soudní komisařky ve výši 3 476 Kč a její hotové výdaje ve výši 716 Kč, a že žádnému z účastníků se nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení.

K odvolání věřitelky Matco, s.r.o. Okresní soud v Jablonci nad Nisou usnesením ze dne 29. 9. 2011 č. j. 35 D 388/2002-890 vydaným podle ustanovení § 374 odst. 3 občanského soudního řádu rozhodl tak, že usnesení Okresního soudu v Jablonci nad Nisou ze dne 25. 7. 2011 č. j. 35 D 388/2002-866 vydané soudní komisařkou JUDr. Jitkou Skalskou se zrušuje ve výrocích o rozvrhu výtěžku získaného zpeněžením zůstavitelova majetku a o zániku neuspokojených pohledávek zůstavitelových věřitelů a že se věc „v tomto rozsahu vrací soudnímu komisaři k dalšímu řízení". Protože se soudní komisařka v odůvodnění svého rozhodnutí nevypořádala s tím, „proč přihlášenou pohledávku věřitelky Matco, s. r. o. (a dalších účastníků dědického řízení, kteří nebyli uspokojeni, s výjimkou Finančního úřadu v Tanvaldě) z výtěžku zpeněžení majetku zůstavitele nelze uspokojit", dovodil, že usnesení soudní komisařky je „pro nedostatek důvodů" nepřezkoumatelné.

Okresní soud v Jablonci nad Nisou poté usnesením ze dne 5. 12. 2011 č. j. 35 D 388/2002-934 rozhodl, že z výtěžku zpeněžení majetku zůstavitele dosaženého ve výši 599 907 Kč bude podle ustanovení „§ 175v odst. 2 písm. b)" občanského soudního řádu „v plné výši uspokojena pohledávka nákladů řízení vzniklých státu v souvislosti se zpeněžením majetku zůstavitele, a to pohledávka společnosti 1. Dražební a.s. za provedení veřejné dražby dobrovolné dle dražební vyhlášky č. 5/03/2011" ve výši 24 000 Kč „s tím, že dražebník si tuto částku strhl z příjmu dražby", podle ustanovení § 175v odst. 2 písm. b) občanského soudního řádu pohledávka nákladů zůstavitelova pohřbu ve výši 7 373 Kč, který hradila „poz. matka L. M.", podle ustanovení § 175v odst. 2 písm. c) občanského soudního řádu pohledávka společnosti CORSAIR (LUXEMBOURG) N°11 S.A. ve výši 331 057,29 Kč zajištěná zástavním právem „váznoucím na podílu 1 na nemovitostech zapsaných u Katastrálního úřadu pro Liberecký kraj, KP Jablonec nad Nisou, k.ú. R. jako zastavěná plocha a nádvoří č. parc. 700, trvalý travní porost č. parc. 701 a budova – objekt bydlení v části obce R. postavená na pozemku č. parc. 700 tamtéž" a pohledávka společnosti CDV-2, LTD. ve výši 237 476,71 Kč zajištěná zástavním právem „váznoucím na nemovitostech zapsaných u Katastrálního úřadu pro Liberecký kraj, KP Liberec pro k.ú. R. jako stavební parcela č. 528 a budova – rodinný dům – postavená na pozemku č. parc. 528 v k.ú. R. a na nemovitostech zapsaných u Katastrálního úřadu pro Liberecký kraj, KP Jablonec nad Nisou v KN pro k.ú. T. jako stavební parcela č. 499/2, provozovna a vedlejší stavba na pozemku č. parc. 499 v k.ú. T." a že pravomocným skončením likvidace dědictví zanikají proti státu neuspokojené pohledávky zůstavitelových věřitelů a jejich zajištění, které jsou v usnesení blíže označené; současně rozhodl, že Česká republika – Okresní soud v Jablonci nad Nisou je povinna zaplatit JUDr. Jitce Skalské odměnu soudní komisařky ve výši 6 257 Kč a její hotové výdaje (včetně DPH) ve výši 9 752 Kč a JUDr. Evě Bíglové odměnu soudní komisařky ve výši 3 476 Kč a její hotové výdaje ve výši 716 Kč, a že žádnému z účastníků se „nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení". Vycházel ze zjištění, že na majetek zůstavitele byl prohlášen Krajským soudem v Ústí nad Labem pod sp. zn. K 83/95 konkurz, který byl zrušen, neboť zůstavitel zemřel ještě před vydáním rozvrhového usnesení, a že do dědického řízení byla správcem konkurzní podstaty vyplacena částka 299 907,90 Kč jako výtěžek zpeněžení majetku zůstavitele v konkurzním řízení, když další částku 520 000 Kč správce konkurzní podstaty vyplatil společnosti CORSAIR (Luxemburg) N°11 S. A. Vzhledem k tomu, že v dědickém řízení byla zpeněžením podílu 1/2 nemovitostí zůstavitele zapsaných u Katastrálního úřadu pro Liberecký kraj, katastrální pracoviště Jablonec nad Nisou, k.ú. R., získána částka 300 000 Kč, podléhá rozvrhu výtěžku zpeněžení zůstavitelova majetku celkem 599 907 Kč. Při rozvrhu výtěžku zpeněžení soud přihlédl k tomu, že pohledávky zařazené do skupiny uvedené v ustanovení § 175v odst. 2 písm. c) občanského soudního řádu se uspokojují podle pořadí a že pro pořadí je rozhodující den, kdy právo zajišťující pohledávku vzniklo, a dospěl k závěru, že jako „první" v pořadí vzniklo zástavní právo zajišťující pohledávku České spořitelny, a.s., která postoupila pohledávku společnosti CORSAIR (Luxemburg) N°11 S. A. (podle zástavní smlouvy ze dne 4. 6. 1991 registrované dne 5.6.1991), zatímco pohledávka společnosti CDV-2, LTD. (přihlášená do dědického řízení v celkové výši 6 017 094,59 Kč) byla zajištěná zástavním právem podle Smlouvy o zřízení zástavního práva k domu čp. 540 s pozemkem v k.ú. R. uzavřené (až) dne 20. 11. 1995 a podle Smlouvy o zřízení zástavního práva k provozovně a vedlejší stavbě s pozemkem č. parc. 499/2 v k.ú. T. uzavřené (až) dne 29. 11. 1995; na úhradu pohledávky společnosti CDV-2, LTD. proto připadne pouze zbytek výtěžku ze zpeněžení zůstavitelova majetku ve výši 237 476,71 Kč. Námitku odvolatelky, že částka 520 000 Kč neměla být správcem konkurzní podstaty vyplacena věřiteli CORSAIR (Luxemburg) N°11 S. A., soud prvního stupně odmítl s odůvodněním, že „povinnost k výplatě této částky byla správci konkurzní podstaty uložena rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 24. 4. 2008 č. j. 15 Cmo 5/2008-168 ve spojení s opravným usnesením ze dne 17. 7. 2008 sp. zn. 15 Cmo 5/2008 a rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 4. 2009 č. j. 15 Cmo 5/2008-206".

K odvolání věřitelky CDV-2, LTD. Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci usnesením ze dne 25.4.2012 č. j. 29 Co 92/2012-964 potvrdil usnesení soudu prvního stupně (s výjimkou výroku o zániku neuspokojených pohledávek zůstavitelových věřitelů) a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení. Shodně se soudem prvního stupně vzal odvolací soud za prokázané, že do řízení o likvidaci dědictví po zůstaviteli se mimo jiných věřitelů přihlásili věřitelé CORSAIR (Luxemburg) N°11 S. A. s pohledávkou ve výši 331 057,29 Kč zajištěnou zástavním právem k nemovitostem v k. ú. R. vzniklým podle zástavní smlouvy ze dne 4. 6. 1991 a ČSOB, a. s. s pohledávkou ve výši 6 017 094,59 Kč zajištěnou zástavním právem k nemovitostem v k. ú. R. podle zástavní smlouvy ze dne 20. 11. 1995 a k nemovitostem v k.ú. T. podle zástavní smlouvy ze dne 29. 11. 1995 (ČSOB, a.s. tuto pohledávku postoupila na CDV-2, LTD.) a že Krajský soud v Ústí nad Labem usnesením ze dne 26. 10. 1995 sp. zn. K 83/95 prohlásil konkurz na majetek zůstavitele, když výtěžek zpeněžení majetku patřícího do konkurzní podstaty činil 819 907,90 Kč (z toho částka 299 907,90 Kč byla poukázána do dědického řízení), přičemž konkurz byl ještě před rozvrhem výtěžku zpeněžení konkurzní podstaty zrušen z důvodu zůstavitelovy smrti. Od-

volací soud nejprve dovodil, že složením ceny zástavy do konkurzní podstaty nedochází k uspokojení zástavního věřitele a že nárok zástavního věřitele na uspokojení ze zástavy může v průběhu konkurzu zaniknout pouze vyplacením příslušné části čistého výtěžku zpeněžení zástavy zástavnímu věřiteli, a posléze dospěl k závěru, že částka 520 000 Kč, kterou zástavní dlužníci (odlišní od osoby zůstavitele) složili do konkurzní podstaty, se složením nestala majetkem zůstavitele a „nemůže tedy být předmětem dědického řízení", a že proto výtěžek zpeněžení majetku zůstavitele činí 599 907 Kč (skládající se z částky 299 907,90 Kč poukázané správcem konkurzní podstaty a z částky 300 000 Kč získané prodejem nemovitostí zůstavitele zapsaných v k.ú. R.), a přisvědčil soudu prvního stupně v tom, že pro pořadí pohledávek zajištěných zástavním právem je rozhodující (pouze) den, kdy právo zajišťující pohledávku vzniklo, a že okolnost, že pohledávka společnosti CDV – 2, LTD. byla uplatněna v konkurzním řízení, „nemá při likvidaci dědictví žádný vliv", neboť „nejde o důvod, se kterým by ustanovení § 175v občanského soudního řádu spojovalo nějaké následky (lepší pořadí, jiný způsob uspokojování)".

Proti tomuto usnesení odvolacího soudu podala věřitelka CDV-2, LTD. dovolání. Namítá, že soud prvního stupně vycházel při rozhodování o rozvrhu výtěžku „výlučně z pořadí přihlášených zástavních práv", aniž by zohlednil, že „zpeněžením nemovitostí zajišťujících pohledávku společnosti CORSAIR (Luxemburg) N°11 S. A. bylo získáno pouze 300 000 Kč" a že „náklady spojené s dražbou nemovitostí v rámci likvidace dědictví ve výši 24 000 Kč byly spojeny výlučně se zpeněžením nemovitostí zajišťujících pohledávku společnosti CORSAIR (Luxemburg) N°11 S. A.". Podle názoru dovolatelky společnost CORSAIR (Luxemburg) N°11 S. A. „mohla být přednostně uspokojena pouze z plnění získaného zpeněžením nemovitostí, na nichž vázlo zástavní právo zřízené ve prospěch této společnosti", neboť ustanovení § 175v odst. 2 písm. c) a § 175v odst.3 občanského soudního řádu je třeba vykládat tak, že „zjištěné pořadí pohledávky je rozhodné výlučně pro distribuci výtěžku zpeněžení nemovitostí, ke kterým bylo dané zástavní právo či práva zřízena", a že pořadí zástavních práv je třeba hodnotit „vždy ve vztahu ke konkrétní zástavě"; odkazuje přitom na „obdobné" ustanovení § 337 odst. 1 písm. c), odst. 2 a odst. 5 písm. d) občanského soudního řádu a dovozuje z toho, že částka 299 907,90 Kč jako čistý výtěžek ze zpeněžení zástav zajišťujících její pohledávku měla být vyplacena „pouze" jí. Přípustnost dovolání dovozuje z ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) občanského soudního řádu, otázku zásadního právního významu spatřuje v tom, zda „při rozvrhu výtěžku zpeněžení majetku zůstavitele podle § 175v odst. 2 písm. c) občanského soudního řádu a podle odst. 3 tohoto ustanovení je možné zjištěné pořadí pohledávek určené podle data vzniku zástavního práva použít jako kritérium výlučně pro rozdělení výtěžku získaného zpeněžením konkrétních nemovitostí, na kterých vázlo nejstarší zástavní právo, a nikoliv i pro rozdělení výtěžku ze zpeněžení jiných nemovitostí, které byly zatíženy zástavními právy ve prospěch jiných věřitelů", a navrhla, aby dovolací soud zrušil usnesení soudů obou stupňů a aby věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a občanského soudního řádu) věc projednal podle zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném do 31. 12. 2012 (dále jen „o. s. ř."), neboť dovoláním je napadeno usnesení odvolacího soudu, které bylo vydáno před 1. 1. 2013 (srov. Čl. II bod 7 zákona č. 404/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony). Po zjištění, že dovolání proti pravomocnému usnesení odvolacího soudu bylo podáno oprávněnou osobou (účastníkem řízení) ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o. s. ř., se nejprve zabýval otázkou přípustnosti dovolání.

Dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští (§ 236 odst. 1 o. s. ř.).

Dovolání je přípustné proti usnesení odvolacího soudu, jímž bylo změněno rozhodnutí soudu prvního stupně ve věci samé [§ 237 odst. 1 písm. a) o. s. ř.], jímž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, kterým soud prvního stupně rozhodl ve věci samé jinak než v dřívějším usnesení proto, že byl vázán právním názorem odvolacího soudu, který dřívější rozhodnutí zrušil [§ 237 odst. 1 písm. b) o. s. ř.], nebo jímž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, jestliže dovolání není přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. b) o. s. ř. a jestliže dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam [§ 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř.].

Věřitelka zůstavitele CDV-2, LTD. napadá dovoláním usnesení odvolacího soudu, kterým bylo usnesení soudu prvního stupně ve věci samé potvrzeno. Protože dovolání není přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. b) o. s. ř., a to již proto, že ve věci nebylo soudem prvního stupně vydáno rozhodnutí ve věci samé, které by bylo odvolacím soudem zrušeno (usnesení Okresního soudu v Jablonci nad Nisou ze dne 25. 7. 2011 č. j. 35 D 388/2002-866 bylo „zrušeno" samotným soudem prvního stupně postupem podle ustanovení § 374 odst. 3 občanského soudního řádu), může být jeho přípustnost založena jen při splnění předpokladů uvedených v ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř.

Rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam ve smyslu ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. zejména tehdy, řeší-li právní otázku, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo která je soudy rozhodována rozdílně, nebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak; k okolnostem uplatněným dovolacími důvody podle § 241a odst. 2 písm. a) a § 241a odst. 3 o. s. ř. se nepřihlíží (§ 237 odst. 3 o. s. ř.).

Dovolací soud je při přezkoumání rozhodnutí odvolacího soudu zásadně vázán uplatněnými dovolacími důvody (srov. § 242 odst. 3 o. s. ř.); vyplývá z toho mimo jiné, že při zkoumání, zda napadené rozhodnutí odvolacího soudu má ve smyslu ustanovení § 237 odst. 3 o. s. ř. ve věci samé po právní stránce zásadní význam, může posuzovat jen takové právní otázky, které dovolatel v dovolání označil.

Přípustnost dovolání podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. není založena již tím, že dovolatel tvrdí, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu má ve věci samé po právní stránce zásadní význam. Přípustnost dovolání nastává tehdy, jestliže dovolací soud za použití hledisek, příkladmo uvedených v ustanovení § 237 odst. 3 o. s. ř., dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu ve věci samé po právní stránce zásadní význam skutečně má.

V projednávané dědické věci bylo pro rozhodnutí soudů mimo jiné významné vyřešení právních otázek, zda při uspokojování pohledávek více zajištěných věřitelů patřících do skupiny podle § 175v odst. 2 písm. c) občanského soudního řádu se jednotliví věřitelé přednostně (podle pořadí vzniku práva, které zajišťuje jejich pohledávku) uspokojují pouze ze zpeněžení svého předmětu zajištění do výše své (přihlášené a uznané) pohledávky, a zda (výlučně) zajištěný věřitel nese náklady spojené se zpeněžením předmětu jeho zajištění, z jehož výtěžku byla jeho pohledávka (poměrně či plně) uspokojena. Protože posouzení těchto právních otázek bylo pro rozhodnutí v projednávané věci významné (určující) a protože dosud nebyly v rozhodovací činnosti dovolacího soudu vyřešeny, představuje napadené usnesení odvolacího soudu rozhodnutí, které má po právní stránce zásadní význam. Dovolací soud proto dospěl k závěru, že dovolání věřitelky zůstavitele CDV-2, LTD. proti usnesení odvolacího soudu je přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř.

Po přezkoumání usnesení odvolacího soudu ve smyslu ustanovení § 242 o. s. ř., které provedl bez jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), Nejvyšší soud České republiky dospěl k závěru, že dovolání není opodstatněné.

Přestože zůstavitel zemřel dne 9. 5. 2002, soud postupuje při likvidaci dědictví – jak vyplývá z ustanovení Čl. II. bodu 9 zákona č. 7/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony – podle občanského soudního řádu ve znění účinném od 1.7.2009. V projednávané věci se tedy likvidace zůstavitelova dědictví (a tedy také zpeněžování zůstavitelova majetku a rozhodování, že majetek, který se nepodařilo zpeněžit, připadá státu) za řízení před soudem prvního a druhého stupně (a samozřejmě také před dovolacím soudem) řídí občanským soudním řádem ve znění účinném od 1. 7. 2009 do 31. 12. 2012 (dále jen „OSŘ“).

Podle ustanovení § 175v odst. 1 OSŘ soud provede rozvrh výtěžku zpeněžení majetku zůstavitele (dále jen „výtěžek“) mezi věřitele.

Podle ustanovení § 175v odst. 2 OSŘ soud uhradí z výtěžku postupně pohledávky podle těchto skupin:

a) pohledávky nákladů řízení vzniklých státu v souvislosti se zpeněžením majetku,
b) pohledávky nákladů zůstavitelovy nemoci a přiměřených nákladů jeho pohřbu,
c) pohledávky zajištěné zástavním právem, zadržovacím právem, převodem práva nebo postoupením pohledávky,
d) pohledávky nedoplatků výživného,
e) pohledávky daní a poplatků, pojistného na veřejné zdravotní pojištění a pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, pokud nebyly uspokojeny podle písmena c),
f) ostatní pohledávky.

Podle ustanovení § 175v odst. 3 OSŘ nelze-li plně uspokojit pohledávky patřící do téže skupiny, uspokojí se poměrně; ve skupině c) se však pohledávky uspokojují podle jejich pořadí, přičemž pohledávky zajištěné zadržovacím právem se uhradí před ostatními pohledávkami. Pro pořadí je rozhodující den, kdy právo zajišťující pohledávku vzniklo.

Podle ustanovení § 175v odst. 4 OSŘ pravomocným skončením likvidace zaniknou proti dědicům neuspokojené pohledávky věřitelů a jejich zajištění. Vyjde-li však najevo další majetek zůstavitelův, rozdělí jej soud věřitelům do výše jejich neuspokojených pohledávek bez zřetele k tomuto zániku. Zůstane-li majetkový přebytek, projedná jej soud jako dědictví.

Nařízení likvidace dědictví má za následek, že veškerý majetek, o němž se podařilo zjistit, že patřil zůstaviteli, soud zpeněží, a že výtěžek získaný zpeněžením zůstavitelova majetku bude rozvržen mezi věřitele zůstavitele. Způsoby, jimiž lze provést zpeněžení zůstavitelova majetku, jsou vypočteny v ustanovení § 175u odst. 1 OSŘ. Byla-li nařízena likvidace dědictví, mohou věřitelé dosáhnout uspokojení svých pohledávek jen způsobem uvedeným v ustanovení § 175v OSŘ. Poté, co byl zůstavitelův majetek zpeněžen, rozdělí se získaný výtěžek mezi zůstavitelovy věřitele k úhradě jejich pohledávek. Pravidla tohoto rozvrhu výtěžku jsou uvedena v ustanovení § 175v odst. 2 a 3 OSŘ.

Z uvedeného (mimo jiné) vyplývá, že pohledávky zůstavitelových věřitelů se uhrazují postupně podle skupin uvedených v ustanovení § 175v odst. 2 OSŘ (tedy v I. až VI. skupině) a že pohledávky patřící do nižší (pozdější) skupiny mohou být uspokojeny, jen jestliže byly plně uspokojeny všechny pohledávky vyšší (lepší) skupiny. Nestačí-li získaný výtěžek k úhradě všech pohledávek patřících do téže skupiny, uspokojí se tyto pohledávky poměrně (zásada proporcionality). U více pohledávek ve III. skupině [§ 175v odst. 2 písm. c) OSŘ] se však uplatňuje zásada priority s výjimkou pohledávek zajištěných zadržovacím právem, které se uhradí před všemi ostatními pohledávkami uvedenými v této skupině. Znamená to, že z pohledávek uvedených ve III. skupině se nejprve (bez ohledu na pořadí) uspokojí pohledávky zajištěné zadržovacím právem (§ 175 až 180 občanského zákoníku) a že po plném uspokojení těchto pohledávek lze uhradit pohledávky zajištěné zástavními právy vzniklými ze zákona, na základě smlouvy, soudem schválené dědické dohody nebo na základě rozhodnutí soudu nebo správního úřadu, pohledávky zajištěné převodem práva a pohledávky zajištěné postoupením pohledávky, a to postupně podle jejich pořadí (tj. podle pořadí vzniku těchto práv); před pohledávkami zajištěnými zástavním právem (a samozřejmě po uspokojení pohledávek zajištěných zadržovacím právem) se uspokojují bez ohledu na pořadí pohledávky zajištěné tzv. přednostním zástavním

právem (srov. například § 535 a 628 obchodního zákoníku). U pohledávek uspokojovaných ve III. skupině přitom není – jak jednoznačně vyplývá již ze znění a smyslu (účelu) ustanovení § 175v odst. 2 písm.c) a § 175v odst.3 OSŘ – významné, na jakém majetku zůstavitele bylo zajištění zřízeno nebo jak vysoký výtěžek byl získán zpeněžením jednotlivých zatížených částí zůstavitelova majetku; určující v tomto směru jsou pouze hlediska, taxativně vypočtená v ustanovení § 175v odst.3 části první věty za středníkem a větě druhé OSŘ. Pravomocným skončením likvidace dědictví zanikají nejen neuspokojené pohledávky věřitelů, ale i jejich zajištění.

V projednávané věci z obsahu dědického spisu vyplývá, že do likvidace dědictví po zůstaviteli se přihlásili (kromě dalších věřitelů) také dva věřitelé s pohledávkami zajištěnými zástavními právy na nemovitostech zůstavitele, a to společnost CORSAIR (Luxemburg) N°11 S. A. s pohledávkou ve výši 331 057,29 Kč zajištěnou zástavním právem na nemovitostech zůstavitele v k.ú. R. zřízeným na základě zástavní smlouvy ze dne 4. 6. 1991 a ČSOB, a.s. s pohledávkou ve výši 6 017 094,59 Kč zajištěnou zástavním právem na nemovitostech zůstavitele v k.ú. R. zřízeným na základě zástavní smlouvy ze dne 20. 11. 1995 a na nemovitostech zůstavitele v k.ú. T. zřízeným na základě zástavní smlouvy ze dne 29. 11. 1995 (ČSOB, a. s. následně postoupila tuto pohledávku na základě smlouvy o postoupení pohledávek č. 889 a č. 890 na dovolatelku). Obě výše uvedené pohledávky byly při jednání konaném před soudní komisařkou JUDr. Jitkou Skalskou dne 27.10.2009 Českou republikou – Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových co do pravosti i výše uznány a v rozvrhovém usnesení zařazeny mezi pohledávky zajištěné zástavním právem ve skupině III. podle ustanovení § 175v odst. 2 písm. c) OSŘ.

Z uvedeného je zřejmé, že odvolací soud (stejně jako soud prvního stupně) postupoval správně, zařadil-li pohledávku společnosti CORSAIR (Luxemburg) N°11 S. A. v rozvrhovém usnesení k přednostnímu uspokojení (po úplném uspokojení pohledávek patřících do skupiny I. a II.) před pohledávkou dovolatelky, neboť zástavní právo společnosti CORSAIR (Luxemburg) N°11 S. A. vzniklo dnem 4.6.1991, zatímco zástavní práva dovolatelky vznikla až ke dni 20. 11. 1995 a 29. 11. 1995.

S námitkou dovolatelky, že soudy měly zohlednit, že zpeněžením nemovitostí zajišťujících pohledávku společnosti CORSAIR (Luxemburg) N°11 S. A. bylo získáno pouze 300 000 Kč a že tedy na uspokojení této pohledávky neměly poskytnout z rozdělované podstaty 331 057,29 Kč, dovolací soud nesouhlasí. Dovolatelka totiž nebere náležitě v úvahu, že ustanovení § 175v OSŘ a ani jiné ustanovení upravující rozvržení rozdělované podstaty (majetku získaného zpeněžením zůstavitelova majetku) mezi věřitele nepředepisuje, že by se věřitelé pohledávek, v jejichž prospěch bylo zřízeno zástavní právo, zadržovací právo, zajišťovací převod práva nebo zajišťovací postoupení pohledávky váznoucí na majetku zůstavitele, měli uspokojit přednostně pouze ze zpeněžení předmětu jejich zajištění (věci, práva, pohledávky nebo jiné majetkové hodnoty). Pravidlo, že zajištění věřitelé se uspokojují ze zpeněžení předmětu svého zajištění do výše své pohledávky, platí v insolvenčním řízení (srov. § 167 zákona č. 182/2006 Sb. ve znění pozdějších předpisů) nebo v konkurzním řízení (srov. § 28 zákona č. 328/1991 Sb. ve znění pozdějších předpisů), nepoužije se však při likvidaci dědictví, pro kterou zákon předepsal jiná rozhodná hlediska, vyjádřená v ustanovení § 175v odst.3 OSŘ. Neupravuje-li zákon v likvidaci institut „zajištěného věřitele" a předpokládá-li rozdělení výtěžku zpeněžení zůstavitelova majetku výslovně jiným způsobem (podle pořadí jednotlivých zajištěných pohledávek), nemůže se postup uvažovaný dovolatelkou prosadit.

Opodstatněná není ani námitka dovolatelky, že by náklady ve výši 24 000 Kč vynaložené na zpeněžení nemovitosti, k níž bylo zřízeno zástavní právo ve prospěch pohledávky CORSAIR (Luxemburg) N°11 S. A., měly jít k tíži této zástavní věřitelky. Kromě toho, že právní úprava likvidace dědictví nestanoví, že by náklady zpeněžení věci, práva nebo jiné majetkové hodnoty měly jít na vrub pohledávky, v jejíž prospěch byly dány k zajištění, dovolatelka nebere náležitě v úvahu, že všechny pohledávky nákladů řízení vzniklých státu v souvislosti se zpeněžením majetku patří – bez ohledu na to, jaké věci, práva nebo jiné majetkové hodnoty se týkají a zda byly dány k zajištění některých pohledávek zůstavitelových věřitelů – do I. skupiny [§ 175v odst. 2 písm.a) OSŘ] a uspokojují se tedy přednostně přede všemi ostatními pohledávkami. Mezi pohledávky I. skupiny nepochybně patří náklady, které byly státem vynaloženy v souvislosti se zpeněžením zůstavitelovy nemovitosti ve veřejné dražbě, kterou provedl dražebník na základě smlouvy uzavřené se soudním komisařem. Okolnost, že pohledávka byla v usnesení soudu prvního stupně nepřesně označena, je jen vadou, která nemohla mít vliv na věcnou správnost rozvrhu výtěžku získaného zpeněžením zůstavitelova majetku mezi věřitele.

Odvolací soud tedy v projednávané věci dospěl ke správnému závěru, že pro určení pořadí pohledávek patřících do III. skupiny [§ 175v odst. 2 písm. c) OSŘ] – s výjimkou pohledávek zajištěných zadržovacím právem nebo přednostním zástavním právem – je rozhodujícím hlediskem pouze den, kdy právo zajišťující pohledávku vzniklo, přičemž se nepřihlíží k tomu, z prodeje jakého předmětu zajištění byl výtěžek dosažen (například na které z více nemovitostí zůstavitele zajišťujících pohledávky několika věřitelů vázlo zástavní právo věřitele s dřívějším pořadím vzniku práva zajišťujícího jeho pohledávku), a že pohledávka státu představující náklady řízení vzniklé v souvislosti se zpeněžením předmětu zajištění nejde k tíži jen toho věřitele, který byl z výtěžku zpeněžení předmětu zajištění uspokojen, ale hradí se přednostně podle ustanovení § 175v odst. 2 písm. a) OSŘ.

Protože usnesení odvolacího soudu je z hlediska uplatněných dovolacích důvodů správné a protože nebylo zjištěno (a ani dovolatelkou tvrzeno), že by usnesení odvolacího soudu bylo postiženo vadou uvedenou v ustanovení § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 o. s. ř. nebo jinou vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, dovolací soud dovolání CDV-2, LTD. podle ustanovení § 243b odst. 2 části věty před středníkem o. s. ř. zamítl. ■

„Pokaždé, když se nám podaří někomu pomoci, je to skvělý pocit.“

ŘÍKÁ V EXKLUZIVNÍM ROZHOVORU PRO ČASOPIS AD NOTAM **Mgr. ANNA ŠABATOVÁ, Ph.D.**, VEŘEJNÁ OCHRÁNKYNĚ PRÁV.

Foto: Úřad veřejného ochránce práv.

Děkujeme, že jste si udělala čas a stejně jako Vaši předchůdci Otakar Motejl a Pavel Varvařovský jste se rozhodla poskytnout pro čtenáře našeho časopisu rozhovor. Po sedmi letech jste se vrátila do instituce, kde jste působila jako zástupkyně prvního ombudsmana. Máte nějaký cíl, kterého byste nyní, jako veřejná ochránkyně práv, chtěla dosáhnout?

V první řadě je to efektivní pomoc lidem s jejich problémy. Chtěla bych ale jít i cestou prevence, ať už jde o intenzivnější zapojení do připomínkování chystaných zákonů, jednání s ministry nebo o aktivní komunikaci s Poslaneckou sněmovnou a Senátem. Velký důraz chci klást i na osvětovou činnost, pořád se setkáváme s tím, že lidé neznají svá práva a neumí si je chránit. To bych ráda změnila. Chci se také zasazovat o tolerantnější společnost respektující rozdíly mezi lidmi, v níž nedochází k diskriminaci.

Co se za uplynulou dobu změnilo na stížnostech, stěžovatelích a přístupu státních orgánů k veřejnému ochránci práv?

Byla jsem překvapená, jak moc se ekonomická krize odrazila v obsahu a počtu stížností. Ochránce by mohl sloužit jako barometr situace ve společnosti. Krize a sociální reforma se podepsaly na životě velké části společnosti. Odrazilo se to i v nárůstu počtu stížností a dotazů na dávky pomoci v hmotné nouzi, stále více lidí je ohroženo ztrátou bydlení, k hranici nouze se propadá čím dál víc lidí. Přitom pořád platí, že to, co se dostává ochránci na stůl, je jen špičkou ledovce.

Pokud jde o státní orgány, zaznamenala jsem pozitivní posun. Oproti začátkům je dnes ombudsman přece jen zavedenou institucí a většina úřadů v průběhu let správně pochopila, že ombudsman není nepřítelem. Jde nám všem o správné fungování státní správy, o spokojené občany, jimž nejsou upírána jejich práva. Pořádáme pro úředníky semináře a workshopy, diskutujeme s nimi o některých složitějších otázkách a společně hledáme řešení.

Mgr. Anna Šabatová, Ph.D. (*1951)

- Absolvovala Filozofickou fakultu UK v Praze, doktorskou práci obhájila na Právnické fakultě MU v Brně.
- Nikdy nebyla členkou politické strany. Před listopadem 1989 se angažovala v disentu a patřila k prvním signatářům Charty 77. V roce 1986 byla její mluvčí.
- V letech 2001–2007 působila jako zástupkyně veřejného ochránce práv.
- Od roku 2008 do března 2013 stála v čele Českého helsinského výboru.
- Je držitelkou řady vyznamenání.

Váš předchůdce v rozhovoru pro časopis Ad Notam poznamenal, že peníze jsou pro stěžovatele „až na prvním místě“. Souhlasíte s ním?

To je poněkud cynické a hlavně zjednodušující. Pokud mluvíme o důchodech, dávkách, podpoře v nezaměstnanosti, pak se samozřejmě o peníze jedná, ale je třeba si uvědomit, že pro stěžovatele jde o existenční záležitost. Jde o lidi, kteří se domáhají svých základních práv. Jsou ale i další oblasti, nejen sociální, kde si ziskuchtivost lze jen těžko představit

jako motivaci stížností. Mluvím o ochraně životního prostředí, ochraně osobních údajů, právech osob omezených na svobodě apod. Nevím, jaké situace měl můj předchůdce na mysli, ale s takto kategorickým názorem se ztotožnit nemohu.

Rozsáhlost nové úpravy civilního práva a rovněž navazující úpravy některých procesních postupů orgánů státní správy, například z oblasti katastru nemovitostí, která vstoupila v účinnost v lednu letošního roku, pravděpodobně nemá v naší historii obdoby. Je přirozené, že každá taková změna s sebou nese určitou destabilizaci právního prostředí. Vše je nové, řeší se technické otázky, judikaturu z předcházejících let lze použít jen omezeně. Byla dle Vašeho názoru laické veřejnosti nová právní úprava dostatečně představena?

Nová právní úprava pokaždé vyvolává určitou počáteční nejistotu, ale nedomnívám se, že by zmiňované aktuální změny v oblasti katastru nemovitostí destabilizovaly právní prostředí. Mnohem horším zásahem bylo v tomto směru zrušení intabulačního principu v roce 1950. Problémy v evidenci vlastnictví pozemků, které vznikly v důsledku 15 let nefungování pozemkových knih a neaktualizování katastrálních map, řešíme dodnes. Naopak si myslím, že současné změny přinášejí mnohem větší jistotu vlastníků, zejména posílením dobré víry. Katastr nemovitostí může mnohem lépe fungovat jako evidence vlastnického práva k nemovitostem, což je jeho hlavní funkce. Jestli ale byly změny právní úpravy dostatečně vysvětleny veřejnosti, to si netroufám hodnotit. Zatím jsem ale nezaznamenala žádné zvýšení počtu stížností ani dotazů týkajících se činnosti katastrálních úřadů.

Očekáváte v souvislosti s novou úpravou občanského práva nárůst stížností a žádostí, se kterými se na Vás občané budou obracet?

Nic dramatického neočekávám. Nový občanský zákoník je velmi obsáhlý a bude trvat dlouho, než se vžije, než se ustálí výklad některých nových ustanovení či pojmů. V tuto chvíli nemám signály o tom, že by potíže, s nimiž se na mne lidé obracejí, pramenily ve zvýšené míře z nového občanského zákoníku.

Vaši předchůdci v úřadě poukazovali na stoupající trend v počtu stížností k úřadu veřejného ochránce práv. Lze tento trend vysledovat i v současné době? Jaký je na celkovém počtu stížností podíl těch, které se díky Vašemu úřadu podaří vyřídit ku prospěchu stěžovatele?

Ke skokovému nárůstu došlo v roce 2012 zejména v důsledku sociální reformy. Od té doby se zvýšený počet stížností drží na stejné úrovni. V loňském roce jsme vyřídili 8747 podnětů. Z toho ve více než 6 tisících případů šlo zejména o poskytnutí rady stěžovatelům, jak mají postupovat. Stává se totiž, že se na nás lidé obracejí předčasně, když ještě sami mají možnost bránit se například odvoláním se proti nepříznivému rozhodnutí. Pokud vedeme ve věci stěžovatele šetření a zjistíme pochybení, v naprosté většině případů se podaří dosáhnout nápravy. Například loni úřady své pochybení nenapravily jen ve 25 případech, což považuji za úspěch.

Samozřejmě, je to Vaše práce, ale pokud jste úspěšní a stížnost vyřídíte ku prospěchu stěžovatele – nezapomínají lidé na to obyčejné lidské – to je poděkovat?

Někteří poděkují, jiní ne. Pokaždé, když se nám podaří někomu pomoci, je to skvělý pocit. Když pak přijde i poděkování, je to hodně motivující. Nejčastěji se tak děje v oblasti sociálního zabezpečení, tam jsou lidé vděční za jakoukoli pomoc.

I když notáři nevykonávají státní správu, jejíž řádný výkon veřejný ochránce práv především prosazuje, obracejí se na Vás občané se stížnostmi na činnost notářů? A jaké jsou Vaše osobní zkušenosti s notáři?

Nevybavuji si ani z minulosti případy stížností na notáře, což ale nevylučuje, že se nějaká neobjevila. Jak ale sám správně říkáte, takovou stížností bychom se zabývat nemohli. Osobně jsem se ve vztahu k notářům nesetkala s žádnými potížemi. Pokud jsem notáře kdy potřebovala, vše proběhlo korektně a profesionálně.

Instituce notáře se vyvíjela po staletí a vždy přispívala ke stabilizaci a právní jistotě těch, kteří se na notáře obrátili. S veřejným ochráncem práv má notář společný jeden zásadní atribut – a tím je nestrannost a nezávislost. Chápou to lidé, když se na Vás obracejí – tedy že jim nemusíte vždy vyjít vstříc?

Lidsky chápu, že když někdo neví kudy kam, vyzkoušel už všechno možné, že se obrátí i na ombudsmana, přestože třeba ví, že se na jeho problém působnost veřejného ochránce práv nevztahuje. Psychologicky ombudsman opravdu působí jako poslední naděje. Snažíme se proto být ke stěžovatelům maximálně otevřeni. Hned na úvod jim vysvětlíme, čím se zabývat můžeme a čím už ne. Stěžovatelé se průběžně dozvídají, jak v šetření postupujeme, jaký je cíl šetření apod. Samozřejmě ne všichni jsou rádi, když jim sdělíme, že se jejich věcí zabývat nemůžeme, nebo dokonce, že nejsou v právu, ale s tím nic nenadělám.

Každého jeho povolání ovlivní i v soukromém životě – zubař se často automaticky dívá na zuby, prodavačka v obuvi se zase dívá lidem na boty, které mají zrovna na sobě. Vás obklopují v práci stížnosti, stěžovatelé a komunikace se státními orgány. Ovlivňuje Vaše postavení veřejné ochránkyně práv to, jak vnímáte lidi v civilním životě?

Ochranou práv se zabývám celý život. Vnímám proto ohrožování základních práv nebo protiprávní jednání vždy a všude. Tak už to je a touto optikou jsem se vždy dívala na jednání lidí, na zpravodajství v médiích apod. Role veřejné ochránkyně práv můj pohled rozšířila o další oblasti a témata.

Výkon funkce veřejného ochránce práv je velice časově náročný, a proto si dovoluji zeptat se, co Vám tato práce přináší pozitivního a co Vám případně bere?

Jednoznačně bere čas a snad i trochu soukromí, ale to s sebou přináší každá veřejná funkce. Není to prostě práce na 8,5 hodiny, pět dní v týdnu. Toto předpokládané negativum ale vyrovnává naprosto reálná možnost pomáhat lidem, možnost podílet se na společenských změnách, na formulování názorů a postojů lidí. ■

JUDr. et Ing. Ondřej Klička, vedoucí editor, notář v Praze

Jaromír Tauchen – Jan Kazda:
Bibliografie vybraných právnických časopisů a sborníků 1918-1989

Bibliographische auswählter Zeitschriften, Festschriften und Sammelbände 1918-1989.

Brno: Masarykova univerzita, 2013. ISBN 978-80-210-6454-6.

V AD NOTAM NEBYLO ZATÍM ZVYKEM RECENZOVAT PRÁCE, KTERÉ NEBYLY VYDÁNY V TIŠTĚNÉ PODOBĚ, SHORA CITOVANÉ DÍLO, PUBLIKOVANÉ NA DVD ČI V ELEKTRONICKÉ PODOBĚ NA ADRESE: HTTP://IS.MUNI.CZ/DO/LAW/KAT/KDSP/BIBLIOGRAFIE/O_PROJEKTU.HTML SI VŠAK TAKOVOU POZORNOST NEPOCHYBNĚ ZASLOUŽÍ. NELZE PŘEHLÉDNOUT, ŽE SE JEDNÁ JIŽ O DRUHÝ VÝZNAMNÝ POČIN TÉHOŽ VYDAVATELE I JEDNOHO ZE SPOLUAUTORŮ VE VZTAHU K PRAMENŮM PRÁVNĚHISTORICKÝM I PRÁVNÍM.[1] AUTOŘI TENTOKRÁT ZAMĚŘILI POZORNOST NA BIBLIOGRAFII VYBRANÝCH PRÁVNICKÝCH ČASOPISŮ A SBORNÍKŮ Z LET 1918-1989.

Nelze přehlédnout, že podobné bibliografické pokusy již byly v minulosti činěny, jejich zpracování bylo však zajisté bez možnosti využití počítačů a počítačových programů daleko složitější a časově náročnější.[2] Dnes stojíme v situaci, kdy některé časopisy, a to nejen právnické, vydaly v tištěné podobě svoji bibliografii, ročníky mnohých z nich byly dokonce digitalizovány v systému Kramerius a jsou dostupné z počítačů umístěných v Národní knihovně ČR či dalších vybraných knihovnách. V rámci probíhajícího vývoje zpřístupňování informací a bibliografických údajů je přesto recenzovaná práce dalším velmi užitečným krokem vpřed. Autoři sami uvádějí, že *„při jejím sestavování usilovali o úplnost, avšak ne vždy bylo možno získat úplně všechny ročníky či všechna čísla uvedených periodik, protože se v knihovnách již nenachází, nebo je knihovny neumožní vypůjčit,"* což znamená, že bibliografie vznikla v pravý čas, kdy bylo ještě možné zachránit, co se dalo.

O užitečnosti této bibliografie není pochyb. Využijí ji nejen právní historikové, ale s ohledem na účinnost nového občanského zákoníku možná nejednou i právníci z praxe. Již samotný přehled titulů, seřazených mimo jiné i podle jednotlivých právních odvětví, ukáže čtenáři směry, kterými se ubírala právní věda a právní praxe v jednotlivých etapách českých a československých dějin vybraného období. Podle autorů *„celkem bibliografická databáze obsahuje 26 688 článků ve 34 časopisech a 82 sbornících"*. Mezi časopisy samozřejmě nechybějí ani časopisy notářské.

Systém vyhledávání je jednoduchý, umožňuje se orientovat podle názvu a ročníku časopisu, názvu sborníku či podle autora. Program je nastaven i tak, že umožní převzít citaci, upravenou pro poznámkový aparát. Vzhledem k tomu, že databáze je snadno přístupná, lze si jen přát, aby některým autorům neumožnila zdánlivě snáze svůj text – řečeno slovy historika Aleše Skřivana – toliko *„opepřit poznámkami"*, na nichž zkušený čtenář kvalifikačních prací snadno pozná, že byly zařazeny, ač pisatel citovanou práci vůbec nečetl…

Lze si jen přát, aby dalším krokem byla přesnější identifikace autorů. Převzetím jmen podle toho, jak byla uvedena u jednotlivých článků, se stane, že tentýž autor je ve vyhledávači uveden vícekrát, např. plným jménem a zároveň znovu s iniciálou křestního jména apod., vyhledávač rovněž směšuje články dvou autorů téhož jména do jedné skupiny apod. Tyto jednotliviny, kterých si pozorný čtenář nebo dotčený autor občas všimne, jsou však při množství obsahů nejrůznějších časopisů, kterými museli autoři bibliografie projít, pochopitelné a snadno omluvitelné.

Čtenář, který bude bibliografií procházet, se jistě s autory shodne v tom, že *„mnohé právnické časopisy vycházející v období 1. ČSR, Protektorátu Čechy a Morava či v období po roce 1948 jsou dnes již téměř zapomenuté, a to bohužel i přesto, že v nich publikovali velikáni československé právní vědy"*. Doufejme, že se následně podaří zmiňované časopisy a sborníky postupně převést do elektronické podoby, aby mohly zůstat k dispozici i dalším právnickým generacím. ■

JUDr. PhDr. Stanislav Balík,
člen redakční rady Ad Notam

1 Srov. též SALÁK, Pavel – TAUCHEN, Jaromír, Říšská sbírka zákonů 1848-1918. Dokumenty. Brno: Masarykova univerzita, 2009.

2 Srov. BALÍK, Stanislav (st.), Výběrová bibliografie vědeckých článků a statí z obecných dějin státu a práva v českých právnických a právněhistorických časopisech a sbornících, I., 1861-1989. Praha: Univerzita Karlova, 1992.

20. výročí založení státního zastupitelství České republiky

Dvě desetiletí fungování státního zastupitelství České republiky byly připomenuty slavnostní konferencí, která se konala dne 3. 6. 2014 v Kroměříži. V úvodním slovu vyjádřil nejvyšší státní zástupce Pavel Zeman domněnku, že se nejen státní zastupitelství, ale i celá společnost ještě nevypořádala s přechodem ze systému prokuratury na státní zastupitelství. Zároveň prohlásil, že státní zastupitelství nemá po dvaceti letech své existence právo na chyby. Dodal, že má však nárok na takovou legislativní úpravu, která mu umožní dobře pracovat a efektivně zastupovat veřejnou žalobu. Ministryně spravedlnosti Helena Válková ve svém vystoupení vyjádřila přání, aby se představitelé veřejné žaloby osobně zapojili do nesnadného řešení klientelismem a korupcí pokřiveného systému státní moci a postavili před trestní soudy pachatele velkých korupčních kauz a tím vrátili lidem jejich důvěru v nestrannou, apolitickou justici. V průběhu konference přednesli své referáty předseda Ústavního soudu Pavel Rychetský na téma „Ústavní zakotvení státního zastupitelství", předsedkyně Nejvyššího soudu Iva Brožová vyzdvihla „Význam státního zastupitelství v právním státě" a předseda Nejvyššího správního soudu Josef Baxa se zabýval „Postavením a odpovědností státního zástupce". O roli Unie státních zástupců hovořila ve svém příspěvku prezidentka Unie Lenka Bradáčová. Státní zástupce z pohledu soudce byl předmětem příspěvku prezidenta Soudcovské unie Tomáše Lichovníka. Předseda České advokátní komory Martin Vychopeň se dotkl tématu „Státní zástupce a advokát při dosahování spravedlnosti". Prezident Notářské komory České republiky Martin Foukal přednesl referát na téma „Kolegialita právnických profesí", ve kterém podtrhl význam právnických profesí v jednotné aplikaci práva a jejich podíl na vytváření právního vědomí celé společnosti. ■

Ing. Jaroslav Šustr, MBA,
tajemník Notářské komory České republiky

NÍŽE PŘETISKUJEME PROJEV PREZIDENTA NOTÁŘSKÉ KOMORY ČESKÉ REPUBLIKY JUDr. MARTINA FOUKALA:

Kolegialita právnických profesí

Vzájemný respekt, úcta, solidarita, sounáležitost, etika, slušnost – zahrnují v širším slova smyslu pojem kolegialita. Toto slovo pochází z latinského slova „collegium" – spolek osob spojených za jedním společným účelem. Účelem právnických profesí je především jednotně aplikovat právo a podílet se tak na vytváření právního vědomí celé společnosti.

Každá z právnických profesí má opodstatnění k samostatné existenci, jinak by historicky nevznikly. U advokátů, notářů, soudních exekutorů platí, že jsou sdružováni do profesních komor s členstvím vznikajícím ze zákona, ostatní právnické profese, jako například soudci, státní zástupci, podnikoví právníci, vytvořili stavovské organizace na principu dobrovolnosti. Každá z těchto skupin má pravidla chování upravena zpravidla etickým kodexem. Přesto všichni příslušníci právnických profesí vystupují vůči veřejnosti jako jedna velká skupina, bez rozdílu, ke které profesi patří. Obrazně řečeno, stojíme všichni na jednom velkém pomyslném jevišti, a i když máme každý svoji roli, veřejnost nás hodnotí jako celek podle toho, jaké výkony předvádíme bez ohledu na to, k jaké právnické profesi ten či onen „herec" patří.

Platí obecně, že vzájemné spory, lsti, pomluvy, neupřímnost, mstivost, závist, mají ve vztazích mezi lidmi destruktivní důsledky a jsou úhlavním nepřítelem pro jakoukoliv skupinu, ať už se jedná o rodinu, politickou stranu, firmu, sportovní klub, nebo právnickou profesi. Je to silnější než jakýkoliv vnější nepřítel. A tak kolegialita se všemi vnitřními atributy je předpokladem úspěšného fungování společnosti obecně.

Na konferenci promluvil také prezident Notářské komory České republiky JUDr. Martin Foukal.

Rok 2014 se stal synonymem právní revoluce v České republice. Právníci se prakticky vše učí od počátku a laická veřejnost zatím zcela tápe. Nejistota převládá nad pocitem jistoty. Bohužel tento stav bude trvat dlouho, pravděpodobně několik let. Abychom jako právníci před veřejností obstáli, je nutné bez rozdílu právnických profesí, se vzájemně chovat kolegiálně. A tak paradoxně tento aktuální stav nám všem právníkům nabízí příležitost k tomu, aby se právnické profese více semkly a vzájemně spolupracovaly a hledaly společně shodu v právních názorech. Pokud se vyjádřím v přeneseném slova smyslu, přál bych si, aby nás, právníky, jako herce na tom pomyslném jevišti diváci nevypískali a abychom dokázali být vděčni i za občasný nesmělý potlesk.

Ke kolegialitě patří i respektování skutečnosti, že každý má právo na svůj právní názor. Je opravdu velmi škodlivé názor kolegy veřejně kritizovat, odsuzovat. Názorová různost často přináší nové poznatky, posouvá myšlení vpřed.… Výměna právních názorů by neměla být příležitostí k urážení a ponižování svého názorového protějšku, zejména při vědomí, že se tyto role mohou velmi rychle obrátit.

Ze samotné podstaty každé právnické profese vyplývá, že má jiný potenciál k vytváření obecného mínění o právnících. Je zcela přirozené, že od soudu odchází jeden vítěz a jeden poražený, že provádění exekuce přináší vždy nepříjemný zásah do osobního života dotčených účastníků s hlasitými negativními reakcemi, že u advokátů, jako zástupců jedné strany sporu, může být jenom jedna úspěšná.

S tímto vědomím bychom měli před veřejností umět argumentovat, vzájemně se bránit neobjektivním útokům zvenčí. I to je projev kolegiality.

Notáři mají z tohoto pohledu nejlepší výchozí pozici, neboť z povahy jejich povolání vyřizují zpravidla nespornou agendu, jsou při výkonu své činnosti nestranní a napomáhají předcházení sporům. Účastníci by měli od notáře odcházet s pocitem spravedlivého uspořádání vztahů. Snad právě proto se na mne obrátil nejvyšší státní zástupce Pavel Zeman, abych zpracoval toto téma. A tak doufám, že můj příspěvek, jako představitele notářské profese, pomůže k dosažení lepšího vnímání vzájemnosti.

Ke kolegialitě však patří i jistá míra soudnosti, sebekritičnosti, zdravého úsudku a sebereflexe. Neměli bychom být pokrytečtí, falešní a tolerovat a zakrývat nemorální či dokonce nezákonné chování jednotlivců v našich řadách. Každá společnost má i své slabší jedince, a tak přiznáním skutečných chyb můžeme u veřejnosti získat větší respekt a uznání.

Mohlo by se zdát, že kolegialita je v kolizi s konkurencí, která, jak často slýcháme zejména z úst ekonomů, je nezbytnou součástí pokroku, vývoje vpřed. Rozhodně u všech právnických profesí je konkurence zdravá, ale pouze v rovině odborné, v přístupu ke klientům, účastníkům, kolegům. Konkurence ve smyslu obchodním je přípustná jen u advokátů při respektování etiky, slušnosti, ohleduplnosti. Ty právnické profese, na které byla přenesena část veřejné moci, si nemohou u těchto činností konkurovat velikostí reklamy, nebo podbízivou cenou. Bylo by to totéž, jako kdyby si soudy konkurovaly výší soudních poplatků, nebo police výší pokut. A pokud se už provinění tohoto charakteru objeví, nemělo by zůstat bez povšimnutí ostatních. Přenesená veřejná moc znamená, že stát je garantem odbornosti a morálních předpokladů k výkonu dané funkce osoby, které tyto kompetence svěřil, a že nese odpovědnost za případnou škodu způsobenou porušením uložených povinností. Proto je nutné, aby pro vstup do těchto profesí byla nastavena laťka náročnosti opravdu vysoko. Následky nesprávného výběru se později řeší velmi obtížně a zasáhnou negativně každého z nás.

Významný vliv na vytváření veřejného mínění o právnických profesích hrají média. Bohužel se především zajímají o vše negativní, a pokud není aktuálně nic zajímavého, dokážou z běžné záležitosti udělat senzaci. Je potřeba se s touto skutečností smířit, neboť média jsou mocnější, vlivnější nežli my a boj s nimi má předem jasného vítěze. A tak nejúčinnější zbraní je minimalizovat přísun negativních zpráv a naopak upozorňovat na každý, byť sebemenší úspěch, a to nejen profesní skupiny, ke které náležíme, ale i kolegů z jiných právních oborů. Vzájemný respekt, pocit sounáležitosti, dodržování slušnosti neboli kolegiality mezi právnickými profesemi, může přinést prospěch všem – právníkům, občanům, celé společnosti. Jediný, kdo může prodělat, je bulvární tisk, a to mě zase tolik nemrzí.

Vážené kolegyně, kolegové, považuji také za projev kolegiality vzájemnou účast na akcích, které právnické profese pořádají, ať na odborné, společenské či sportovní úrovni. Osobní poznání je velmi prospěšné a usnadňuje řešení případných pracovních problémů.

Děkuji za pozvání a Vaši pozornost.

Martin Foukal

Návštěva nizozemských studentů notářského práva v Praze

DNE 26. BŘEZNA ZAVÍTALA DO SÍDLA NOTÁŘSKÉ KOMORY ČR SKUPINA ASI DVACETI NIZOZEMSKÝCH STUDENTŮ Z PRÁVNICKÉ FAKULTY RADBOUD UNIVERZITY V NIJMEGENU.

Studium práva na Radboud univerzitě je vysoce ceněno. Všichni přítomní byli studenty notářského práva a zároveň členy spolku N.S.V., nota bene sdružujícího právě studenty s tímto studijním zaměřením. V rámci Nizozemí se nejedná o jediný spolek tohoto typu. Za českou stranu se akce zúčastnili JUDr. Jitka Sladká, Mgr. David Borský a Mgr. Daniel Borský, notářští kandidáti v Praze. Své nizozemské hosty nejprve seznámili se základní charakteristikou notářského stavu v České republice, s postavením českého notáře a provedli je celým procesem kariérního postupu notáře v České republice. V další části krátké přednášky byla osvětlena notářská činnost a její jednotlivé druhy, s důrazem na nejčastěji poskytované notářské služby. Samozřejmě byla zmíněna i aktuální právní situace s poukazem na nový občanský zákoník a navazující předpisy. Setkání probíhalo částečně formou diskuse, která přinesla několik zajímavých témat. V některých záležitostech byla zjištěna shodná právní úprava, v jiných naopak zcela odlišná koncepce.

Od našich hostů jsme se např. dozvěděli, že notářem v Nizozemí se může stát pouze fyzická osoba, kterou stát (Koruna) pověřil pravomocemi poskytovat notářské služby. Nizozemským notářem je možné se stát po vystudování právního oboru na vysoké škole a po absolvování příslušné praxe. Následně je uchazeč o notářský úřad zařazen na tzv. čekatelskou listinu. Nejmladšímu uchazeči, který byl v Nizozemí jmenován notářem, bylo 39 let. V Nizozemí platí systém omezeného počtu notářských úřadů pro jednotlivé regiony. Notářský stav čítá celkem 3285 notářů. Notáři jsou registrovaní u Notářské komory Nizozemského království, činnost notáře mohou vykonávat kdekoliv na území Nizozemí, nesmí však mít více než jednu notářskou kancelář a nesmí zřizovat své pobočky, s výjimkou Fríských ostrovů, na kterých lze zřídit pobočku pouze v případě, že na daném ostrově není zřízen notářský úřad jiného notáře.

Průběžné vzdělávání notářské obce je mimo jiné zajišťováno tím, že každý notář musí alespoň jednou za rok absolvovat některé ze speciálních školení pro notáře.

Zásadní událostí pro notářství v Nizozemí bylo přijetí tzv. Nového notářského řádu (*předchozí notářský řád platil 156 let*), který byl přijat dne 1. října 1999. Do textu zákona byly vtěleny principy nestrannosti a nezávislosti notářů a dále např. zákaz zastupovat před soudy nebo jinými subjekty. Nově došlo k zavedení konkurenčního prostředí mezi notáři, neboť byl zrušen notářský tarif a konkrétní výše odměny je tvořena výlučně na smluvní bázi, s výjimkou několika málo úkonů v rámci rodinného práva nebo poskytování služeb nemajetným osobám.

Z dalších rozdílů zmíníme např. možnost nizozemských notářů sepsat na žádost účastníků notářský zápis kromě nizozemštiny, též ve fríštině (*nizozemština a fríština jsou dva úřední jazyky v Nizozemí*) nebo v cizím jazyce, pokud takový jazyk notář ovládá. Tato možnost může být např. ve věci přeshraničních přeměn velmi praktická. Nizozemská úprava jde

však ještě dále a zakotvuje možnost sepsat jeden notářský zápis ve více jazykových verzích najednou. Takový notářský zápis je strukturován tak, že jednotlivé jazykové verze jsou řazeny za sebou.

V poslední části proběhla volná debata na celou řadu témat z notářské praxe, např. práva obchodních korporací, manželského majetkového režimu, jaké právní jednání lze realizovat pouze prostřednictvím notáře a dědictví.

Studenti nás v určitých otázkách, ve kterých si nebyli jisti, odkázali na své profesory. Celé setkání proběhlo ve velice příjemné a vstřícné atmosféře, takže se budeme těšit na jejich opětovnou návštěvu a na další výměnu zkušeností.

Následně se nám podařilo telefonicky se spojit s prof. Freekem Scholsem, odborníkem na právní úpravu notářství v Nizozemí, který od svých 22 let přednáší o notářství právě na Radboud univerzity v Nijmegenu. Byl velmi vstřícný a dal nám odpovědi na naše dotazy týkající se následujících oblastí.

Zákonem vyžadovaná forma pro určitá právní jednání a forma plných mocí udělených k realizaci předmětných právních jednání.

Převody nemovitostí – pro zcizení nemovitostí nebo spoluvlastnického podílu na nemovitostech nevyžaduje zákon formu notářského zápisu, avšak zápis práv do nizozemského katastru nemovitostí je možné provést pouze prostřednictvím notáře. Dle prof. Scholse je míra zapojení notářů do procesu převodu nemovitostí, co se týká sepisu smluv o převodu ve formě notářského zápisu, rozdílná pro jednotlivé regiony, s tím, že v některých regionech sepisují notáři smlouvy o převodu nemovitostí téměř ve všech případech, např. v Amsterdamu. V takových regionech je to prý dáno historicky. Plná moc pro uzavření smlouvy o převodu nemovitostí nemusí mít formu notářského zápisu, avšak podpis zmocnitele musí být úředně ověřený. Pro ověření podpisu (legalizace) však nizozemský notářský řád klade důraz na poučovací povinnost notáře v takovém rozsahu, aby si notář byl jistý tím, že osoba, která uděluje plnou moc, si je zcela vědoma veškerých právních důsledků. Teprve poté provede legalizaci. Dotázali jsme se, jak postupuje notář, kterému je předložena plná moc, na které je úředně ověřený podpis zmocnitele, avšak ověření nebylo provedené v Nizozemí, a tudíž není zaručeno splnění poučovací povinnosti v míře vyžadované pro legalizaci v Nizozemí. Dle prof. Scholse v takových případech notář, který provádí vklad práva do katastru nemovitostí, vyvine maximální úsilí, aby ověřil vůli zmocnitele, zejména se pokusí se zmocnitelem spojit.

Převody nemovitostí jsou velmi často financovány prostřednictvím hypotéky. Smlouvu o poskytnutí hypotečního úvěru a dále plnou moc k uzavření takové smlouvy je možné platně sepsat pouze ve formě notářského zápisu.

Právo obchodních korporací – pro statuty korporací (u nás zakladatelská právní jednání) je ze zákona vyžadována forma notářského zápisu, a to jak při založení korporací, tak pro veškeré jejich změny. Plná moc nemusí mít formu notářského zápisu, postačí soukromá listina, avšak podpis zmocnitele musí být úředně ověřený. I zde platí poučovací povinnost při legalizaci.

Systém „Peer review" – jedná se o systém vnitřní kontroly v rámci notářské samosprávy, kdy notáři z praxe provádějí kontrolu notářských kanceláří dle určitého klíče. Tento systém není pro nás však ničím novým, neboť obdobná úprava je obsažena v § 23 a § 24 Organizačního řádu Notářské komory České republiky a notářských komor.

Další kontrolu v Nizozemí provádí Ministerstvo spravedlnosti Nizozemí a tato kontrola je zaměřena jak na soulad činnosti notáře s právním řádem, tak na finanční stránku fungování notářských kanceláří. V posledních letech nabyla právě finanční kontrola na významu, neboť dle prof. Scholse se v důsledku zrušení notářského tarifu dostala řada notářských úřadů do finančních problémů.

Hovořit s prof. Scholsem bylo velmi inspirativní a jeho zápal pro notářství a jeho místo v právním řádu byl až nakažlivý. Nechal se slyšet, že při další návštěvě Prahy by velmi rád navštívil sídlo NK ČR a setkal se představiteli českého notářství. ■

JUDr. Jitka Sladká,
Mgr. David Borský,
Mgr. Daniel Borský

Informace ze zasedání Správní rady CNUE

VE DNECH 24. DUBNA 2014 V SALCBURKU A 14. KVĚTNA V SÍDLE CNUE V BRUSELU SE JUDr. MARTIN FOUKAL, PREZIDENT NK ČR, ÚČASTNIL ZASEDÁNÍ SPRÁVNÍ RADY CNUE, JEJÍMŽ JE ČLENEM PRO ROK 2014.

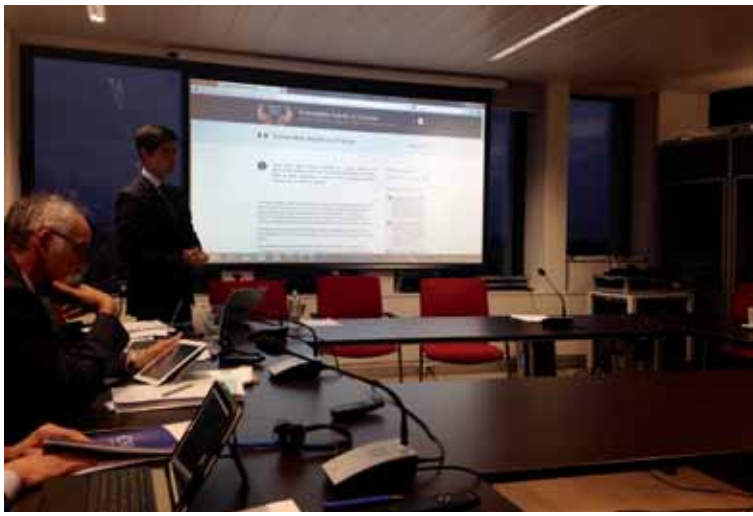

Hlavními jednacími body těchto zasedání byly:

1) PLÁN EVROPSKÉHO NOTÁŘSTVÍ DO R. 2020

Prezident CNUE, Dr. André Michielsens z Belgie, prezentoval dokument, který bude tvořit strategii evropského notářství do roku 2020 a který obsahuje některá důležitá témata, jako například podpora veřejných listin, posílení notářských kompetencí a rozvoj informačních nástrojů pro evropské notářství. Do přípravy tohoto politického dokumentu se zapojila řada členských notářství s tím, že jejich konkrétní postoje, názory a priority se promítly do finální verze uvedeného dokumentu, který bude předložen ke schválení na příštím Generálním shromáždění CNUE v červnu 2014.

2) EVROPSKÁ NOTÁŘSKÁ SÍŤ (ENS)

Koordinátor ENS, Raúl Radoi z Rumunska informoval členy Správní rady o zveřejnění nabídky tzv. Operating grants pro rok 2014, na základě které bude ENS moci zažádat o kofinancování některých svých projektů u Evropské komise, a to až do maximální výše 200 000 eur. V případě udělení grantu od Evropské komise se ENS v příštím období zaměří na organizování přeshraničních workshopů, na rozšíření webového portálu „Zranitelné osoby" a na aktualizaci informací dostupných na portálu „Páry v Evropě." Členové Správní rady schválili podání žádosti o kofinancování Evropskou komisí, která by v případě odsouhlasení hradila až 95 % nákladů projektu a pověřili koordinátora ENS, aby připravil potřebnou dokumentaci k předložení žádosti.

3) REGISTRACE EVROPSKÉHO DĚDICKÉHO OSVĚDČENÍ (EDO)

Vzhledem k tomu, že Evropská komise vyjádřila přání zavést systém elektronické registrace EDO a počínaje srpnem 2015 se začnou vydávat první EDO, a že v řadě členských států EU by měli být tímto vydáváním pověřeni právě notáři, je nezbytné v této oblasti jednat. Aby CNUE bylo schopno rozhodnout o eventuálním zřízení rejstříku EDO, členové Správní rady na návrh prezidenta Michielsense rozhodli pověřit asociaci ARERT, aby zkoumala, zda je reálné zřízení rejstříku EDO, popř. za jakých podmínek lze uskutečnit propojení národních rejstříků EDO.

4) EXPERTNÍ SKUPINA K OTÁZCE ZDAŇOVÁNÍ DĚDICTVÍ

Evropská komise se rozhodla zřídit expertní skupinu pro zdaňování dědictví a CNUE bylo vyzváno, aby do této skupiny jmenovalo svého zástupce. Členové Správní rady se zabývali četnými došlými kandidaturami a rozhodli se do této funkce jmenovat pí Hilde Pelgroms, belgickou odbornici na daňové právo s tím, že jejím náhradníkem bude Dr. J. Ihle, německý notář.

5) BOJ PROTI PRANÍ ŠPINAVÝCH PENĚZ A PRÁVO OBCHODNÍCH SPOLEČNOSTÍ

Prezident CNUE, Dr. André Michielsens, připomenul nutnost dát větší dynamiku pracovní skupině „Boj proti praní špinavých peněz" pod předsednictvím Dr. Liciniho z Itálie, a to s ohledem na politickou a legislativní aktuálnost této problematiky (schválený návrh 4. směrnice EU o boji proti praní špinavých peněz a zveřejněný návrh směrnice o SUP /*societas unius personae*/). Správní rada přijala rozhodnutí pozvat Dr. Liciniho na příští GS CNUE, aby mohl informovat o činnosti své pracovní skupiny.

6) AKČNÍ PLÁN „E-JUSTICE" 2014-2018

Členové Správní rady rozhodli, aby CNUE vypracovala své stanovisko k návrhu akčního plánu „e-justice" Evropské unie na roky 2014-2018 s tím, že bude obsahovat dvě části: jednu obecnou a druhou, která se bude týkat eventuálního propojení pozemkových rejstříků.

Generální shromáždění CNUE se bude konat v termínu 5.-6. června 2014 v Antverpách. ■

Ing. Ivana Horáková, spolupracovnice Mezinárodní komise,
JUDr. Martin Foukal, prezident Notářské komory
České republiky, notář v Praze

26. Evropské notářské dny

Salcburk, 24. – 25. dubna 2014

OD 24. DO 25. DUBNA 2014 HOSTIL RAKOUSKÝ SALCBURK 26. EVROPSKÉ NOTÁŘSKÉ DNY. TÉMA LETOŠNÍHO SETKÁNÍ, KTERÉ SE KONALO NEDLOUHO PŘED VOLBAMI DO EVROPSKÉHO PARLAMENTU, ZNĚLO VÝSTIŽNĚ: „JUSTIČNÍ AGENDA EVROPSKÉ UNIE 2020 – VÍCE PRÁVNÍ JISTOTY PRO RODINY A PODNIKATELE V EVROPĚ." CO JE TŘEBA UDĚLAT PRO PRÁVA RODIN V EVROPĚ? JAK OCHRÁNIT PRÁVNÍ JISTOTU EVROPSKÝCH PODNIKATELŮ? TO BYLY HLAVNÍ OTÁZKY PŘEDLOŽENÉ HOSTŮM NEJEN Z EVROPY K ZAMYŠLENÍ A DISKUSI.

Konferenci otevřela přednáška Waltera H. Rechbergera, předsedy Institutu pro civilní řízení a vedoucího oddělení Výzkumného ústavu pro vývoj práva Univerzity ve Vídni, k historii a významu evropského nařízení o dědickém osvědčení. V rámci slavnostního zahájení bylo uděleno čestné vyznamenání rakouského notářství Kurtu Lechnerovi, členu Evropského parlamentu a emeritnímu notáři.

Hlavní program potom představil řečníky z evropských institucí, osobnosti právní vědy a praxe, evropské notáře a politiky. Účastníky po zahajovací řeči prezidenta Rakouské notářské akademie Michaela Umfahrera a prezidenta Rakouské notářské komory Ludwiga Bittnera uvítal mimo jiné spolkový ministr spravedlnosti Wolfgang Brandstetter.

Přednášky představily tento rok především jako rok rozhodnutí o tom, jakou justiční politiku Evropa potřebuje. V době finanční krize, která se projevuje rovněž krizí důvěry, je důležitá role notářů jakožto instituce poskytující právní jistotu, ochranu a stabilitu. Jelikož právo má být odrazem hodnot společnosti, je důležité zachovat roli notáře jako nestranného ochránce zájmů a poradce občanů. Je rovněž nutné zabývat se tématy, která nás dělí, stejně jako těmi, jež nás drží při sobě, a podporovat pocit evropské identity.

Jedním z nejaktuálnějších témat přednášek byl návrh směrnice o jednočlenné společnosti. Jedná se o koncepci, kdy by obchodní společnost mohla být založena online bez jakékoliv účasti soudu nebo notáře, a byla zároveň zproštěna veškerých formálních požadavků na svá rozhodnutí a jednání. Z toho plynou mnohá nebezpečí, zejména snížení transparentnosti a možnost zneužití například ze strany velkých korporací. Notáři by se měli účastnit aktivně diskusí o těchto návrzích a prezentovat stanovisko s ohledem na zájem ochrany právní jistoty a dobré víry v zápisy v obchodním rejstříku, jakožto prvků posilujících a usnadňujících právě i přeshraniční spolupráci podnikatelů. ■

Zleva na fotografii Hon.-Prof. Univ.-Doz. DDr. Ludwig Bittner, prezident Rakouské notářské komory, a Kurt Lechner, europoslanec a emeritní notář.

JUDr. Daniela Machová,
členka Mezinárodní komise

Zasedání Rady předsednictví a Generální rady UINL v Bernu ve dnech 1.-4. května 2014

V HLAVNÍM MĚSTĚ ŠVÝCARSKA BERNU SE USKUTEČNILO ZASEDÁNÍ RADY PŘEDSEDNICTVÍ A GENERÁLNÍ RADY UINL, KTERÉHO SE ÚČASTNIL JUDr. MARTIN FOUKAL, PREZIDENT NK ČR, JAKO ŘÁDNÝ ČLEN TOHOTO NEJVYŠŠÍHO ORGÁNU UINL. JEDNÁNÍ GENERÁLNÍ RADY BYLA ROVNĚŽ PŘÍTOMNA JEJÍ ČLENKA, Mgr. ŠÁRKA TLÁŠKOVÁ, NOTÁŘKA Z PRAHY A PŘEDSEDKYNĚ MEZINÁRODNÍ KOMISE NK ČR. ZASEDÁNÍ OBOU UVEDENÝCH ORGÁNŮ UINL ŘÍDIL PREZIDENT Dr. DANIEL SÉDAR SENGHOR, SENEGALSKÝ NOTÁŘ.

V rámci zahájení zasedání uvítal účastníky nedávno zvolený prezident Švýcarské notářské komory (Fédération Suisse des Notaires), Dr. Stefan Schmiedlin, který stručně charakterizoval současnou situaci švýcarského notářství a jeho aktuální úkoly.

Kromě obvyklých bodů jednání jako např. pravidelné zprávy nejvyšších představitelů UINL a předsedů jednotlivých kontinentálních i mezikontinentálních komisí a pracovních skupin a finanční zprávy pokladníka, byla na programu bernského zasedání Rady předsednictví a Generální rady řada důležitých témat:

a) Plánovaná mezinárodní konference o nabývacích titulech k půdě, kterou UINL hodlá pořádat spolu se Světovou bankou v Hanoji (Vietnam) v termínu 12.-13. prosince 2014 a která by měla navázat na úspěšnou obdobnou konferenci pro africký kontinent konanou v lednu 2012 v Ouagadougou (Burkina Faso) a pro latinoamerický kontinent pořádanou v lednu 2013 v Mexico City. Cílem těchto významných konferencí je posoudit, jak mohou notáři v této specifické oblasti činnosti přispívat k rozvoji svých zemí a porovnat různé metody získávání nabývacích titulů v rozvojových zemích. Odbornou přípravou této konference byl pověřen bývalý prezident UINL, Dr. Jean-Paul Decorps, francouzský notář.

b) Důležitým tématem byla analýza vztahů s CNUE, především v rámci komise pro evropské záležitosti (CAE), kde jsou kromě členských zemí CNUE zastoupeny rovněž státy, jako např. Rusko, Turecko, Švýcarsko, Makedoni. Bylo konstatováno, že je nutná spolupráce např. formou pomoci zástupců CAE v rámci pracovních skupiny CNUE, či při pořádáním pravidelných společných zasedání zemí CAE a CNUE. Úloha CAE je zcela kompatibilní s úlohou CNUE, aniž by zde muselo docházet k jakémukoliv zasahování do kompetencí, které obě tyto struktury mají.

c) UINL prostřednictvím své Komise pro mezinárodní notářskou spolupráci (CCNI), jejímž posláním je napomáhat rozvoji základních principů notářství latinského typu, hodlá prohlubovat vztahy s notářstvími, která ještě z různých důvodů – hlavně politických – nesplňují zatím podmínky pro přijetí za člena UINL. Aktuálně se jedná o notářství Ázerbajdžánu, Běloruska, Íránu, Laosu a Kambodže. Těmto notářstvím bude poskytována odborná pomoc zvláště v případě potřeby přípravy nové legislativy.

d) Účastníci zasedání byli podrobně informováni o úspěšně se rozvíjejícím projektu „Oběh notářských zápisů" s použitím bezpečnostního notářského kolku, jehož zkušební fáze bude rozšířena ze současných 10 zemí na 30. Realizací tohoto významného projektu byl pověřen italský notář, Franco Salerno-Cardillo. Všechny členské země UINL byly také vyzvány, aby podepsaly Chartu o přistoupení k projektu podpory volného oběhu a používání vedlejších notářských zápisů.

e) Nově vytvořená pracovní skupina UINL „Task Force Civil Law-Common Law" byla pověřena shromáždit a zpracovat podrobné informace o všech notářských komorách/asociacích z anglosaského světa, které usilují o sblížení s UINL (Irsko, Skotsko a Wales, americké státy Alabama a Florida, kanadská provincie Britská Kolumbie, australské státy Victoria a Nový Jižní Wales).

f) Plánovaný již 3. ročník Světové školy notářství, který proběhne v Římě v termínu 15.-19. září 2014 za účasti 60 mladých notářů a notářských kandidátů z členských zemí UINL. Intenzivní kurzy v angličtině a francouzštině budou hrazeny z rozpočtu UINL s tím, že národní notářské komory mohou přispět na ostatní výdaje svých zástupců.

g) Účastníci zasedání byli informováni o zahájených přípravách ke konání příštího mezinárodního kongresu UINL, který se uskuteční v Paříži v termínu 19.-22. října 2016.

Pořádající Švýcarská notářská komora tato jednání zvládla po organizační stránce velmi úspěšně s tím, že byly minimalizovány výdaje, zejména spojené s občerstvením účastníků. S ohledem na celkovou ekonomickou situaci UINL byl úsporný režim přijat s pochopením. ■

Ing. Ivana Horáková, spolupracovnice Mezinárodní komise,
JUDr. Martin Foukal, prezident Notářské komory
České republiky, notář v Praze

Konference „Mobilita a ochrana zranitelných osob v Evropě“ a zasedání Evropské notářské sítě

Paříž, 15. – 16. května 2014

VE DNECH 15. A 16. KVĚTNA SE V PAŘÍŽI USKUTEČNILO 13. ZASEDÁNÍ EVROPSKÉ NOTÁŘSKÉ SÍTĚ (ENS), TJ. ORGANIZACE ZALOŽENÉ RADOU NOTÁŘSTVÍ EVROPSKÉ UNIE (CNUE) PROTO, ABY POMÁHALA NOTÁŘŮM S ŘEŠENÍM PŘÍPADŮ S PŘESHRANIČNÍM PRVKEM. VE ČTVRTEK 15. KVĚTNA NAVÍC ZASEDÁNÍ PŘEDCHÁZELA KONFERENCE POŘÁDANÁ PŘI TÉTO PŘÍLEŽITOSTI FRANCOUZSKOU NOTÁŘSKOU KOMOROU NA TÉMA „MOBILITA A OCHRANA ZRANITELNÝCH OSOB V EVROPĚ: ZNALOST A UZNÁVÁNÍ PŘÍSLUŠNÝCH NÁSTROJŮ“.

Zasedání **Evropské notářské sítě** se zaměřilo na přípravu žádosti o provozní grant Evropské komise a projednání dalších možných projektů ENS. V rámci vzdělávací sekce byla pozornost věnována především možnosti vytvořit evropský notářský výměnný program pro mladé notáře a notářské kandidáty. Cílem diskuse bylo získat více informací o již existujících výměnných programech jednotlivých notářství (podobné programy interně organizují např. belgické, francouzské, maďarské a německé notářství) a dále podrobněji zjistit, jaké jsou možnosti a omezení takového programu na celoevropské úrovni. Členové vzdělávací skupiny také byli informováni o velmi pozitivním přijetí notářského vzdělávacího programu „Evropa pro notáře, notáři pro Evropu“ ze strany Evropské komise, která by si přála, aby Rada notářství Evropské unie (CNUE) na tento projekt navázala i v dalších letech.

V rámci zasedání kontaktních bodů ENS byl kontaktním bodům představen obsah nové grantové žádosti ENS pro rok 2014. Hlavním projektem v rámci této žádosti bude organizace šesti přeshraničních seminářů, jejichž cílem bude rozvíjet přímou spolupráci mezi jednotlivými evropskými notářstvími prostřednictvím vzájemné výměny informací o právní úpravě a praxi v těchto zemích. Pokud bude žádosti ENS o grant vyhověno, jeden z těchto seminářů zorganizuje i Notářská komora České republiky.

Před zahájením samotného zasedání však měly kontaktní body ENS možnost zúčastnit se **konference** pořádané Francouzskou notářskou komorou **na téma ochrany zranitelných osob**. Tato akce tematicky navázala na projekt Evropské notářské sítě, resp. CNUE, která vytvořila webové stránky „Zranitelné dospělé osoby v Evropě" (odkaz na tyto stránky můžete najít na webu NK ČR) s informacemi o opatřeních určených pro ochranu zranitelných dospělých v 22 evropských zemích.

Jednotlivé příspěvky přednesené v rámci konference se zaměřily na otázku znalosti a uznávání jednotlivých nástrojů ochrany zranitelných osob. Na mezinárodní úrovni tuto otázku upravuje Haagská úmluva z 13. ledna 2000 o mezinárodní ochraně dospělých osob (dále jen „Haagská úmluva"), která vstoupila v platnost 1. ledna 2009. Úmluva byla zatím ratifikována pouze osmi evropskými státy (ČR, Estonsko, Finsko, Francie, Německo, Rakousko, Švýcarsko, Spojené království). Pomalý postup ratifikace se odvíjí mimo jiné od faktu, že v případě ochrany zranitelných dospělých se jedná o poměrně mladou právní oblast, která se začala dostávat do popředí zájmu zákonodárců až v posledních 20 letech. Důvodem byl především současný trend prodlužování průměrné délky života, s nímž je spojen i výraznější výskyt nemocí doprovázejících stáří, jež mají za následek zhoršení nebo ztrátu osobních schopností dospělé osoby. Nezanedbatelným faktorem je pak také silnější důraz vyspělých států na respektování lidských práv. Jak nicméně ukazují výše zmíněné webové stránky CNUE, v Evropě je ještě mnoho zemí, které neznají žádné nástroje ochrany zranitelných dospělých.

Průkopníky v této oblasti bylo Rakousko a Německo, proto byla notářství těchto zemí požádána, aby na konferenci informovala o své právní úpravě v této oblasti. Další příspěvky se zaměřily zejména na otázku uznávání nástrojů ochrany zranitelných osob. V přeshraničním kontextu tuto otázku upravuje právě zmíněná Haagská úmluva, která mezi signatářskými státy stanoví povinnost uznávat bez dalšího listiny a rozhodnutí spadající pod oblast ochrany dospělých osob, až na výjimky taxativně vyjmenované v této úmluvě. V případě států, které Haagskou úmluvu neratifikovaly, by se s největší pravděpodobností použilo národní právo státu, v němž je právní listina uplatňována, neboť žádný jiný mezinárodní právní nástroj v této oblasti neexistuje, pouze rozhodnutí Soudního dvora EU ve věci Schneider, které vylučuje použití evropského nařízení Brusel I pro tento typ právních listin. Evropská komise zatím také nehodlá připravit zvláštní legislativní nástroj upravující tuto otázku a naopak vyzývá členské státy EU, aby ratifikovaly Haagskou úmluvu, která je dle názoru evropských institucí zcela dostačující.

Problémy s uznáváním právních listin týkajících se ochrany zranitelných dospělých osob se však nemusí objevit pouze v přeshraničním kontextu. Profesor David Noguéro ve svém příspěvku upozornil na palčivý problém francouzské právní úpravy ochrany zranitelných dospělých, která zatím neumožňuje žádný způsob publicity preventivních plných mocí pořizovaných ve Francii za účelem ochrany zranitelných dospělých osob. Pokud tedy blízké osoby zmocnitele nebo příslušné instituce (soudy, úřady, zdravotní instituce, pečovatelské domy apod.) nejsou o existenci takové plné moci informovány, může se stát, že budou jednat, jako by žádná plná moc neexistovala, a vůle zmocnitele tak nemusí být v konečném důsledku respektována. Profesor Noguéro tedy apeloval na francouzské orgány, aby otázce publicity opatření ochrany zranitelných osob věnovaly zvýšenou pozornost, bez publicity totiž není možné, aby se tento právní institut dále uspokojivě rozvíjel.

Konference se celkově setkala s velmi pozitivním přijetím. Upozornila na nově se vyvíjející a perspektivní oblast práva, která ještě není v mnoha evropských zemích příliš známa. Přitom poukázala na roli, kterou v této oblasti hrají, resp. mohou hrát notáři coby odborníci na oblast preventivní justice. ■

Mgr. Kateřina Jarolímková,
český kontaktní bod Evropské notářské sítě

Zasedání prezidentů notářských komor států Hexagonály

(Sárvár, Maďarsko, 22. – 23. května 2014)

Dne 22. května 2014 v odpoledních hodinách se v západomaďarském městě Sárvár konalo pod předsednictvím prezidenta Maďarské notářské komory, Dr. Adama Tótha, pravidelné zasedání prezidentů notářství Hexagonály (ČR, Chorvatsko, Maďarsko, Rakousko, Slovensko, Slovinsko), které se zabývalo řadou aktuálních otázek, např. volným oběhem veřejných listin v EU, prováděním nařízení o dědictví, které začne platit od srpna 2015, a otázkou orgánů, které budou v jednotlivých členských státech Hexagonály pověřeny vydávat Evropské dědické osvědčení (EDO). Předmětem diskuse bylo také téma registrace EDO v Evropské unii a úvahy o budoucím vzájemném propojení národních registrů EDO.

Velká pozornost byla rovněž věnována vývoji notářství a legislativy v jednotlivých zúčastněných zemích. Vystoupení JUDr. Martina Foukala o aktuální situaci českého notářství doplnil Mgr. Radim Neubauer zajímavou prezentací o rekodifikaci občanského zákoníku a o změnách, které nová právní úprava přináší pro notářskou profesi.

Příští zasedání Hexagonály je plánováno na 11. 12. 2014 v Bruselu. ■

Ing. Ivana Horáková, spolupracovnice Mezinárodní komise a Mgr. Radim Neubauer, člen prezidia NK ČR a notář v Praze

VŠEHRD
ČASOPIS ČESKÝCH PRÁVNÍKŮ

VŠEHRD – časopis českých právníků
– online verze časopisu na **http://casopis.vsehrd.cz**

Časopis Spolku českých právníků Všehrd navazuje
na historickou tradici apolitického vědeckého periodika.
Je zaměřen na právní sektor a celou oblast práva soukromého i veřejného.

Případní zájemci, kteří by v časopise rádi publikovali svůj článek,
mohou příspěvek zaslat redakci na: casopis@vsehrd.cz

Notářství v...

ESTONSKO

PRO RUBRIKU NOTÁŘSTVÍ VE SVĚTĚ JSME NA ZASEDÁNÍ GENERÁLNÍ RADY UINL V BERNU POČÁTKEM KVĚTNA 2014 POPROSILI O ROZHOVOR **PREZIDENTKU ESTONSKÉ NOTÁŘSKÉ KOMORY PANÍ ANNE SAABER,** KTERÁ NÁM HO VELMI VSTŘÍCNĚ POSKYTLA. I ESTONSKÉ NOTÁŘSTVÍ DOVRŠILO DVACET LET OBNOVENÉ EXISTENCE SOUKROMÉHO NOTÁŘSTVÍ A V MNOHÉM PRO NÁS MŮŽE BÝT INSPIRACÍ.

Oficiální název státu: Estonská republika
Hlavní město: Tallinn
Podnebí: mírné
Počet obyvatel: 1 340 000
Hustota zalidnění: 30 ob. / km^2
Měna: euro (EUR)
Náboženství: křesťanství (převládá luteránství, ruská menšina se hlásí k pravoslaví)
Nezaměstnanost: 10,9 %
Inflace: míra inflace 3,4 % (hodnota z roku 2013)

Notáři v Estonsku: 94

Kolik notářů působí v současnosti v Estonsku a jaké jsou jejich základní kompetence?

K 3. 1. 2014 byli v Estonsku 94 notáři a 6 kandidátů (Estonsko má 1,3 milionu obyvatel). 94 notářů je aktivních a dále máme dvě notářky, které momentálně nevykonávají činnost, protože mají malé děti. Po uplynutí určité doby se do výkonu povinností ve svém úřadu vrátí. V Estonsku je totiž možné požádat ministra spravedlnosti o svolení k přerušení výkonu funkce notáře kvůli těhotenství, porodu nebo rodičovské dovolené. V letošním roce budou nově obsazena dvě další místa – jedno v Tallinnu, hlavním městě Estonska a jedno v Ida-Virumaa, to je ve východní části Estonska.

Jakými pravomocemi se notáři v Estonsku odlišují od notářů z jiných evropských zemí? Víme o přechodu estonského notářství na plně elektronický informační systém e-notář v roce 2007 a dále víme, že od 1. 1. 2010 vydávají notáři v Estonsku apostily. Můžete, prosím, našim čtenářům přiblížit, v čem systém spočívá a jak funguje?

Mezi základní notářské pravomoci patří převody nemovitostí a smlouvy o věcných právech: služebnostech, věcných břemenech, právu superficies, předkupních a zajišťovacích právech, to vše musí být v Estonsku sepsáno notářem. Dále

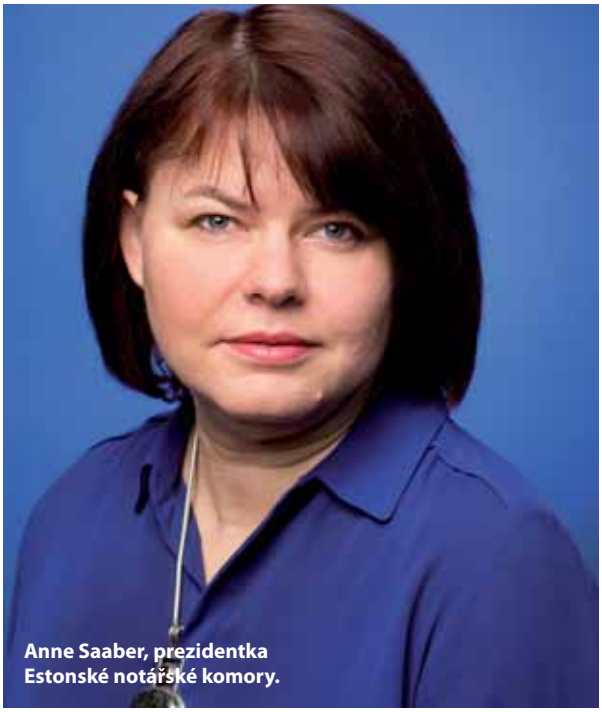

Anne Saaber, prezidentka Estonské notářské komory.

sem patří vyřizování dědictví, a určité pravomoci máme i v právu obchodních společností – při zakládání společnosti s ručením omezeným nebo akciové společnosti, při uzavírání smluv o prodeji podílu ve společnosti s ručením omezeným. Nicméně pokud je společnost zapsána do zvláštního rejstříku – Estonské centrální evidence cenných papírů[1], pak transakce nemusí mít formu notářského zápisu. V Estonsku je také možné založit společnost – malý podnik nebo společnost s ručením omezeným prostřednictvím internetu, takže není potřeba notář.

Jak dlouho tato možnost založit společnost v Estonsku přes internet existuje?

Existuje již tři nebo čtyři roky a je velmi populární, vzhledem k tomu, že je to velmi pohodlné. Ne vždy se ale založení po internetu obejde bez problémů, protože lidé, kteří zakládají společnost nedostanou žádné vysvětlení, ani informace o právních problémech, které by mohly nastat. Ale na druhou stranu existuje mnoho lidí, kteří již společnost zakládali, a vědí, co a jak.

Vím, že Estonsko je známé tím, že je v elektronizaci veřejné správy velmi vyspělé, a také vím, že estonští notáři využívají plně elektronický informační systém e-notář. Mohla byste mi vysvětlit, jak funguje?

Ano, systém e-notář funguje od roku 2007 a všichni notáři ho používají povinně, protože bez tohoto systému není možné přistupovat k veřejným registrům. Dnes systém obsahuje také elektronický archiv (vzorů) notářských listin, v systému jsou přímo vytvářeny notářské zápisy, systém je propojen s orgány a registry státní správy, jako jsou například registr obyvatel, katastr nemovitostí, registr firem, registr smluv o manželských majetkových režimech, registr vozidel… dá se v něm zkontrolovat, zda někdo vlastní akcie či jiné cenné papíry a finanční nástroje. Je to velmi, velmi pohodlné, protože všechna data, která získáme z registrů, jsou správná a ověřená a přímo se v elektronické podobě vyplní do notářského zápisu, to se s dobou před rokem 2007 vůbec nedá srovnat. Tento způsob práce je velmi rychlý a velmi bezpečný. Dostaneme data on-line, vložíme je do notářského zápisu a všechny námi vyhotovené listiny zašleme ihned on-line do registrů. Neexistuje žádné čekání nebo prostoje. Jedná se o systém, který je velmi pohodlný pro notáře a velmi užitečný pro klienty, protože je bezpečný a umožňuje nám sepisovat notářské zápisy velmi rychle, klienti nám nemusí dodávat žádné podklady, všechny údaje z registrů si sami najdeme a stáhneme. Systém je bezpečný i proto, že máme přístup k evidenci obyvatel, která obsahuje fotografie lidí, takže máme jistotu, že lidé, kteří přišli k nám do kanceláře, jsou opravdu osobami, kterými tvrdí, že jsou, a to nejen na základě průkazu totožnosti, který nám předloží.

V současné době máme nápady na další vylepšení, aby byl systém více interaktivní, aby se lidé, kteří mají estonský občanský průkaz, mohli do systému přihlásit zabezpečeným přístupem, a mohli komunikovat s notářem přímo v tomto systému. Samozřejmě ovšem stále trváme na tom, že notářský zápis musí být sepsán a podepsán v notářské kanceláři za osobní přítomnosti klienta, protože si myslíme, že je velmi důležité mít skutečný kontakt s reálnou osobou, aby bylo možné na místě vše vysvětlit a zjistit, zda klienti porozuměli a jaký mají na věc názor, ale co se přípravy zápisu týče, bylo by dobré, aby se na ní klienti mohli podílet vzdáleně, pod zabezpečeným přístupem. Je to nápad, pro který teď hledáme financování.

Také je mi známo, že estonští notáři mají pravomoc opatřovat dokumenty apostilou…

Ano, notáři od 1. ledna 2010 vydávají všechny apostily v Estonsku. Je to velmi úspěšný projekt, velmi dobré řešení pro klienty, protože předtím pro apostilu museli cestovat do hlavního města anebo zaslat dokumenty poštou. Notáři jsou v každém okrese a ve větších městech existuje více notářských úřadů, takže je vždy možné přijít a získat apostilu na počkání, nebo pokud to není možné ihned, pak alespoň ve stejný den. Pro lidi je mnohem pohodlnější, aby si přišli opatřit listinu apostilou k notáři.

Vystavují notáři apostily pro všechny typy dokumentů?

Ano, notáři vydávají všechny apostily v Estonsku. Když jsme s tímto projektem začali, první myšlenka byla, že apostily by měly být notáři vydávány notáři, jen pokud se jedná o listiny, jejichž původ je v kompetenci ministerstva spravedlnosti. Ale poté bylo rozhodnuto, že apostil vydaných v Estonsku není takové množství, a že potřeba jejich vydávání dále klesá, protože přibývá dvoustranných úmluv, a vliv má i vývoj v rámci Evropské unie. Proto bylo rozhodnuto, že není žádný důvod mít dva systémy vydávání apostil, a že je budou nadále vydávat pouze notáři.

Existuje v Estonsku numerus clausus (regulatus) pro notáře, pevný tarif a územní princip pro poskytování notářských služeb?

Ano, s malými výjimkami. Máme numerus clausus pro počet notářů a máme pevnou cenu za notářské úkony.
Práci notáře v Estonsku můžeme rozdělit do dvou skupin na notářské činnosti a notářské služby.
Hlavními notářskými činnostmi jsou:

1) sepisování notářských zápisů na základě Notářského řádu (smlouvy, plné moci, prohlášení musí mít formu notářského zápisu buď ze zákona anebo na základě žádosti klientů);
2) vedení dědických řízení;

1 Estonská centrální evidence cenných papírů (Estonian Central Register of Securities) je hlavním registrem státu, který spravuje registry všech akciových společností (aktsiaselts) působící v Estonsku a všech cenných papírů a penzijních účtů otevřených v Estonsku. Registr zahrnuje také další elektronické cenné papíry (podíly ve společnostech s ručením omezeným, dluhopisy atd.), a historie transakcí s cennými papíry. Estonská centrální evidence cenných papírů byla zřízena nařízením vlády v roce 1994. http://www.e-register.ee/en

3) vydávání apostil na základě zákona o přistoupení k Úmluvě o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin;
4) prohlášení o vykonatelnosti smluv uzavřených prostřednictvím advokáta, který je mediátorem nebo jiným notářem na základě zákona o mediačním řízení;
5) předložení výroční zprávy právnické osoby na základě žádosti právnické osoby adresované soudu, který vede registr podle postupu stanoveného na základě ustanovení § 67 (4) 1) obchodního zákoníku;
6) osvědčování uzavření sňatku nebo rozvodu manželství, a příprava vkladu údajů o uzavření manželství/rozvodu na základě zákona o rodině zákona a zákona o registraci životních statistik (Vital Statistics Registration Act);
7) úschovy peněz, cenných papírů a listin;
8) umožnění přístupu k údajům v katastru nemovitostí nebo do listin tam uložených.

Pro tyto úkony je stanoven pevný tarif.

Notářskými službami jsou:
1) právní poradenství, které nesouvisí se sepisováním notářských listin;
2) poradenství v oblasti daní a práva cizího státu nesouvisející anebo v rámci sepisování notářských listin;
3) mediace podle zákona o mediaci;
4) činnost rozhodce na základě občanského soudního řádu;
5) osvědčování průběhu dražeb, hlasování, losování a ověřování výsledků na základě Notářského řádu;
6) přijímání přísah a ověřování prohlášení pod přísahou na základě Notářského řádu;
7) předání petice a oznámení, které se netýkají úředních povinností stanovených v § 30 Notářského řádu a vydání osvědčení o předání nebo nemožnosti předání petice a oznámení podle Notářského řádu;
8) úschova peněz (s výjimkou hotovosti), cenných papírů, dokumentů a jiných předmětů, pokud se nejedná o povinnou úschovu;
9) osvědčení o správnosti překladu dokumentů.

U notářských služeb neexistují žádné fixní tarify a notáři si mohou sjednat s klientem smluvní odměnu, která musí být dohodnuta v písemné formě.

V Estonsku platí teritoriální princip, což znamená, že notář může mít své sídlo a vykonávat činnost pouze v místě, kam byl jmenován. Existuje však jedna výjimka, notáři mají pravomoc osvědčovat uzavření manželství, a při tomto osvědčení mohou působit kdekoli v Estonsku.

Jaké požadavky musí v Estonsku splňovat kandidát na úřad notáře?

Samozřejmě musí mít vysokoškolské magisterské vzdělání v oboru právo, to je základ, a dále musí mít minimálně dvouletou koncipientskou praxi. Abyste se mohl stát notářským koncipientem, musíte projít přijímacím testem. Po těchto dvou letech praxe v notářské kanceláři je povinná krátkodobá praxe na Estonské notářské komoře, ve veřejných rejstřících, v obchodním rejstříku a katastru nemovitostí. Účelem této krátkodobé praxe je získat informace a znalosti o tom, jak uvedené úřady fungují. Estonská notářská komora spolupracuje s uvedenými registry. Poté následuje písemná zkouška, složená z řešení praktických případů a teoretické části. Notářské úřady se následně obsazují konkurzem, který je vlastně také zkouškou. Zkušební komise zváží i některá další hlediska, nicméně rozhodujícím kritériem je výsledek dosažený u notářské zkoušky.

Konkurzní komise se skládá pouze z notářů?

Ne, ne, vždy je v ní zástupce ministerstva spravedlnosti a zástupce krajského soudu. Členství v komisi a pravidla postupu zkušební komise musí být schválena ministrem spravedlnosti. Komise je pětičlenná, tvoří ji dva notáři, dva úředníci z ministerstva spravedlnosti a jeden renomovaný právník (většinou soudce), jmenovaní ministerstvem spravedlnosti.

Podstatou notářské činnosti je poskytování větší právní jistoty. Jak je zajištěna bezpečnost transakcí v Estonsku?

Tak zaprvé je to ověření totožnost stran na základě průkazu totožnosti, a jsou-li estonskými občany, pak také na základě údajů registru obyvatel, včetně fotografie. Dále bezpečný a rychlý způsob zasílání dokumentů – používáme on-line připojení, takže okamžitě po sepisu listiny zasíláme veškeré dokumenty přímo do registru.

Dalším bezpečnostním prvkem je registrace notářských zápisů a jejich archivace. Originály všech notářských zápisů v listinné podobě jsou uloženy v centrálním archivu na Estonské notářské komoře. O jeho zřízení bylo rozhodnuto již v roce 2005 z důvodu, že požadavky na archivaci jsou velmi přísné a menší kanceláře je nemohly splnit.

Jak funguje vydání kopií listin, které jsou uloženy v centrálním archivu, a klient o ně požádá například po pěti letech od sepisu listiny?

Do archivu je potřeba zaslat žádost. Pokud to bude potřeba, bude originál listiny odeslán do notářské kanceláře, kde účastník požádal o vydání kopie. Nebo, pokud to bude dostačující, bude originál naskenován a odeslán elektronicky. Záleží na tom, k čemu a v jaké formě je dokument potřeba. Protože Estonsko je poměrně malý stát, je možné zařídit tento druh oběhu dokumentů.

Jaké elektronické rejstříky vede Estonská notářská komora?

Rejstřík řízení o dědictví, který je nově od letošního roku plně v působnosti Estonské notářské komory, jsme správci tohoto rejstříku. Katastr nemovitostí, obchodní rejstřík a registr obyvatel jsou samozřejmě vedeny odděleně, do nich máme pouze přístup, můžeme v nich dělat záznamy, zasílat data a žádosti.

Samostatně můžeme provádět zápisy do rejstříku ve věcech dědictví a do evidence obyvatel můžeme přímo provádět zápisy o manželství a rozvodu. Žádali jsme ministerstvo spravedlnosti, abychom mohli provádět více zápisů takového druhu, např. do manželského majetkového rejstříku, protože základním zápisem je tam výběr vlastnického režimu, takže by to mohlo být provedeno prostřednictvím notáře. Ale zatím nemáme odpověď.

Jak jsou notáři v Estonsku organizováni, je členství v notářské komoře povinné? Máte v Estonsku deontologický kodex?

Máme jen jednu komoru a členství v ní je povinné. Není důvod, aby byla Estonská notářská komora rozdělena na regionální komory, protože při počtu 94 členů by to nemělo smysl. Notáři z jednotlivých oblastí jsou však organizováni na neoficiální bázi. Mají své vlastní kulaté stoly, kde se setkávají a probírají své aktuální problémy.

Jak notářská komora kontroluje notářskou činnost jednotlivých notářů?

Kontroly provádíme ve spolupráci s ministerstvem spravedlnosti. Kontroly totiž patří do působnosti ministerstva spravedlnosti, jehož zaměstnanci pravidelně navštěvují notářské kanceláře a kontrolují jejich práci. Kontroluje se vedení rejstříků, způsob výpočtu odměn a poplatků, zda nejsou průtahy v dědických věcech apod… S kontrolní komisí vždy chodí někdo z notářské komory.

A jak často tyto kontroly probíhají? V České republice je to každé tři roky.

V současnosti nemáme stanovenu žádnou pevnou lhůtu. Každoročně ministerstvo spravedlnosti ve spolupráci s notářskou komorou připraví plán, kolik kanceláří navštíví. Pokud se jedná o pravidelnou kontrolu, notář je o ní informován jeden až dva týdny předem. Samozřejmě existuje i možnost zkontrolovat notářský úřad mimo tento plán na podkladě stížnosti. V takovém případě kontrola přijde bez předchozího oznámení, ale stává se to jen zřídka.

Co považujete za největší úspěch estonského notářství v posledních letech? Jaké jsou momentálně jeho největší výzvy?

Naším největším úspěchem je samozřejmě systém e-notář. Musíme ho i nadále rozvíjet, abychom mohli plně využít všechny jeho možnosti. Také je pro nás důležité, že jsme získali hodně nových kompetencí, navíc v době hospodářské krize. Možná nejsou tak populární – jako například uzavření sňatku před notářem, ani to není výlučná pravomoc notářů, ale je to další oblast, kde notář může být občanům užitečný. Opatřování listin apostilami je také velmi důležité.

Největší výzva ... to je těžké říct. Vlastně jedna mne napadá – usilujeme o možnost získat širší přístup do státních rejstříků, abychom do nich mohli přímo zapisovat. Domníváme se, že v případech, kdy není potřeba další dokazování, by bylo pro stát i pro klienta efektivní, aby notář mohl provádět záznamy přímo. A potom je tu další rozvoj našeho systému e-notář.

Jaké priority a témata vidíte pro estonské notáře v příštích letech jako nejdůležitější?

Rozšíření pravomoci notářů o nové kompetence v budoucnu. Ministerstvo spravedlnosti například navrhuje, aby notáři měli výlučnou pravomoc k rozvodům manželství v případech, kde mezi manželi nejsou žádné spory. To předpokládá výraznější roli notáře v zajištění právní jistoty a předcházení soudním sporům.

Vaše funkce v čele Estonské notářské komory a práce ve Vaší notářské kanceláři jistě zabere spoustu času. Co ráda děláte ve volném čase?

Miluji kino! Jsem opravdu velký fanoušek evropského filmu a cinema d´auteur, takže se snažím chodit na nové filmy. Také mám ráda hudbu, chodím na koncerty, zejména na jazz a operu. Snažím se i trochu sportovat – plavání, kolo, běh.

Jaké to je být ženou v čele notářské komory?

Nemyslím si, že je to odlišné od toho, kdyby ji vedl muž. Myslím, že je to víc o vlastnostech osoby, která má vést jakoukoli organizaci, o smyslu pro systém, touze po dosažení změn a o zájmu. Myslím, že pohlaví není tak důležité jako jiné kvality. Je to těžké, když máte malé děti, vždy záleží na podpoře partnera, rodiny. Myslím, že muži tohle mají stejné. Pokud jsou děti opravdu malé, musíte si vybrat, ale pokud jsou již větší ... všechno je možné, pokud je vůle.

Vážená paní prezidentko, co pro Vás znamená být notářkou? Co se Vám na notářské profesi líbí nejvíc?

Za dvacet let se notářství v Estonsku stalo institucí výkonu veřejné moci, zároveň jsou notáři více a více zapojeni do poskytování právních rad a vysvětlení. Myslím, že to, co se mi na notářství líbí nejvíce, je nezávislost tohoto povolání. Je pro mě velmi důležité, že si nemusím vybrat stranu, mohu říci, co si opravdu myslím, mohu navrhnout, co myslím, že je nejlepší pro každého. Nejsem na ničí straně. Možnost být nestranná a dát vysvětlení všem, být užitečná pro každého, to je to, co oceňuji na této práci. Mohu být sama sebou. ■

Připravila Mgr. Šárka Tlášková, předsedkyně
Mezinárodní komise prezidia Notářské komory
České republiky, notářka v Praze

Z mezinárodního tisku
aneb Novinky od zahraničních kolegů

ARS NOTARIA 1/2014 (SLOVENSKO)

Omezení hotovostních plateb

Provádění hotovostních plateb nebylo na Slovensku až do 1. 1. 2013 nijak omezeno. Nová úprava diferencuje mezi hotovostními platbami mezi nepodnikajícími fyzickými osobami a podnikateli. V prvním případě činí limit pro hotovostní platbu 15 000 eur, v druhém případě však může být hotovostně zaplaceno nejvýše 5 000 eur. Uvedeným limitům musí vyhovět celá transakce vyplývající z jednoho právního vztahu, byť rozdělená na více plateb. Tato omezení se však neuplatní pro přijetí peněz do notářské úschovy, ani pro jejich vydání z notářské úschovy.

Datové schránky

Na Slovensku se v současnosti připravuje systém elektronické komunikace s využitím elektronických schránek (obdoba našich datových schránek), systém je zatím v testovacím provozu.

Deontologický kodex slovenského notářství

Slovenské notářství již dříve přijalo deontologický (etický) kodex, který formuluje etické a profesní imperativy, kterým by měl notář při své činnosti jako „představitel pokojné a dobrovolné realizace práva“ dostát. Kodex upravuje jak obecnější otázky (pověst notářského stavu jako celku), tak zcela konkrétní otázky (styk notáře s novináři, styk notáře s konfliktními osobami, požadavky na osobní integritu notáře apod.).

FLENSBURGER TAGEBLATT (NĚMECKO)

Podplácení notářským poplatkem

Jednání notáře, který se s realitním makléřem dohodl, že mu bude zpětně vyplácet část své odměny, za to, že se na něho bude realitní makléř intenzivněji obracet s žádostmi o notářské úkony při převodech nemovitostí, bylo orgány činnými v trestním řízení kvalifikováno jako trestný čin podplácení. V tomto smyslu byla proti notáři i realitnímu makléři podána státním zastupitelstvím obžaloba. Rozsudek v této věci dosud vynesen nebyl.

ÖSTERREICHISCHE NORATIATSZEITUNG 3/2014 (RAKOUSKO)

Novela dědického řízení (spor o dědické právo)

V případě vzájemně si odporujících dědických přihlášek bylo úkolem soudního komisaře odkázat tyto účastníky na sporné řízení, což v praxi vedlo (zejména při postupném předkládání dalších pořízení pro případ smrti) k dalším na sebe plynule navazujícím sporům, jejichž důsledkem bylo přerušení dědictví.

V roce 2005 byla přijata novela, která případ sporu o dědické právo řeší odlišně. Samotné „sporné“ řízení se nezahajuje podáním účastníků, ale ze zákona (po zjištění odporujících si přihlášek, neúspěšném pokusu o smír a předložením spisu dědickému soudu). Řízení o dědické právo je nově (i přes svůj sporný charakter) integrováno do nesporného dědického řízení, které se nepřerušuje. Soudní komisař tak může i po dobu běžícího sporného řízení činit procesní úkony, např. sepsat inventáře nebo zajistit pozůstalost.

Úkolem soudního komisaře je vyzvat všechny osoby, které podle obsahu spisu přicházejí v úvahu jako dědici, k podání přihlášky a stanovit jim k tomu lhůtu. K osobám, které se ve lhůtě nevyjádří, se v dalším řízení nepřihlíží, ledaže by i po uplynutí lhůty, nejpozději však do skončení řízení (vydání odevzdací listiny), podali dědickou přihlášku. Veškeré spory vzniklé z podaných přihlášek se následně zkoncentrují do jediného řízení.

Nová úprava řízení o dědické právo však i nadále nevylučuje, aby po jeho skončení (před odevzdáním pozůstalosti), byla podána dědická přihláška, která bude v rozporu s předchozím rozhodnutím o dědickém právu. V takovém případě je nutné řízení zahájit znovu, a to za účasti nového dědice i všech původních účastníků. ■

Připravili: Mgr. Martin Říha, místopředseda MK, notář v Plzni, Mgr. Bohumil Kunc, člen MK, zástupce JUDr. Lenky Řezáčové, notářky ve Zlíně.

ČESKÁ ADVOKÁTNÍ KOMORA

epravo.cz

Váš partner na cestě právem

Česká advokátní komora a EPRAVO.CZ vyhlašují

10. ROČNÍK PRESTIŽNÍ CELOJUSTIČNÍ SOUTĚŽE

právníkroku 2014

Tradiční záštitu nad soutěží jako každoročně převzalo Ministerstvo spravedlnosti.

Partneři soutěže:

- Soudcovská unie ČR
- Notářská komora ČR
- Exekutorská komora ČR
- Unie státních zástupců ČR
- Unie podnikových právníků ČR
- Jednota českých právníků

Ceny sv. Yva může získat v jednotlivých kategoriích příslušník kterékoliv právnické profese, pokud v oblasti svého působení dosáhne mimořádných výsledků. V kategorii Právnická síň slávy jde o ocenění za celoživotní dílo. Nominovat kandidáta může veškerá odborná veřejnost.

Nominace jsou přijímány na www.pravnikroku.cz od 15. 5. 2014 do 31. 10. 2014.

Zde jsou k dispozici i podrobné instrukce k nominacím a nominační formuláře. Informace o Právníkovi roku 2014 naleznete též na webových stránkách všech partnerů soutěže a ve všech právnických periodikách.

Ceny sv. Yva budou předány na slavnostním gala-večeru se společenským programem v lednu 2015. Pro rezervaci vstupenek a ubytování sledujte Bulletin advokacie č. 10/2014.

Stálé kategorie:

- Občanské právo (hmotné, procesní)
- Trestní právo (hmotné, procesní)
- Obchodní právo
- Právo informačních technologií
- Právo duševního vlastnictví
- Správní právo
- Lidská práva a právo ústavní

Společně jsme založili tradici, kterou si právnický svět zaslouží!

Stálé kategorie se zvláštními kritérii:

- Talent roku (pro mladé začínající právníky do 33 let věku)
- Ocenění PRO BONO
- Právnická síň slávy (za výjimečný celoživotní přínos českému právu)

Mercedes-Benz
Mutějovský LAND OF DREAMING
aqua angels
NovaVoice PŘEVOD ŘEČI DO TEXTU
Hästens
CODEXIS ADVOKACIE PRÁVNÍ INFORMAČNÍ SYSTÉM
ČTK ČESKÁ TISKOVÁ KANCELÁŘ
Wolters Kluwer
BANG & OLUFSEN
T·M·Lewin
e.conomia
ekonom
Právní rádce
LB BW Landesbank Baden-Württemberg
BARKER ENGLAND
WI-ASS ČR s. r. o. pojišťovací makléř
Synopsis
RIPER
GENERALI
CHATEAU VALTICE
RENOMIA
TISKAP TISKÁRNA
UniCredit Bank
SwissLife Select
DeLonghi Better Everyday
Bložok
Beroun golf RESORT
Cestovní kancelář FISCHER
pojisteni v praxi.cz
PROVIDENT

BULLETIN ADVOKACIE 4/2014:

ÚS potvrdil: ČAK je oprávněna nezapsat mezi koncipienty absolventy Policejní akademie a Panevropské VŠ
JUDr. Jan Syka, vedoucí oddělení pro věci kárné ČAK
JUDr. Milan Hoke, odbor sekretariátu ČAK

Ústavní soud v nedávné době odmítl jako zjevně neopodstatněné hned dvě stížnosti na postup České advokátní komory. Ta v prvém případě odmítla zapsat do seznamu advokátních koncipientů absolventa Policejní akademie ČR a v druhém případě absolventa Panevropské vysoké školy (dříve Bratislavská vysoká škola práva). Ústavní soud odmítl stížnost prvního stěžovatele usnesením sp. zn. I. ÚS 3921/12 ze dne 6. února 2014, stížnost druhého stěžovatele pak usnesením sp. zn. I. ÚS 110/14 ze dne 7. března 2014.

PRÁVNÍ ROZHLEDY 2/2014:

Rozhodování o nákladech ve zvláštních řízeních soudních
JUDr. Karel Svoboda, Ph.D., Plzeň, Olomouc

Právní režim náhrady nákladů v tzv. zvláštních řízeních soudních se od 1. 1. 2014 prvotně řídí § 23 a 24 ZŘS, nikoliv § 142 a násl. OSŘ. V čem se režim přiznávání nákladů v tzv. „nesporných řízeních" změnil? Lze novinky v režimu přiznávání náhrad nákladů pokládat za přínos?

Nabytí vlastnického práva od neoprávněného podle nového občanského zákoníku
JUDr. Jakub Vaněk, Praha, Brandýs nad Labem – Stará Boleslav

Nový občanský zákoník výrazně posiluje možnosti nabytí vlastnického práva od neoprávněného a ochranu důvěry v zápis v katastru nemovitostí a dalších veřejných seznamech. To vyžaduje větší obezřetnost ze strany vlastníka. Vlastník by měl mimo jiné pravidelně jednou za tři roky kontrolovat svůj zápis ve veřejných seznamech a ve vztahu k věcem, které evidovány ve veřejném seznamu nejsou, zvážit, zda a komu je svěří.

PRÁVNÍ ROZHLEDY 3/2014:

Nadační fond v realitě nového občanského zákoníku
doc. JUDr. Kateřina Ronovská, Ph.D., Brno
doc. JUDr. Bohumil Havel, Ph.D., Brno

Na poli nadačního práva došlo v rámci rekodifikace soukromého práva k řadě koncepčních i obsahových změn. Vedle otázek souvisejících s integrací úpravy fundací do občanského zákoníku a posílením pozice zakladatelů fundací je aktuálně diskutován i nově nastavený právní režim nadačního fondu. Jde o specifickou formu soukromoprávní fundace, která vykazuje řadu shodných rysů nejen s nadací, ale např. i se svěřenským fondem.

PRÁVNÍ ROZHLEDY 8/2014:

Základní otázky vzájemných vztahů bytového spoluvlastnictví a jiných druhů spoluvlastnictví
doc. JUDr. Tomáš Dvořák, Ph.D., Plzeň

JUDIKATURA
Nejvyšší soud České republiky: K závaznosti pravidla o rovnoměrném vypořádání majetku v SJM. Přiznání většího podílu při vypořádání SJM (tzv. disparita podílů) a péče o rodinu a domácnost. Vypořádání SJM a budoucí úroky ze společného závazku.

§ 145, § 150 odst. 3 ObčZ 1964
§ 745 ObčZ

1. **Pravidlo, že při vypořádání SJM se věci ze zaniklého SJM mají mezi rozvedené manžele rozdělit tak, aby částka, kterou je jeden z manželů povinen zaplatit druhému na vyrovnání jeho podílu, byla pokud možno co nejnižší, nelze uplatňovat paušálně a bezvýjimečně. Soud může v odůvodněných případech věci ze zaniklého SJM rozdělit i nerovnoměrně a rozhodnout o vyrovnání podílů v penězích.**
2. **Výjimečné přiznání většího podílu při vypořádání SJM jednomu z manželů nelze odůvodnit jen většími zásluhami o získání společného majetku, aniž by byl zohledněn také přínos druhého manžela při péči o rodinu a obstarávání společné domácnosti.**
3. **Nelze-li v řízení o vypořádání SJM určit výši budoucích úroků ze společného závazku, nelze je vypořádat, a dluh je třeba přikázat účastníkům rovným dílem; pokud jeden z nich bude výlučně platit úroky, bude mít nárok na příslušnou náhradu, který bude moci uplatnit v samostatném řízení.**

Usnesení Nejvyššího soudu České republiky z 22. 10. 2013, sp. zn. 22 Cdo 2939/2012

PRÁVNÍ ROZHLEDY 9/2014:

JUDIKATURA
Nejvyšší soud České republiky: Podmínky vzniku členství v družstvu

§ 227 odst. 2 ObchZ
§ 3 odst. 1 ObčZ 1964

Při formulaci podmínek vzniku členství ve stanovách družstva musí být vždy respektovány zásady, na kterých stojí družstevní právo. Jednou z těchto zásad je i zásada rovnosti členů družstva (uchazečů o členství v družstvu), z níž vyplývá, že mezi členy (uchazeči) nemohou být činěny rozdíly např. z důvodů rasových či majetkových.
V důsledku nemravnosti rozhodnutí představenstva o nepřijetí navrhovatele za člena družstva v situaci, kdy tento mohl legitimně očekávat kladné rozhodnutí, není možné poskytnout mu soudní ochranu vytvořením fikce kladného rozhodnutí. Konstituování členství v družstvu by navrhovatel mohl dosáhnout jedině v případě úspěchu v řízení, ve kterém by se proti družstvu domáhal přijetí za člena návrhem na nahrazení projevu vůle družstva, na jehož základě má jeho členství v družstvu vzniknout.
Usnesení Nejvyššího soudu České republiky z 24. 10. 2013, sp. zn. 29 Cdo 1553/2012

PRÁVNÍ RÁDCE 4/2014:

Rozhovor s ministryní spravedlnosti Helenou Válkovou
Jan Januš, Denisa Žilová

Několik mýtů a nejasností kolem vyloučení společníka ze společnosti s ručením omezeným
Petr Čech, odborný asistent, katedra obchodního práva Právnické fakulty UK v Praze

Dědění
Daniela Kovářová, advokátka a šéfredaktorka časopisu Rodinné listy

Vypořádání úročeného dluhu v rámci vypořádání společného jmění manželů
Jakub Kavalír, soudce, Okresní soud v Hradci Králové

PRÁVNÍ RÁDCE 5/2014:

Cenné papíry, jejich charakteristika a druhy
Ondřej Šafránek

Rozhovor s bývalou první náměstkyní ministryně spravedlnosti Hanou Marvanovou
Jan Januš
Jan Klesla

V článku je uveden zajímavý názor o možném zrušení svěřenských fondů novelou občanského zákoníku

Jak vykládat přechodná ustanovení
František Korbel, partner, Havel, Holásek & Partners

Dluhy a pohledávky zemřelého
Daniela Kovářová, advokátka a šéfredaktorka časopisu Rodinné listy

SOUDNÍ ROZHLEDY 2/2014:

19. rozvedení manželé jako osoby blízké
§ 116 ObčZ 1964

Není vyloučeno, aby rozvedení manželé byli ve vzájemném vztahu osobami blízkými ve smyslu § 116 věty za středníkem ObčZ 1964. Pro posouzení, zda tomu tak je v konkrétním případě, mohou být relevantní např. okolnosti, jaký mají vzájemný styk, zda žijí ve společné domácnosti (byť to samo o sobě není určující), jaké jsou v takové domácnosti poměry, projevují-li o sebe zájem a jaký, pomáhají-li si vzájemně v závažných případech, nouzi, nemoci či stáří apod.
Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky z 14. 6. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2836/2010

SOUDNÍ JUDIKATURA 2/2014:

10. Dědické právo. Závěť
§ 67 odst. 1 a odst. 2 zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád)
§ 476d odst. 1 obč. zák.

Zůstavitele není na místě hodnotit jako „němého" a ve smyslu § 67 odst. 2 notářského řádu jako účastníka, který by – vzhledem k tomu, že nemůže číst nebo psát – musel při sepisu notářského zápisu komunikovat prostřednictvím důvěrníka, jestliže jeho postižení jej v komunikaci omezuje způsobem nesnižujícím jeho možnost v celém rozsahu vnímat okolnosti pořízení závěti a projevit nesporně jeho vůli.
Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 25. února 2013, sp. zn. 21 Cdo 2505/2011

12. Dědické právo. Vydědění.
§ 469a odst. 1 písm. c) obč. zák.

Zůstavitel nemůže z důvodu uvedeného v § 469a odst. 1 písm. c) obč. zák. platně vydědit svého potomka, který byl odsouzen pro úmyslný trestný čin k trestu odnětí svobody v trvání nejméně jednoho roku, jestliže jeho odsouzení bylo ještě před pořízením listiny o vydědění pravomocně zahlazeno.
Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 14. března 2013, sp. zn. 21 Cdo 1065/2011

19. Směnka. Údaj místa, kde má být placeno.
(Rozhodnutí je použitelné i po 1. 1. 2014)

č. I § 75 zákona č. 191/1950 Sb., směnečného a šekového

Údaj místa, kde má být placeno, musí být na směnce vyznačen způsobem nevzbuzujícím pochybnosti o tom, kde má výstavce směnky vlastní povinnost plnit a majitel směnky právo plnění vyžadovat; případná odchylka od „úředně zavedeného" označení platebního místa (obce), nemající za následek vznik takových pochybností, není významná a není důvodem neplatnosti směnky.
Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. únoru 2013, sp. zn. 29 Cdo 3817/2012

SOUDNÍ JUDIKATURA 5/2014:

50. Dědické právo. Dohoda o vypořádání dědictví. Odpůrčí žaloba.
§ 42a, § 460, § 473 odst. 1, § 482 obč. zák.
§ 175q odst. 1 písm. c), § 175s odst. 1 o. s. ř.

Tříletá lhůta, v níž je možné podle § 472a obč. zák. odporovat dlužníkově dohodě o vypořádání dědictví, běží ode dne právní moci usnesení vydaného v řízení o dědictví, kterým byla tato dohoda o vypořádání dědictví schválena.
Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 2. dubna 2013, sp. zn. 21 Cdo 662/2012. ■

Rubiku zpracoval
Mgr. Erik Mrzena, notář v Praze

Zahájení a ukončení činnosti notářů

Mgr. Svatava Trčková

Mgr. Jitka Horáčková

Mgr. Kamila Johanovská

Ministryně spravedlnosti jmenovala ke dni 1. 5. 2014 na základě výsledku konkurzu Mgr. Svatavu Trčkovou notářkou notářského úřadu v obvodu Okresního soudu v Novém Jičíně, se sídlem v Novém Jičíně. Mgr. Svatava Trčková zahájila činnost dne 5. 6. 2014 v notářské kanceláři na adrese Štefánikova 2086/12, Nový Jičín.

Ministryně spravedlnosti jmenovala ke dni 1. 6. 2014 na základě výsledku konkurzu Mgr. Jitku Horáčkovou notářkou notářského úřadu v obvodu Okresního soudu v Mladé Boleslavi, se sídlem v Mladé Boleslavi. Mgr. Jitka Horáčková zahájila činnost dne 16. 6. 2014 v notářské kanceláři na adrese Táborská 923/19, Mladá Boleslav III.

Dále ministryně spravedlnosti jmenovala ke dni 1. 6. 2014 na základě výsledku konkurzu Mgr. Kamilu Johanovskou notářkou notářského úřadu v obvodu Okresního soudu v Lounech, se sídlem v Lounech. Mgr. Kamila Johanovská zahájila činnost dne 2. 6. 2014 v notářské kanceláři na adrese Mírové náměstí 124, Louny.

Jmenovaným notářkám přejeme hodně úspěchů v jejich pracovní činnosti.

Ministryně spravedlnosti odvolala ke dni 28. 2. 2014 na vlastní žádost JUDr. Vlastu Hrnčířovou, notářku v Olomouci. Ke dni 31. 5. 2014 paní ministryně odvolala na vlastní žádost JUDr. Zdeňku Moravcovou, notářku v Lounech. JUDr. Jarmila Součková, notářka v Kolíně a JUDr. Blanka Vosátková, notářka v Českých Budějovicích byly ministryní spravedlnosti odvolány na vlastní žádost ke dni 30. 6. 2014.

Za dlouholetou činnost ve prospěch notářství děkujeme a do dalšího života přejeme pevné zdraví a osobní spokojenost. ■

Redakce Ad Notam.

Složení slibu do rukou ministryně spravedlnosti

Dne 25. dubna 2014 složily do rukou ministryně spravedlnosti prof. JUDr. Heleny Válkové, CSc. podle § 9 odst. 2) notářského řádu slib notářské kandidátky Mgr. Hana Mašková, Mgr. Blanka Žáková, Mgr. Jana Rybářová, Mgr. Michaela Hrušková a Mgr. Zdeňka Hrdá. Složení slibu byl přítomen tajemník Notářské komory České republiky Ing. Jaroslav Šustr, MBA.

Všem jmenovaným kandidátkám blahopřejeme a přejeme mnoho pracovních úspěchů v další činnosti. ■

Redakce Ad Notam.

NOTÁŘSKÁ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY

vyhlašuje podle § 8 odst. 6 zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „notářský řád“), a podle § 2 odst. 1 předpisu Notářské komory České republiky o postupu při vyhlašování a organizaci konkurzu na obsazení notářského úřadu (konkurzní řád),

KONKURZ

na obsazení notářského úřadu

pro obvod Okresního soudu v Pardubicích se sídlem **v Pardubicích.**

Jde o uvolněný notářský úřad po notářce JUDr. Lence Ullrichové, která končí činnost notářky ke dni 31. 12. 2014. Notářská komora České republiky přijímá přihlášky do konkurzu ve svém sídle v Praze 2, Apolinářská 12, nejpozději do 4. srpna 2014.
Jednání před konkurzní komisí se bude konat v úterý 2. září 2014 a ve středu 3. září 2014 v době od 9.00 hod. v sídle Notářské komory České republiky v Praze 2, Apolinářská 12.

Přehled předpokladů pro zařazení uchazeče do konkurzu ve smyslu § 7 odst. 1 notářského řádu:
1) státní občanství České republiky,
2) plná způsobilost k právním úkonům,
3) vysokoškolské vzdělání v rámci magisterského studijního programu oborů práva na vysoké škole v České republice, nebo pokud tak stanoví mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána, vzdělání získané v oborech práva na vysoké škole v zahraničí, anebo toto vzdělání uznané podle zvláštních právních předpisů; za toto vzdělání se považuje též vzdělání získané na právnické fakultě vysoké školy se sídlem na území České a Slovenské Federativní Republiky nebo jejích právních předchůdců,
4) bezúhonnost,
5) vykonání alespoň pětileté notářské praxe,
6) složení notářské zkoušky.

Přehled praxí považovaných ve smyslu § 7 odst. 2 notářského řádu za praxi notářskou:
Notářskou praxí se rozumí praxe notáře, notářského kandidáta a notářského koncipienta podle notářského řádu a praxe státního notáře a notářského čekatele podle dřívějších předpisů. Do notářské praxe Notářská komora České republiky započte zcela praxi soudce, prokurátora, státního zástupce, advokáta, komerčního právníka, soudního exekutora, soudce Ústavního soudu, asistenta soudce Ústavního soudu nebo Nejvyššího soudu a Nejvyššího správního soudu, exekutorského kandidáta, justičního čekatele, asistenta soudce, asistenta veřejného ochránce práv, asistenta státního zástupce, právního čekatele prokuratury, právního čekatele státního zastupitelství, advokátního koncipienta, exekutorského koncipienta nebo právního čekatele u komerčního právníka, činnost zaměstnance Ministerstva spravedlnosti, který získal vysokoškolské vzdělání v rámci magisterského studijního programu v oblasti práva na vysoké škole a který se samostatně podílí na tvorbě návrhů obecně závazných právních předpisů; do notářské praxe ministr spravedlnosti na návrh Notářské komory České republiky z jiné právní praxe může započítat nejvýše 2 roky.

Přehled zkoušek považovaných ve smyslu § 7 odst. 3 notářského řádu za zkoušku notářskou:
Notářskou zkouškou se rozumí notářská zkouška podle notářského řádu a notářská zkouška podle dřívějších předpisů. Za osobu, která složila notářskou zkoušku, se považuje i ten, kdo složil odbornou justiční zkoušku, soudcovskou zkoušku, jednotnou soudcovskou zkoušku, jednotnou soudcovskou a advokátní zkoušku, prokurátorskou zkoušku, odbornou závěrečnou zkoušku právních čekatelů, advokátní zkoušku, exekutorskou zkoušku a profesní zkoušku na komerčního právníka.

Podmínkou zařazení **uchazeče** do konkurzu je podání přihlášky a předložení těchto dokladů:
1) doklad o státním občanství,
2) prohlášení o plné způsobilosti k právním úkonům,
3) výpis z evidence Rejstříku trestů s datem vydání ne starším tří měsíců,
4) doklad o vzdělání ve smyslu § 7 odst. 1 písm. b) notářského řádu,
5) doklad o složení notářské zkoušky nebo jiné zkoušky (§ 7 odst. 3 notářského řádu),
6) doklad o alespoň pětiletém trvání notářské praxe nebo jiné praxe (§ 7 odst. 2 notářského řádu),
7) osvědčení podle zákona č. 451/1991 Sb., kterým se stanoví některé další předpoklady pro výkon některých funkcí ve státních orgánech a organizacích České a Slovenské Federativní Republiky, České republiky a Slovenské republiky, ve znění pozdějších předpisů, jde-li o uchazeče narozeného před 1. 12. 1971,
8) doklad o zaplacení účastnického poplatku (kopie výpisu z účtu, kopie ústřižku poštovní poukázky, kopie příjmového dokladu Notářské komory České republiky).

Podmínkou zařazení uchazeče – notáře se sídlem v České republice do konkurzu je podání přihlášky a předložení dokladu uvedeného shora pod bodem 8).
Podmínkou zařazení **uchazeče – notářského kandidáta** do konkurzu je podání přihlášky a předložení dokladů uvedených shora pod body 6), 7), 8) a dokladu o tom, že je zapsán v seznamu kandidátů příslušné notářské komory.
Notářskou praxi dokládá potvrzením notářské komory o době zápisu v seznamu notářských koncipientů a seznamu notářských kandidátů a potvrzením notáře o době trvání pracovního poměru.

Výše účastnického poplatku za podání přihlášky do konkurzu činí 12 000 Kč a je třeba jej zaplatit nejpozději při podání přihlášky do konkurzu. Poplatek se platí převodem nebo složením na účet Notářské komory České republiky u UniCredit Bank Czech Republik and Slovakia, a.s., č. ú. 45818009/2700, variabilní symbol rodné číslo uchazeče, převodem poštovní poukázkou nebo v hotovosti v sídle Notářské komory ČR v Praze 2, Apolinářská 12.
Notářská komora České republiky odešle účastníkům zařazeným do konkurzu nejpozději desátý den před jednáním konkurzní komise pozvánku k jednání na adresu uvedenou v přihlášce ke konkurzu.
Notářská komora České republiky předloží na základě výsledku konkurzu ministru spravedlnosti návrh na jmenování notáře do notářského úřadu.

NOTÁŘSKÁ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY

vyhlašuje podle § 8 odst. 6 zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „notářský řád“), a podle § 2 odst. 1 předpisu Notářské komory České republiky o postupu při vyhlašování a organizaci konkurzu na obsazení notářského úřadu (konkurzní řád),

KONKURZ

na obsazení notářského úřadu

pro obvod Okresního soudu v Jindřichově Hradci se sídlem **v Jindřichově Hradci.**

Jde o uvolněný notářský úřad po notářce JUDr. Haně Pírkové, která končí činnost notářky ke dni 31. 12. 2014.
Notářská komora České republiky přijímá přihlášky do konkurzu ve svém sídle v Praze 2, Apolinářská 12, nejpozději do 11. srpna 2014.
Jednání před konkurzní komisí se bude konat v úterý 9. září 2014 a ve středu 10. září 2014 v době od 9.00 hod. v sídle Notářské komory České republiky v Praze 2, Apolinářská 12.

Přehled předpokladů pro zařazení uchazeče do konkurzu ve smyslu § 7 odst. 1 notářského řádu:
1) státní občanství České republiky,
2) plná způsobilost k právním úkonům,
3) vysokoškolské vzdělání v rámci magisterského studijního programu oborů práva na vysoké škole v České republice, nebo pokud tak stanoví mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána, vzdělání získané v oborech práva na vysoké škole v zahraničí, anebo toto vzdělání uznané podle zvláštních právních předpisů; za toto vzdělání se považuje též vzdělání získané na právnické fakultě vysoké školy se sídlem na území České a Slovenské Federativní Republiky nebo jejích právních předchůdců,
4) bezúhonnost,
5) vykonání alespoň pětileté notářské praxe,
6) složení notářské zkoušky.

Přehled praxí považovaných ve smyslu § 7 odst. 2 notářského řádu za praxi notářskou:
Notářskou praxí se rozumí praxe notáře, notářského kandidáta a notářského koncipienta podle notářského řádu a praxe státního notáře a notářského čekatele podle dřívějších předpisů. Do notářské praxe Notářská komora České republiky započte zcela praxi soudce, prokurátora, státního zástupce, advokáta, komerčního právníka, soudního exekutora, soudce Ústavního soudu, asistenta soudce Ústavního soudu nebo Nejvyššího soudu a Nejvyššího správního soudu, exekutorského kandidáta, justičního čekatele, asistenta soudce, asistenta veřejného ochránce práv, asistenta státního zástupce, právního čekatele prokuratury, právního čekatele státního zastupitelství, advokátního koncipienta, exekutorského koncipienta nebo právního čekatele u komerčního právníka, činnost zaměstnance Ministerstva spravedlnosti, který získal vysokoškolské vzdělání v rámci magisterského studijního programu v oblasti práva na vysoké škole a který se samostatně podílí na tvorbě návrhů obecně závazných právních předpisů; do notářské praxe ministr spravedlnosti na návrh Notářské komory České republiky z jiné právní praxe může započítat nejvýše 2 roky.

Přehled zkoušek považovaných ve smyslu § 7 odst. 3 notářského řádu za zkoušku notářskou:
Notářskou zkouškou se rozumí notářská zkouška podle notářského řádu a notářská zkouška podle dřívějších předpisů. Za osobu, která složila notářskou zkoušku, se považuje i ten, kdo složil odbornou justiční zkoušku, soudcovskou zkoušku, jednotnou soudcovskou zkoušku, jednotnou soudcovskou a advokátní zkoušku, prokurátorskou zkoušku, odbornou závěrečnou zkoušku právních čekatelů, advokátní zkoušku, exekutorskou zkoušku a profesní zkoušku na komerčního právníka.

Podmínkou zařazení **uchazeče** do konkurzu je podání přihlášky a předložení těchto dokladů:
1) doklad o státním občanství,
2) prohlášení o plné způsobilosti k právním úkonům,
3) výpis z evidence Rejstříku trestů s datem vydání ne starším tří měsíců,
4) doklad o vzdělání ve smyslu § 7 odst. 1 písm. b) notářského řádu,
5) doklad o složení notářské zkoušky nebo jiné zkoušky (§ 7 odst. 3 notářského řádu),
6) doklad o alespoň pětiletém trvání notářské praxe nebo jiné praxe (§ 7 odst. 2 notářského řádu),
7) osvědčení podle zákona č. 451/1991 Sb., kterým se stanoví některé další předpoklady pro výkon některých funkcí ve státních orgánech a organizacích České a Slovenské Federativní Republiky, České republiky a Slovenské republiky, ve znění pozdějších předpisů, jde-li o uchazeče narozeného před 1. 12. 1971,
8) doklad o zaplacení účastnického poplatku (kopie výpisu z účtu, kopie ústřižku poštovní poukázky, kopie příjmového dokladu Notářské komory České republiky).

Podmínkou zařazení **uchazeče – notáře** se sídlem v České republice do konkurzu je podání přihlášky a předložení dokladu uvedeného shora pod bodem 8).
Podmínkou zařazení **uchazeče – notářského kandidáta** do konkurzu je podání přihlášky a předložení dokladů uvedených shora pod body 6), 7), 8) a dokladu o tom, že je zapsán v seznamu kandidátů příslušné notářské komory.
Notářskou praxi dokládá potvrzením notářské komory o době zápisu v seznamu notářských koncipientů a seznamu notářských kandidátů a potvrzením notáře o době trvání pracovního poměru.

Výše účastnického poplatku za podání přihlášky do konkurzu činí 12 000 Kč a je třeba jej zaplatit nejpozději při podání přihlášky do konkurzu. Poplatek se platí převodem nebo složením na účet Notářské komory České republiky u UniCredit Bank Czech Republik and Slovakia, a.s., č. ú. 45818009/2700, variabilní symbol rodné číslo uchazeče, převodem poštovní poukázkou nebo v hotovosti v sídle Notářské komory ČR v Praze 2, Apolinářská 12.
Notářská komora České republiky odešle účastníkům zařazeným do konkurzu nejpozději desátý den před jednáním konkurzní komise pozvánku k jednání na adresu uvedenou v přihlášce ke konkurzu.
Notářská komora České republiky předloží na základě výsledku konkurzu ministru spravedlnosti návrh na jmenování notáře do notářského úřadu.

NOTÁŘSKÁ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY

vyhlašuje podle § 8 odst. 6 zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „notářský řád"), a podle § 2 odst. 1 předpisu Notářské komory České republiky o postupu při vyhlašování a organizaci konkurzu na obsazení notářského úřadu (konkurzní řád),

KONKURZ

na obsazení notářského úřadu

pro obvod Okresního soudu v Liberci se sídlem **v Liberci.**

Jde o uvolněný notářský úřad po notářce Mgr. Dagmar Pasevové, která končí činnost notářky ke dni 31. 12. 2014. Notářská komora České republiky přijímá přihlášky do konkurzu ve svém sídle v Praze 2, Apolinářská 12, nejpozději do 18. srpna 2014.
Jednání před konkurzní komisí se bude konat v úterý 16. září 2014 a ve středu 17. září 2014 v době od 9.00 hod. v sídle Notářské komory České republiky v Praze 2, Apolinářská 12.

Přehled předpokladů pro zařazení uchazeče do konkurzu ve smyslu § 7 odst. 1 notářského řádu:
1) státní občanství České republiky,
2) plná způsobilost k právním úkonům,
3) vysokoškolské vzdělání v rámci magisterského studijního programu oborů práva na vysoké škole v České republice, nebo pokud tak stanoví mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána, vzdělání získané v oborech práva na vysoké škole v zahraničí, anebo toto vzdělání uznané podle zvláštních právních předpisů; za toto vzdělání se považuje též vzdělání získané na právnické fakultě vysoké školy se sídlem na území České a Slovenské Federativní Republiky nebo jejích právních předchůdců,
4) bezúhonnost,
5) vykonání alespoň pětileté notářské praxe,
6) složení notářské zkoušky.

Přehled praxí považovaných ve smyslu § 7 odst. 2 notářského řádu za praxi notářskou:
Notářskou praxí se rozumí praxe notáře, notářského kandidáta a notářského koncipienta podle notářského řádu a praxe státního notáře a notářského čekatele podle dřívějších předpisů. Do notářské praxe Notářská komora České republiky započte zcela praxi soudce, prokurátora, státního zástupce, advokáta, komerčního právníka, soudního exekutora, soudce Ústavního soudu, asistenta soudce Ústavního soudu nebo Nejvyššího soudu a Nejvyššího správního soudu, exekutorského kandidáta, justičního čekatele, asistenta soudce, asistenta veřejného ochránce práv, asistenta státního zástupce, právního čekatele prokuratury, právního čekatele státního zastupitelství, advokátního koncipienta, exekutorského koncipienta nebo právního čekatele u komerčního právníka, činnost zaměstnance Ministerstva spravedlnosti, který získal vysokoškolské vzdělání v rámci magisterského studijního programu v oblasti práva na vysoké škole a který se samostatně podílí na tvorbě návrhů obecně závazných právních předpisů; do notářské praxe ministr spravedlnosti na návrh Notářské komory České republiky z jiné právní praxe může započítat nejvýše 2 roky.

Přehled zkoušek považovaných ve smyslu § 7 odst. 3 notářského řádu za zkoušku notářskou:
Notářskou zkouškou se rozumí notářská zkouška podle notářského řádu a notářská zkouška podle dřívějších předpisů. Za osobu, která složila notářskou zkoušku, se považuje i ten, kdo složil odbornou justiční zkoušku, soudcovskou zkoušku, jednotnou soudcovskou zkoušku, jednotnou soudcovskou a advokátní zkoušku, prokurátorskou zkoušku, odbornou závěrečnou zkoušku právních čekatelů, advokátní zkoušku, exekutorskou zkoušku a profesní zkoušku na komerčního právníka.

Podmínkou zařazení **uchazeče** do konkurzu je podání přihlášky a předložení těchto dokladů:
1) doklad o státním občanství,
2) prohlášení o plné způsobilosti k právním úkonům,
3) výpis z evidence Rejstříku trestů s datem vydání ne starším tří měsíců,
4) doklad o vzdělání ve smyslu § 7 odst. 1 písm. b) notářského řádu,
5) doklad o složení notářské zkoušky nebo jiné zkoušky (§ 7 odst. 3 notářského řádu),
6) doklad o alespoň pětiletém trvání notářské praxe nebo jiné praxe (§ 7 odst. 2 notářského řádu),
7) osvědčení podle zákona č. 451/1991 Sb., kterým se stanoví některé další předpoklady pro výkon některých funkcí ve státních orgánech a organizacích České a Slovenské Federativní Republiky, České republiky a Slovenské republiky, ve znění pozdějších předpisů, jde-li o uchazeče narozeného před 1. 12. 1971,
8) doklad o zaplacení účastnického poplatku (kopie výpisu z účtu, kopie ústřižku poštovní poukázky, kopie příjmového dokladu Notářské komory České republiky).

Podmínkou zařazení **uchazeče – notáře** se sídlem v České republice do konkurzu je podání přihlášky a předložení dokladu uvedeného shora pod bodem 8).
Podmínkou zařazení **uchazeče – notářského kandidáta** do konkurzu je podání přihlášky a předložení dokladů uvedených shora pod body 6), 7), 8) a dokladu o tom, že je zapsán v seznamu kandidátů příslušné notářské komory.
Notářskou praxi dokládá potvrzením notářské komory o době zápisu v seznamu notářských koncipientů a seznamu notářských kandidátů a potvrzením notáře o době trvání pracovního poměru.

Výše účastnického poplatku za podání přihlášky do konkurzu činí 12 000 Kč a je třeba jej zaplatit nejpozději při podání přihlášky do konkurzu. Poplatek se platí převodem nebo složením na účet Notářské komory České republiky u UniCredit Bank Czech Republik and Slovakia, a.s., č. ú. 45818009/2700, variabilní symbol rodné číslo uchazeče, převodem poštovní poukázkou nebo v hotovosti v sídle Notářské komory ČR v Praze 2, Apolinářská 12.
Notářská komora České republiky odešle účastníkům zařazeným do konkurzu nejpozději desátý den před jednáním konkurzní komise pozvánku k jednání na adresu uvedenou v přihlášce ke konkurzu.
Notářská komora České republiky předloží na základě výsledku konkurzu ministru spravedlnosti návrh na jmenování notáře do notářského úřadu.

NOTÁŘSKÁ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY

vyhlašuje podle § 8 odst. 6 zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „notářský řád“), a podle § 2 odst. 1 předpisu Notářské komory České republiky o postupu při vyhlašování a organizaci konkurzu na obsazení notářského úřadu (konkurzní řád),

KONKURZ

na obsazení notářského úřadu

pro obvod Okresního soudu v Litoměřicích se sídlem **v Libochovicích.**

Jde o uvolněný notářský úřad po notářce JUDr. Mileně Michaličkové, která ukončila činnost notářky ke dni 31. 3. 2014.
Notářská komora České republiky přijímá přihlášky do konkurzu ve svém sídle v Praze 2, Apolinářská 12, nejpozději do 26. srpna 2014.
Jednání před konkurzní komisí se bude konat v úterý 23. září 2014 v době od 9.00 hod. v sídle Notářské komory České republiky v Praze 2, Apolinářská 12.

Přehled předpokladů pro zařazení uchazeče do konkurzu ve smyslu § 7 odst. 1 notářského řádu:
1) státní občanství České republiky,
2) plná způsobilost k právním úkonům,
3) vysokoškolské vzdělání v rámci magisterského studijního programu oborů práva na vysoké škole v České republice, nebo pokud tak stanoví mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána, vzdělání získané v oborech práva na vysoké škole v zahraničí, anebo toto vzdělání uznané podle zvláštních právních předpisů; za toto vzdělání se považuje též vzdělání získané na právnické fakultě vysoké školy se sídlem na území České a Slovenské Federativní Republiky nebo jejích právních předchůdců,
4) bezúhonnost,
5) vykonání alespoň pětileté notářské praxe,
6) složení notářské zkoušky.

Přehled praxí považovaných ve smyslu § 7 odst. 2 notářského řádu za praxi notářskou:
Notářskou praxí se rozumí praxe notáře, notářského kandidáta a notářského koncipienta podle notářského řádu a praxe státního notáře a notářského čekatele podle dřívějších předpisů. Do notářské praxe Notářská komora České republiky započte zcela praxi soudce, prokurátora, státního zástupce, advokáta, komerčního právníka, soudního exekutora, soudce Ústavního soudu, asistenta soudce Ústavního soudu nebo Nejvyššího soudu a Nejvyššího správního soudu, exekutorského kandidáta, justičního čekatele, asistenta soudce, asistenta veřejného ochránce práv, asistenta státního zástupce, právního čekatele prokuratury, právního čekatele státního zastupitelství, advokátního koncipienta, exekutorského koncipienta nebo právního čekatele u komerčního právníka, činnost zaměstnance Ministerstva spravedlnosti, který získal vysokoškolské vzdělání v rámci magisterského studijního programu v oblasti práva na vysoké škole a který se samostatně podílí na tvorbě návrhů obecně závazných právních předpisů; do notářské praxe ministr spravedlnosti na návrh Notářské komory České republiky z jiné právní praxe může započítat nejvýše 2 roky.

Přehled zkoušek považovaných ve smyslu § 7 odst. 3 notářského řádu za zkoušku notářskou:
Notářskou zkouškou se rozumí notářská zkouška podle notářského řádu a notářská zkouška podle dřívějších předpisů. Za osobu, která složila notářskou zkoušku, se považuje i ten, kdo složil odbornou justiční zkoušku, soudcovskou zkoušku, jednotnou soudcovskou zkoušku, jednotnou soudcovskou a advokátní zkoušku, prokurátorskou zkoušku, odbornou závěrečnou zkoušku právních čekatelů, advokátní zkoušku, exekutorskou zkoušku a profesní zkoušku na komerčního právníka.

Podmínkou zařazení **uchazeče** do konkurzu je podání přihlášky a předložení těchto dokladů:
1) doklad o státním občanství,
2) prohlášení o plné způsobilosti k právním úkonům,
3) výpis z evidence Rejstříku trestů s datem vydání ne starším tří měsíců,
4) doklad o vzdělání ve smyslu § 7 odst. 1 písm. b) notářského řádu,
5) doklad o složení notářské zkoušky nebo jiné zkoušky (§ 7 odst. 3 notářského řádu),
6) doklad o alespoň pětiletém trvání notářské praxe nebo jiné praxe (§ 7 odst. 2 notářského řádu),
7) osvědčení podle zákona č. 451/1991 Sb., kterým se stanoví některé další předpoklady pro výkon některých funkcí ve státních orgánech a organizacích České a Slovenské Federativní Republiky, České republiky a Slovenské republiky, ve znění pozdějších předpisů, jde-li o uchazeče narozeného před 1. 12. 1971,
8) doklad o zaplacení účastnického poplatku (kopie výpisu z účtu, kopie ústřižku poštovní poukázky, kopie příjmového dokladu Notářské komory České republiky).

Podmínkou zařazení **uchazeče – notáře** se sídlem v České republice do konkurzu je podání přihlášky a předložení dokladu uvedeného shora pod bodem 8).
Podmínkou zařazení **uchazeče – notářského kandidáta** do konkurzu je podání přihlášky a předložení dokladů uvedených shora pod body 6), 7), 8) a dokladu o tom, že je zapsán v seznamu kandidátů příslušné notářské komory.
Notářskou praxi dokládá potvrzením notářské komory o době zápisu v seznamu notářských koncipientů a seznamu notářských kandidátů a potvrzením notáře o době trvání pracovního poměru.

Výše účastnického poplatku za podání přihlášky do konkurzu činí 12 000 Kč a je třeba jej zaplatit nejpozději při podání přihlášky do konkurzu. Poplatek se platí převodem nebo složením na účet Notářské komory České republiky u UniCredit Bank Czech Republik and Slovakia, a.s., č. ú. 45818009/2700, variabilní symbol rodné číslo uchazeče, převodem poštovní poukázkou nebo v hotovosti v sídle Notářské komory ČR v Praze 2, Apolinářská 12.
Notářská komora České republiky odešle účastníkům zařazeným do konkurzu nejpozději desátý den před jednáním konkurzní komise pozvánku k jednání na adresu uvedenou v přihlášce ke konkurzu.
Notářská komora České republiky předloží na základě výsledku konkurzu ministru spravedlnosti návrh na jmenování notáře do notářského úřadu.

NOTÁŘSKÁ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY

vyhlašuje podle § 8 odst. 6 zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „notářský řád"), a podle § 2 odst. 1 předpisu Notářské komory České republiky o postupu při vyhlašování a organizaci konkurzu na obsazení notářského úřadu (konkurzní řád),

KONKURZ

na obsazení notářského úřadu

pro obvod Okresního soudu v Lounech se sídlem **v Lounech.**

Jde o uvolněný notářský úřad po notářce JUDr. Zdeňce Moravcové, která ukončila činnost notářky ke dni 31. 5. 2014.
Notářská komora České republiky přijímá přihlášky do konkurzu ve svém sídle v Praze 2, Apolinářská 12, nejpozději do 27. srpna 2014.
Jednání před konkurzní komisí se bude konat ve středu 24. září 2014 v době od 9.00 hod. v sídle Notářské komory České republiky v Praze 2, Apolinářská 12.

Přehled předpokladů pro zařazení uchazeče do konkurzu ve smyslu § 7 odst. 1 notářského řádu:
1) státní občanství České republiky,
2) plná způsobilost k právním úkonům,
3) vysokoškolské vzdělání v rámci magisterského studijního programu oborů práva na vysoké škole v České republice, nebo pokud tak stanoví mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána, vzdělání získané v oborech práva na vysoké škole v zahraničí, anebo toto vzdělání uznané podle zvláštních právních předpisů; za toto vzdělání se považuje též vzdělání získané na právnické fakultě vysoké školy se sídlem na území České a Slovenské Federativní Republiky nebo jejích právních předchůdců,
4) bezúhonnost,
5) vykonání alespoň pětileté notářské praxe,
6) složení notářské zkoušky.

Přehled praxí považovaných ve smyslu § 7 odst. 2 notářského řádu za praxi notářskou:
Notářskou praxí se rozumí praxe notáře, notářského kandidáta a notářského koncipienta podle notářského řádu a praxe státního notáře a notářského čekatele podle dřívějších předpisů. Do notářské praxe Notářská komora České republiky započte zcela praxi soudce, prokurátora, státního zástupce, advokáta, komerčního právníka, soudního exekutora, soudce Ústavního soudu, asistenta soudce Ústavního soudu nebo Nejvyššího soudu a Nejvyššího správního soudu, exekutorského kandidáta, justičního čekatele, asistenta soudce, asistenta veřejného ochránce práv, asistenta státního zástupce, právního čekatele prokuratury, právního čekatele státního zastupitelství, advokátního koncipienta, exekutorského koncipienta nebo právního čekatele u komerčního právníka, činnost zaměstnance Ministerstva spravedlnosti, který získal vysokoškolské vzdělání v rámci magisterského studijního programu v oblasti práva na vysoké škole a který se samostatně podílí na tvorbě návrhů obecně závazných právních předpisů; do notářské praxe ministr spravedlnosti na návrh Notářské komory České republiky z jiné právní praxe může započítat nejvýše 2 roky.

Přehled zkoušek považovaných ve smyslu § 7 odst. 3 notářského řádu za zkoušku notářskou:
Notářskou zkouškou se rozumí notářská zkouška podle notářského řádu a notářská zkouška podle dřívějších předpisů. Za osobu, která složila notářskou zkoušku, se považuje i ten, kdo složil odbornou justiční zkoušku, soudcovskou zkoušku, jednotnou soudcovskou zkoušku, jednotnou soudcovskou a advokátní zkoušku, prokurátorskou zkoušku, odbornou závěrečnou zkoušku právních čekatelů, advokátní zkoušku, exekutorskou zkoušku a profesní zkoušku na komerčního právníka.

Podmínkou zařazení **uchazeče** do konkurzu je podání přihlášky a předložení těchto dokladů:
1) doklad o státním občanství,
2) prohlášení o plné způsobilosti k právním úkonům,
3) výpis z evidence Rejstříku trestů s datem vydání ne starším tří měsíců,
4) doklad o vzdělání ve smyslu § 7 odst. 1 písm. b) notářského řádu,
5) doklad o složení notářské zkoušky nebo jiné zkoušky (§ 7 odst. 3 notářského řádu),
6) doklad o alespoň pětiletém trvání notářské praxe nebo jiné praxe (§ 7 odst. 2 notářského řádu),
7) osvědčení podle zákona č. 451/1991 Sb., kterým se stanoví některé další předpoklady pro výkon některých funkcí ve státních orgánech a organizacích České a Slovenské Federativní Republiky, České republiky a Slovenské republiky, ve znění pozdějších předpisů, jde-li o uchazeče narozeného před 1. 12. 1971,
8) doklad o zaplacení účastnického poplatku (kopie výpisu z účtu, kopie ústřižku poštovní poukázky, kopie příjmového dokladu Notářské komory České republiky).

Podmínkou zařazení **uchazeče – notáře** se sídlem v České republice do konkurzu je podání přihlášky a předložení dokladu uvedeného shora pod bodem 8).
Podmínkou zařazení **uchazeče – notářského kandidáta** do konkurzu je podání přihlášky a předložení dokladů uvedených shora pod body 6), 7), 8) a dokladu o tom, že je zapsán v seznamu kandidátů příslušné notářské komory.
Notářskou praxi dokládá potvrzením notářské komory o době zápisu v seznamu notářských koncipientů a seznamu notářských kandidátů a potvrzením notáře o době trvání pracovního poměru.

Výše účastnického poplatku za podání přihlášky do konkurzu činí 12 000 Kč a je třeba jej zaplatit nejpozději při podání přihlášky do konkurzu. Poplatek se platí převodem nebo složením na účet Notářské komory České republiky u UniCredit Bank Czech Republik and Slovakia, a.s., č. ú. 45818009/2700, variabilní symbol rodné číslo uchazeče, převodem poštovní poukázkou nebo v hotovosti v sídle Notářské komory ČR v Praze 2, Apolinářská 12.
Notářská komora České republiky odešle účastníkům zařazeným do konkurzu nejpozději desátý den před jednáním konkurzní komise pozvánku k jednání na adresu uvedenou v přihlášce ke konkurzu.
Notářská komora České republiky předloží na základě výsledku konkurzu ministru spravedlnosti návrh na jmenování notáře do notářského úřadu.

NOTÁŘSKÁ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY

vyhlašuje podle § 8 odst. 6 zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „notářský řád"), a podle § 2 odst. 1 předpisu Notářské komory České republiky o postupu při vyhlašování a organizaci konkurzu na obsazení notářského úřadu (konkurzní řád),

KONKURZ

na obsazení notářského úřadu

pro obvod Okresního soudu Plzeň – město se sídlem **v Plzni.**

Jde o uvolněný notářský úřad po notáři JUDr. Janu Kubečkovi, který končí činnost notáře ke dni 31. 12. 2014.
Notářská komora České republiky přijímá přihlášky do konkurzu ve svém sídle v Praze 2, Apolinářská 12, nejpozději do 1. září 2014.
Jednání před konkurzní komisí se bude konat v úterý 30. září ve středu 1. října 2014 v době od 9.00 hod. v sídle Notářské komory České republiky v Praze 2, Apolinářská 12.

Přehled předpokladů pro zařazení uchazeče do konkurzu ve smyslu § 7 odst. 1 notářského řádu:
1) státní občanství České republiky,
2) plná způsobilost k právním úkonům,
3) vysokoškolské vzdělání v rámci magisterského studijního programu oborů práva na vysoké škole v České republice, nebo pokud tak stanoví mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána, vzdělání získané v oborech práva na vysoké škole v zahraničí, anebo toto vzdělání uznané podle zvláštních právních předpisů; za toto vzdělání se považuje též vzdělání získané na právnické fakultě vysoké školy se sídlem na území České a Slovenské Federativní Republiky nebo jejích právních předchůdců,
4) bezúhonnost,
5) vykonání alespoň pětileté notářské praxe,
6) složení notářské zkoušky.

Přehled praxí považovaných ve smyslu § 7 odst. 2 notářského řádu za praxi notářskou:
Notářskou praxí se rozumí praxe notáře, notářského kandidáta a notářského koncipienta podle notářského řádu a praxe státního notáře a notářského čekatele podle dřívějších předpisů. Do notářské praxe Notářská komora České republiky započte zcela praxi soudce, prokurátora, státního zástupce, advokáta, komerčního právníka, soudního exekutora, soudce Ústavního soudu, asistenta soudce Ústavního soudu nebo Nejvyššího soudu a Nejvyššího správního soudu, exekutorského kandidáta, justičního čekatele, asistenta soudce, asistenta veřejného ochránce práv, asistenta státního zástupce, právního čekatele prokuratury, právního čekatele státního zastupitelství, advokátního koncipienta, exekutorského koncipienta nebo právního čekatele u komerčního právníka, činnost zaměstnance Ministerstva spravedlnosti, který získal vysokoškolské vzdělání v rámci magisterského studijního programu v oblasti práva na vysoké škole a který se samostatně podílí na tvorbě návrhů obecně závazných právních předpisů; do notářské praxe ministr spravedlnosti na návrh Notářské komory České republiky z jiné právní praxe může započítat nejvýše 2 roky.

Přehled zkoušek považovaných ve smyslu § 7 odst. 3 notářského řádu za zkoušku notářskou:
Notářskou zkouškou se rozumí notářská zkouška podle notářského řádu a notářská zkouška podle dřívějších předpisů. Za osobu, která složila notářskou zkoušku, se považuje i ten, kdo složil odbornou justiční zkoušku, soudcovskou zkoušku, jednotnou soudcovskou zkoušku, jednotnou soudcovskou a advokátní zkoušku, prokurátorskou zkoušku, odbornou závěrečnou zkoušku právních čekatelů, advokátní zkoušku, exekutorskou zkoušku a profesní zkoušku na komerčního právníka.

Podmínkou zařazení **uchazeče** do konkurzu je podání přihlášky a předložení těchto dokladů:
1) doklad o státním občanství,
2) prohlášení o plné způsobilosti k právním úkonům,
3) výpis z evidence Rejstříku trestů s datem vydání ne starším tří měsíců,
4) doklad o vzdělání ve smyslu § 7 odst. 1 písm. b) notářského řádu,
5) doklad o složení notářské zkoušky nebo jiné zkoušky (§ 7 odst. 3 notářského řádu),
6) doklad o alespoň pětiletém trvání notářské praxe nebo jiné praxe (§ 7 odst. 2 notářského řádu),
7) osvědčení podle zákona č. 451/1991 Sb., kterým se stanoví některé další předpoklady pro výkon některých funkcí ve státních orgánech a organizacích České a Slovenské Federativní Republiky, České republiky a Slovenské republiky, ve znění pozdějších předpisů, jde-li o uchazeče narozeného před 1. 12. 1971,
8) doklad o zaplacení účastnického poplatku (kopie výpisu z účtu, kopie ústřižku poštovní poukázky, kopie příjmového dokladu Notářské komory České republiky).

Podmínkou zařazení **uchazeče – notáře** se sídlem v České republice do konkurzu je podání přihlášky a předložení dokladu uvedeného shora pod bodem 8).
Podmínkou zařazení **uchazeče – notářského kandidáta** do konkurzu je podání přihlášky a předložení dokladů uvedených shora pod body 6), 7), 8) a dokladu o tom, že je zapsán v seznamu kandidátů příslušné notářské komory.
Notářskou praxi dokládá potvrzením notářské komory o době zápisu v seznamu notářských koncipientů a seznamu notářských kandidátů a potvrzením notáře o době trvání pracovního poměru.

Výše účastnického poplatku za podání přihlášky do konkurzu činí 12 000 Kč a je třeba jej zaplatit nejpozději při podání přihlášky do konkurzu. Poplatek se platí převodem nebo složením na účet Notářské komory České republiky u UniCredit Bank Czech Republik and Slovakia, a.s., č. ú. 45818009/2700, variabilní symbol rodné číslo uchazeče, převodem poštovní poukázkou nebo v hotovosti v sídle Notářské komory ČR v Praze 2, Apolinářská 12.
Notářská komora České republiky odešle účastníkům zařazeným do konkurzu nejpozději desátý den před jednáním konkurzní komise pozvánku k jednání na adresu uvedenou v přihlášce ke konkurzu.
Notářská komora České republiky předloží na základě výsledku konkurzu ministru spravedlnosti návrh na jmenování notáře do notářského úřadu.

NOTÁŘSKÁ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY

vyhlašuje podle § 8 odst. 6 zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „notářský řád"), a podle § 2 odst. 1 předpisu Notářské komory České republiky o postupu při vyhlašování a organizaci konkurzu na obsazení notářského úřadu (konkurzní řád),

KONKURZ

na obsazení notářského úřadu

pro obvod Okresního soudu v Litoměřicích se sídlem **v Litoměřicích.**

Jde o uvolněný notářský úřad po notářce JUDr. Haně Králové, která ukončila činnost notářky ke dni 31. 3. 2014. Notářská komora České republiky přijímá přihlášky do konkurzu ve svém sídle v Praze 2, Apolinářská 12, nejpozději do 15. září 2014.
Jednání před konkurzní komisí se bude konat v úterý 14. října 2014 době od 9.00 hod. v sídle Notářské komory České republiky v Praze 2, Apolinářská 12.

Přehled předpokladů pro zařazení uchazeče do konkurzu ve smyslu § 7 odst. 1 notářského řádu:
1) státní občanství České republiky,
2) plná způsobilost k právním úkonům,
3) vysokoškolské vzdělání v rámci magisterského studijního programu oborů práva na vysoké škole v České republice, nebo pokud tak stanoví mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána, vzdělání získané v oborech práva na vysoké škole v zahraničí, anebo toto vzdělání uznané podle zvláštních právních předpisů; za toto vzdělání se považuje též vzdělání získané na právnické fakultě vysoké školy se sídlem na území České a Slovenské Federativní Republiky nebo jejích právních předchůdců,
4) bezúhonnost,
5) vykonání alespoň pětileté notářské praxe,
6) složení notářské zkoušky.

Přehled praxí považovaných ve smyslu § 7 odst. 2 notářského řádu za praxi notářskou:
Notářskou praxí se rozumí praxe notáře, notářského kandidáta a notářského koncipienta podle notářského řádu a praxe státního notáře a notářského čekatele podle dřívějších předpisů. Do notářské praxe Notářská komora České republiky započte zcela praxi soudce, prokurátora, státního zástupce, advokáta, komerčního právníka, soudního exekutora, soudce Ústavního soudu, asistenta soudce Ústavního soudu nebo Nejvyššího soudu a Nejvyššího správního soudu, exekutorského kandidáta, justičního čekatele, asistenta soudce, asistenta veřejného ochránce práv, asistenta státního zástupce, právního čekatele prokuratury, právního čekatele státního zastupitelství, advokátního koncipienta, exekutorského koncipienta nebo právního čekatele u komerčního právníka, činnost zaměstnance Ministerstva spravedlnosti, který získal vysokoškolské vzdělání v rámci magisterského studijního programu v oblasti práva na vysoké škole a který se samostatně podílí na tvorbě návrhů obecně závazných právních předpisů; do notářské praxe ministr spravedlnosti na návrh Notářské komory České republiky z jiné právní praxe může započítat nejvýše 2 roky.

Přehled zkoušek považovaných ve smyslu § 7 odst. 3 notářského řádu za zkoušku notářskou:
Notářskou zkouškou se rozumí notářská zkouška podle notářského řádu a notářská zkouška podle dřívějších předpisů. Za osobu, která složila notářskou zkoušku, se považuje i ten, kdo složil odbornou justiční zkoušku, soudcovskou zkoušku, jednotnou soudcovskou zkoušku, jednotnou soudcovskou a advokátní zkoušku, prokurátorskou zkoušku, odbornou závěrečnou zkoušku právních čekatelů, advokátní zkoušku, exekutorskou zkoušku a profesní zkoušku na komerčního právníka.

Podmínkou zařazení **uchazeče** do konkurzu je podání přihlášky a předložení těchto dokladů:
1) doklad o státním občanství,
2) prohlášení o plné způsobilosti k právním úkonům,
3) výpis z evidence Rejstříku trestů s datem vydání ne starším tří měsíců,
4) doklad o vzdělání ve smyslu § 7 odst. 1 písm. b) notářského řádu,
5) doklad o složení notářské zkoušky nebo jiné zkoušky (§ 7 odst. 3 notářského řádu),
6) doklad o alespoň pětiletém trvání notářské praxe nebo jiné praxe (§ 7 odst. 2 notářského řádu),
7) osvědčení podle zákona č. 451/1991 Sb., kterým se stanoví některé další předpoklady pro výkon některých funkcí ve státních orgánech a organizacích České a Slovenské Federativní Republiky, České republiky a Slovenské republiky, ve znění pozdějších předpisů, jde-li o uchazeče narozeného před 1. 12. 1971,
8) doklad o zaplacení účastnického poplatku (kopie výpisu z účtu, kopie ústřižku poštovní poukázky, kopie příjmového dokladu Notářské komory České republiky).

Podmínkou zařazení **uchazeče – notáře** se sídlem v České republice do konkurzu je podání přihlášky a předložení dokladu uvedeného shora pod bodem 8).
Podmínkou zařazení **uchazeče – notářského kandidáta** do konkurzu je podání přihlášky a předložení dokladů uvedených shora pod body 6), 7), 8) a dokladu o tom, že je zapsán v seznamu kandidátů příslušné notářské komory.
Notářskou praxi dokládá potvrzením notářské komory o době zápisu v seznamu notářských koncipientů a seznamu notářských kandidátů a potvrzením notáře o době trvání pracovního poměru.

Výše účastnického poplatku za podání přihlášky do konkurzu činí 12 000 Kč a je třeba jej zaplatit nejpozději při podání přihlášky do konkurzu. Poplatek se platí převodem nebo složením na účet Notářské komory České republiky u UniCredit Bank Czech Republik and Slovakia, a.s., č. ú. 45818009/2700, variabilní symbol rodné číslo uchazeče, převodem poštovní poukázkou nebo v hotovosti v sídle Notářské komory ČR v Praze 2, Apolinářská 12.
Notářská komora České republiky odešle účastníkům zařazeným do konkurzu nejpozději desátý den před jednáním konkurzní komise pozvánku k jednání na adresu uvedenou v přihlášce ke konkurzu.
Notářská komora České republiky předloží na základě výsledku konkurzu ministru spravedlnosti návrh na jmenování notáře do notářského úřadu.

Střípky z historie 28.

Francisco Goya

Na katedře právních dějin Fakulty právnické ZČU, na níž je dlouhodobě vyučován povinně volitelný předmět Historie a současnost českého notářství, byly v letním semestru školního roku 2013-2014 úspěšně obhájeny čtyři diplomové práce věnované notářství. Šárka Brožová a Petra Altmannová psaly o dějinách notářství na Plzeňsku, Radim Dulava předložil práci na téma *Notářství ve Slezsku v letech 1871-1948*, Andrea Novotná zpracovala téma *Notář a jeho agenda v konkurenci právnických profesí*. Konzultantkou byla Petře Altmannové Vendulka Valentová, ostatním diplomantům Stanislav Balík. Oponenty byli střídavě Stanislav Balík, Vendulka Valentová a Petra Krtková, dalším členem komisí pro obhajoby byl Jan Podola. Diplomové práce jsou k dispozici ve fakultní knihovně.

●

Zajímavá statistická data o činnosti šesti notářů v Janově během března roku 1253 přináší v časopise *Gnomon* (červenec-srpen 2012) historik Carlo Carosi. Notář Bartholomeus Fornari stihl ve svém úřadě vyhotovit 216 aktů během 25 dnů. Jeho největším konkurentem byl Ianuinus Predone (145 aktů). Další čtyři notáři již nebyli zdaleka tolik vyhledáváni. Iohannes Vegio vyhotovil 34 aktů, notář Guillelmus de Pegli, jehož klienty byli i společníci banky Bonsignori, sepsal 21 aktů, notáři Thomas de San Lorenzo a Manuele Loco vyhotovili pouze po deseti aktech. Jednalo se vesměs o listiny, související s obchodováním.

●

Pražský c. k. notář Antonín Růžek z Rovného byl koncem roku 1902 odsouzen c. k. zemským soudem za padělání listin, které vystavoval v souvislosti s žádostmi několika rodin, usilujících o uznání svého šlechtictví po rodech obdobného jména. Jednou z nich byla i pražská rodina Píseckých, odvozující svůj původ od rodu Píseckých z Kranichfeldu, povýšených do rytířského stavu císařem Maxmiliánem II. v roce 1570. Je pochopitelné, že notářovo odsouzení plán na prokázání šlechtického původu zmařilo. Podrobnosti se lze dočíst v článku Václava Horčičky *Podivné šlechtictví rytířů Píseckých z Kranichfeldu aneb touha po šlechtických titulech*, uveřejněném v časopise Historický obzor (č. 5-6/2014).

●

Notářem a zároveň advokátem v Altenburgu se stal po studiích v Jeně roku 1835 pozdější poslanec Frankfurtského sněmu Karl Victor Sonnenkalb (1814-1869). V letech 1848-1853 byl Sonnenkalb ministrem financí Sasko-altenburského vévodství. K notářství se pak již nevrátil, v letech 1855-1863 působil jako člen Tajné státní rady a vedoucí jejího finančního odboru. Na sněmu patřil Sonnenkalb k frakci Westendhall, označované jako *„levice ve fraku“*, k jejímuž programu patřilo mimo jiné zavedení všeobecného, rovného a přímého volebního práva.

●

V rubrice *Aktuální glossy* přinesl v roce 1952 časopis Právník, spojený tehdy s časopisem Právní prakse, článek pražského advokáta Josefa Pužmana *Zestátněné notářství*. Jedná se o stručnou rekapitulaci obsahu zákona č. 116/1951 Sb., o státním notářství, dobovou atmosféru dokresluje pouze závěrečný odstavec, podle něhož *„tím byla dovršena kvalitativní změna, kterou notářství po vydání ústavy 9. V. prodělalo, a to tak, aby notářství se stalo orgánem, sledujícím upevnění socialistické zákonnosti jako státní úřad. Tato úprava odstranila překonanou a již nevyhovující organizaci dřívější a prohloubením a rozšířením úkolů notářství dala mu správné místo, odpovídající jeho oprávnění a významu ve společnosti budujícího socialismu.“*

●

V Archivu departementu Gironde je uložena řada notářských písemností, spojených s osobnostmi, jejichž životní osudy byly mimo jiné spjaty s Bordeaux. K dispozici je tak např. španělský překlad závěti Francisca Goyi, pořízený notářem Mailleresem dne 24. května 1828, tedy šest týdnů po malířově smrti. Místní notář Blaquière pak sepsal svatební smlouvu, kterou uzavřeli dne 4. října 1838 architekt a pozdější pařížský prefekt v období přestavby Paříže, Georges Haussmann se snoubenkou Louise-Octavie Laharpe. Následná svatba se konala v Bordeaux dne 17. října 1838. Citované listiny, jakož i informace o Archivu departementu Gironde jsou dostupné též na: http://archives.gironde.fr/exposition/notaire.asp. ■

JUDr. PhDr. Stanislav Balík,
člen redakční rady Ad Notam

DOMOV

Při svých cestách po Slovensku jsem navštívil zámek Markušovce, který se nachází nedaleko Spišské Nové Vsi. Vybudoval jej František Máriássy roku 1643 ještě v renesančním slohu. Rokoková přestavba zámku pochází z let 1770 – 1775, kdy se stal majitelem Wolfgang – Farkaš Máriássy. V letech 1983 – 1994 byla provedena rozsáhlá rekonstrukce zámku a byla v něm zpřístupněna expozice historického nábytku. Kolem zámku se nachází francouzský park, na jehož poslední terase se nachází jednoposchoďová budova letohrádku Dardanely postavená v poslední třetině 18. století. Stavba měla sloužit k reprezentačním účelům, dal ji postavit Wolfgang Farkaš Máriássy v očekávání, že zámek i letohrádek navštíví císař Josef II. Z návštěvy nakonec sešlo, krásný letohrádek stojí dodnes, je památkou rokokové architektury a je v něm umístěna expozice klavírů a dalších klávesových nástrojů převážně vyrobených v 19. století. Dominantou letohrádku je na poschodí umístěný sál vyzdobený freskami s výjevy z řecké mytologie.

Prošli jsme s manželkou a průvodkyní celý zámek a na konci prohlídky při jeho opouštění jsem zahlédl na stole smuteční oznámení o úmrtí. Nevěnoval jsem mu přílišnou pozornost, zahlédl jsem pouze jméno zemřelého – PÁL MÁRIÁSSY DE MARKUS – ET BATIZFALVA. Za několik dní jsem mluvil se členem horské služby, v rozhovoru jsem se zmínil o tomto zemřelém a člen horské služby mi řekl, že to je pán, který přiletěl s manželkou ze Švédska a nechal se jako těžce nemocný člověk záchrankou převézt do Markušovců, kde zemřel asi týden po převozu v domku vedle zámku, kde se narodil 22. 2. 1911. To mne zaujalo a začal jsem shánět zprávy o rodu Máriássy, z něhož zemřelý pocházel. Zjistil jsem, že příslušníci tohoto rodu se usadili na Spiši na Slovensku již ve dvanáctém století, patrně jako strážci hranic. První písemná zmínka o nich je z r. 1264. Markušovce, které byly patrně jedním z prvních majetků rodu na Slovensku, byly pojmenovány po synovi Batyza Markovi. Rod ve 13. století patrně vybudoval hrad v Markušovcích, bojoval pro panovníka, zakládal vesnice, věnoval se zemědělství, ale také hornictví. Příslušníci rodu se podíleli na správě země. Markušovce tedy patřily rodu Máriássy sedm set let a tak není divu, že tento příslušník rodu, hrabě Pál Máriássy, který se zde narodil, se ve svých třiadevadesáti letech, poté co 62 let strávil v cizině, chtěl navrátit domů a chtěl být pochovaný na nádvoří markušovského farního kostela sv. Michala Archanděla v blízkosti svých předků, což se mu splnilo.

Na další cestě jsme navštívili hrad Krásná Hôrka, který mimo jiné také nějaký čas vlastnili příslušníci rodu Máriássy. V jeho kapli byla na poličce na zdi umístěna urna s popelem hraběnky Ilony Andrássy, která zemřela ve Francii a přála si být uložena v blízkosti předků tohoto rodu, kterému panství patřilo od r. 1567 až do r. 1944. K uložení urny na hradě došlo po r. 1990 a musím obdivovat Slováky za jejich toleranci, když svolili k uložení urny maďarské hraběnky na státním hradě, který byl rodině zabrán na základě Benešových dekretů. Situaci, kdy by mělo být povoleno něco podobného u nás, např. uložení urny německého hraběte na zkonfiskovaném rodovém hradu v Čechách, si vůbec neumím představit. Co nenávistných řečí různých samozvaných obhájců „českých zájmů“ bychom museli vyslechnout.

Šlechtě byla propagandou přisuzována bezcitnost, arogance a všechny možné špatné vlastnosti, jako by to ani nebyli lidé jako všichni ostatní. Přehlíželo se, že takové rody jako například rod Máriássy, budovaly hrady, zámky, kostely, staraly se o bezpečí poddaných, o výkon spravedlnosti, o pořádek, budovaly vesnice, kultivovaly zemědělskou půdu, staraly se o lesy, budovaly průmysl, pečovaly o školy, pomáhaly řídit celý stát a pečovaly o jeho obranu. Komunistická ideologie to vše neuznávala, zdůrazňovala jen ono nevolnictví a útisk. Mimo jiné, porovnají-li se daňové a robotní povinnosti nevolníků ve středověku a dnešní daňové břemeno, uvalené státem na občany, nevím, nevím, která doba by z takového porovnání vyšla vítězně.

Co z obou těchto dojemných příběhů vyplývá? Ta touha vrátit se domů, i když mi tam už nic nepatří. Vrátit se tam, kde se člověk narodil, prožil dětství a mládí se svými rodiči, kde se toulal přírodou, hrál si s kamarády, kde jsou kořeny celého rodu. Domov, to je to slovo, které vábí jako nádherný špalek cukrový, kupovaný na poutích, jak říká básník František Halas v jedné z nejkrásnějších básní o domově, které byly u nás napsány, v básni Já se tam vrátím. Hrabě tak doslova naplnil závěrečná slova Halasovy básně „já se tam vrátím, já se tam i poslepu vrátím“. Přečtěte si tu báseň celou, je opravdu krásná. ■

JUDr. Martin Šešina, emeritní notář

Oficiální časopis Notářské komory České republiky

AD NOTAM

ČASOPIS ČESKÉHO NOTÁŘSTVÍ

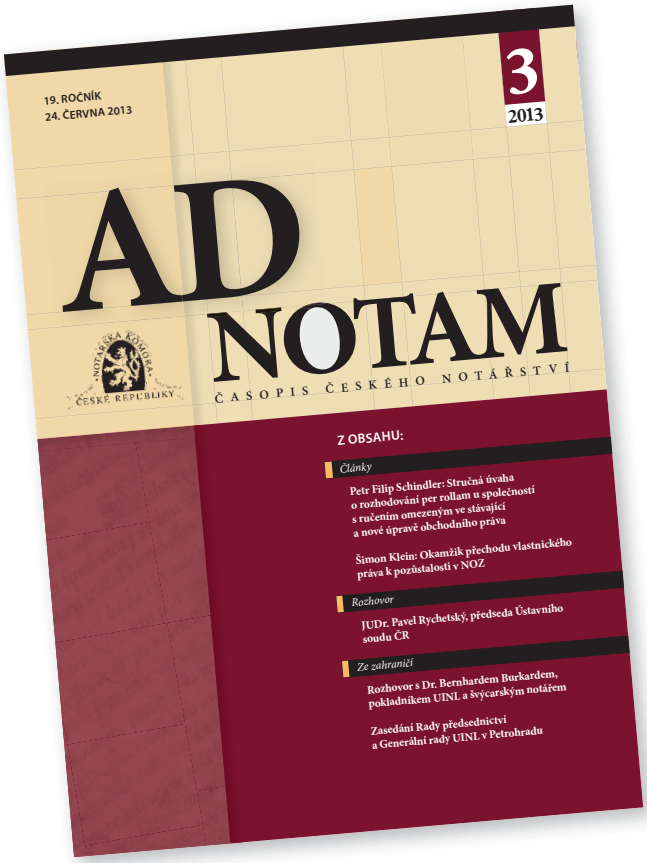

ZÁKLADNÍ INFORMACE

vydavatel: Notářská komora České republiky
periodicita: dvouměsíčník,
náklad: 2 000 výtisků,
formát: A4 (210 x 297)
počet stran: průměrně 56+4
tisk: papír 115 g, plnobarevně 4/4 CMYK, vazba V2
cílová skupina: notáři, ostatní právnické profese

HARMONOGRAM 2014

č. 1 vychází	24. 2. 2014
č. 2 vychází	24. 4. 2014
č. 3 vychází	23. 6. 2014
č. 4 vychází	22. 8. 2014
č. 5 vychází	22. 10. 2014
č. 6 vychází	19. 12. 2014

CENÍK INZERTNÍCH PLOCH

IV. strana obálky	60 000
II. a III. strana obálky	48 000
1/2 II. a III. strany obálky	24 000
vnitřní celostrana	38 000
vnitřní 1/2 strany	19 000

ceny jsou uvedeny v Kč bez DPH

TABLE OF CONTENTS

ARTICLES
Martin Šešina: Settlement of community property in inheritance proceeding ____ 3
Lenka Malá: Gift giving in case of death in Germany and Austria ____ 5
Jan Kotous: Guilt and punishment of notary John of Pomuk ____ 7

COMMENTARY
Tomáš Oulík: Notary 2024 ____ 11

IT
Public inspection of the register of documents on the matrimonial property regime ____ 12

CASE LAW
Inheritance liquidation ____ 14

INTERVIEW
Anna Šabatová, the ombudswoman ____ 19

REVIEW & ANNOTATION
Bibliography of selected legal journals and anthologies 1918-1989 ____ 21

CURRENT EVENTS
20th anniversary of the Prosecutor's Office of the Czech Republic ____ 22
Speech of JUDr . Martin Foukal " Collegiality of legal professions" ____ 22
Visit of Dutch notarial law students in Prague ____ 24

FROM ABROAD
Information on the meeting of the CNUE Board ____ 26
26th Conference of European Civil-Law Notaries, 24-25 April 2014 ____ 27
UINL meetings: Steering Committee and General Council in Bern 1-4 May ____ 28
Colloquium: Mobility and Protection of Vulnerable Adults in Europe" and meeting of European Notarial Network, Paris 15-16 May 2014 ____ 29
Meeting of presidents of notary chambers of Hexagon (Sárvár, Hungary, 22–23 May 2014) ____ 31
Notary office in Estonia ____ 32
Plenary session of the CNUE General Assembly – Antwerp ____ 36

MONITORING OF INTERNATIONAL PRESS ____ 36

WORTHY OF ATTENTION ____ 38

INFORMATION UPDATE FROM NOTARY CHAMBER
Commencement and termination of notary activity ____ 41
Competitions for filing of vacant Notarial Offices ____ 42

EXCERPTS FROM HISTORY
Stanislav Balík: Excerpts from history 28 ____ 49

FEATURE ARTICLE
JUDr. Martin Šešina: Home ____ 50

INHALTSVERZEICHNIS

ARTIKEL
Martin Šešina: Vermögensauseinandersetzung der Gütergemeinschaft in dem Nachlassverfahren ____ 3
Lenka Malá: Schenkung auf den Todesfall in Deutschland und Österreich ____ 5
Jan Kotous: Schuld und Strafe des Notars Johannes von Nepomuk ____ 7

GLOSSE
Tomáš Oulík: Notar 2024 ____ 11

IT
Öffentliche Einsichtnahme in das Register der Güterstandurkunden ____ 12

JUDIKATUR
Erbschaftsliquidation ____ 14

GESPRÄCH
Anna Šabatová, die Ombudsfrau ____ 19

REZENSION & ANNOTATION
Bibliographie ausgewählter Fachzeitschriften und Anthologien 1918-1989 ____ 21

AKTUELL
20. Jahrestag der Staatsanwaltschaft der Tschechischen Republik ____ 22
Rede von JUDr. Martin Foukal „Kollegialität der Anwaltsprofessionen" ____ 22
Besuch von niederländischen notariellen Jura-Studenten in Prag ____ 24

AUS DEM AUSLAND
Informationen über die Sitzung des Verwaltungsrates von CNUE ____ 26
26. Europäische Notar Tage, Salzburg 24. – 25. April 2014 27 ____ 27
Sitzung der Ratspräsidentschaft und des Allgemeinen Rates von UINL in Bern 1. – 4. Mai ____ 28
Die Konferenz „Mobilität und Schutz der gefährdeten Menschen in Europa" und die Sitzung des Europäischen Notariatsnetzes in Paris 15. – 16. Mai 2014 ____ 29
Sitzung der Präsidenten der Notariatskammern von Staaten des Hexagons (Sárvár, Ungarn, 22. – 23. Mai 2014) ____ 31
Notariat in Estland ____ 32
Plenarsitzung der Generalversammlung von CNUE – Antwerpen ____ 36

MONITORING DER INTERNATIONALEN PRESSE ____ 36

WISSENSWERTES ____ 38

INFORMATIONEN AUS DER NOTARIATSKAMMER
Beginn und Ende der Tätigkeit von Notare ____ 41
Stellenausschreibung zur Besetzung freier Notarämter ____ 42

GESCHICHTSSPLITTER
Stanislav Balík: Geschichtssplitter 28 ____ 49

FEUILLETON
JUDr. Martin Šešina: Das Zuhause ____ 50

CONTENU

ARTICLES
Martin Šešina: Le règlement des biens communs matrimoniaux dans la gestion d'héritage ____ 3
Lenka Malá: La donation en cas de la mort en Allemande ou Autriche ____ 5
Jan Kotous: La culpabilité et la punition du notaire Jean Népomucène ____ 7

GLOSE
Tomáš Oulík: Le notaire 2024 ____ 11

IT
Le public regardant dans le registre du Liste des documents de régime des biens matrimoniaux ____ 12

JURISPRUDENCE
La liquidation du héritage ____ 14

ENTRETIEN
Anna Šabatová, la défenseuse public des droits ____ 19

RAPPORTS & ANNOTATIONS
La bibliographie des revues juridiques et recueils sélectionnés 1918-1989 ____ 21

ACTUALITÉS
20e anniversaire de la création du ministère public à la République tchèque ____ 22
Le discours de JUDr. Martin Foukal « La collégialité des professions juridiques » ____ 22
La visite des étudiantes néerlandais étudiant le droit notarial à Prague ____ 24

À L'ÉTRANGER
Les renseignements sur la réunion du conseil d'admistration de CNUE ____ 26
Les 26es journées notariales européennes, Salzbourg le 24 – 25 avril 2014 ____ 27
La réunion du conseil de la présidence et du conseil géneral d' UINL à Berne, dès 1 à 4 mai 2014 ____ 28
La conférence « La mobilité et la protection des personnes vulnérables» et la réunion du Réseau notarial européen, Paris , le 15 – 16 mai 2014 ____ 29
La réunion des présidents des chambres notariales des États d'héxagonale (Sárvár (Hongrie, le 22 – 23 mai 2014) ____ 31
L'étude de notaire en Estonie ____ 32
La réunion plénière de l'Assemblé générale de CNUE – Anvers ____ 36

REVUE DE PRESSE INTERNATIONALE ____ 36

MÉRITE VOTRE ATTENTION ____ 38

INFORMATIONS DE LA CHAMBRE DE NOTAIRES DE LA RÉPUBLIQUE TCHÈQUE
Début et cessation d'activités des notaires ____ 41
Concours en vue d'occuper des études de notaires vacantes ____ 42

FRAGMENTS D'HISTOIRE
Stanislav Balík: Fragments d'histoire 28 ____ 49

FEUILLETON
JUDr. Martin Šešina: La maison ____ 50

RENOMIA

pojišťovací makléř roku 2013

KOMPLEXNÍ SLUŽBY V OBLASTI POJIŠTĚNÍ A RISK MANAGEMENTU

Partner notářské komory ČR

Využijte služeb našich specialistů
Zpracujeme Vám nezávaznou nabídku pojištění

- Nejvýhodnější cena a podmínky
- Individuální péče jedinečného týmu odborníků
- Nejsilnější firma na trhu hájí Vaše zájmy
- Služby ve 135 zemích světa
- Stále k dispozici
- Mimořádné nasazení
- Komplexní služby, spolehlivá ochrana rizik
- Nadstandardní řešení škod ve Váš prospěch

Mgr. Tereza Poláková
mobil: +420 602 555 983
tereza.polakova@renomia.cz

Členům Notářské komory, jejich rodinným příslušníkům a zaměstnancům nabízíme velmi **výhodné programy** soukromého pojištění vozidel, nemovitosti, domácnosti, cestovního pojištění a životního pojištění

SLOUŽÍME VÁM S RADOSTÍ | **www.renomia.cz**

Zvedají vám tlak vysoké poplatky?

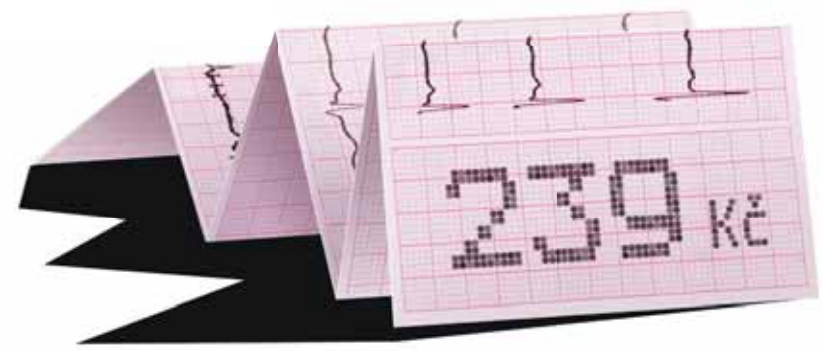

VÝBĚRY ZE VŠECH BANKOMATŮ ZDARMA

Srazíme vám je na nulu.

U KONTO ZDARMA S GARANCÍ NA 10 LET

Stačí si měsíčně posílat příjem ve výši alespoň 12 000 Kč.

Infolinka 800 14 00 14
www.unicreditshop.cz

Jednou jste dole, jednou nahoře.
S námi zvládnete obojí.

Vítejte v UniCredit Bank

Garance podmínek – Banka tímto Klientovi zaručuje poplatkové zvýhodnění po dobu deseti let od uzavření této smlouvy, pokud bude Majitel účtu splňovat všechny stanovené podmínky pro tento typ produktu. Výše měsíčního poplatku za vedení konta, který bude účtován při nesplnění podmínek, se může změnit podle míry inflace v ČR a výše měsíčního limitu pro příchozí platby podle průměrné mzdy v ČR. Toto sdělení slouží pouze pro informační účely a není návrhem na uzavření smlouvy.